

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΤΜΗΜΑ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ

ΣΠΟΥΔΩΝ στην

ΝΑΥΤΙΛΙΑ

**«Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΔΕΙΚΤΩΝ ΤΟΥ Ο.Λ.Π. ΑΠΟ ΤΟ 1985 ΕΩΣ
ΤΟ 2010:ΣΥΓΚΡΙΣΗ, ΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ
ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ»**

Βασιλική Παράσχου

Διπλωματική Εργασία

*που υποβλήθηκε στο Τμήμα Ναυτιλιακών Σπουδών
του Πανεπιστημίου Πειραιώς ως μέρος των
απαιτήσεων για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού
Διπλώματος Ειδίκευσης στη Ναυτιλία*

Πειραιάς, Μάρτιος 2012

Η παρούσα διπλωματική Εργασία εγκρίθηκε ομόφωνα από την Τριμελή Εξεταστική Επιτροπή που ορίστηκε από τη ΓΣΕΣ του Τμήματος Ναυτιλιακών Σπουδών Πανεπιστημίου Πειραιώς σύμφωνα με τον κανονισμό λειτουργίας του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Ναυτιλία.

Τα μέλη της επιτροπής ήταν:

- Καθηγήτρια Παρδάλη Αγγελική (Επιβλέπουσα)
- Καθηγητής Γκιζιάκης Κωνσταντίνος
- Καθηγητής Χλωμούδης Κωνσταντίνος

Η έγκριση της Διπλωματικής Εργασίας από το τμήμα Ναυτιλιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πειραιώς δεν υποδηλώνει αποδοχή των γνώμων του συγγραφέα.

.....
Βασιλική Α. Παράσχου
Διπλωματούχος Οικονομολόγος Πανεπιστημίου Πειραιώς

Copyright © Βασιλική Παράσχου, 2011.
Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας εργασίας, εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα. Ερωτήματα που αφορούν τη χρήση της εργασίας για κερδοσκοπικό σκοπό πρέπει να απευθύνονται προς το συγγραφέα.

Το άτομο το οποίο εκπονεί τη Διπλωματική Εργασία φέρει ολόκληρη την ευθύνη προσδιορισμού της δίκαιης χρήσης του υλικού, η οποία ορίζεται στη βάση των εξής παραγόντων: του σκοπού και χαρακτήρα της χρήσης (εμπορικός, μη κερδοσκοπικός ή εκπαιδευτικός), της φύσης του υλικού, που χρησιμοποιεί (τμήμα του κειμένου, πίνακες, σχήματα, εικόνες ή χάρτες), του ποσοστού και της σημαντικότητας του τμήματος, που χρησιμοποιεί σε σχέση με το όλο κείμενο υπό copyright, και των πιθανών συνεπειών της χρήσης αυτής στην αγορά ή στη γενικότερη αξία του υπό copyright κειμένου.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	6
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	7
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ Ο.Α.Π. ΩΣ Ν.Π.Δ.Δ. (ΕΤΗ 1930-1999)	9
1.1 ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ Ο.Α.Π. ΩΣ Ν.Π.Δ.Δ.	9
1.2 Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ Ο.Α.Π. ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1985-1999	12
1.2.1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΣΟΔΩΝ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 1985-1999.....	12
1.2.2 ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΞΟΔΩΝ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 1985-1999.....	16
1.3 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΕΩΝ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 1985-1999	19
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΩΣ Α.Ε. (ΕΤΗ 2000-2010)	21
2.1 ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ Ο.Α.Π. ΩΣ Α.Ε. (2000-2010)	21
2.2 ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2000-2010	25
2.2.1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ ΕΤΩΝ 2000-2010.....	25
2.2.2 ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΔΩΝ ΕΤΩΝ 2000-2010.....	26
2.3 ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ	28
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ	29
3.1 ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ	29
3.2 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ (Liquidity ratios)	29
3.3 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ (Profitability ratios)	30
3.4 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ (Activity ratios)	33
3.5 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ (Financial structure and viability ratios)	36
3.6 ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΙ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ (Investment ratios)	38
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΟΥ Ο.Α.Π.	40
4.1 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 1985-1998	40
4.1.1 ΔΕΙΚΤΕΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ.....	41
4.1.2 ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ.....	43
4.1.3 ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ.....	46
4.1.4 ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ.....	50
4.2 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2000-2010	53
4.2.1 ΔΕΙΚΤΕΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ.....	53
4.2.2 ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ.....	55
4.2.3 ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ.....	57
4.2.4 ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ.....	60
4.2.5 ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΙ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ.....	63
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	67
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	71
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	73

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΙΝΑΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ**ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ**

Διάγραμμα 1. Πορεία βεβαιωθέντων Εσόδων περιόδου 1985-1998.....	14
Διάγραμμα 2. Ποσοστά Συμμετοχής Κατηγοριών Εσόδων.....	15
Διάγραμμα 3. Έσοδα περιόδου 1985-1998 ανά κατηγορία.....	15
Διάγραμμα 4. Πορεία Βεβαιωθέντων Εξόδων περιόδου 1985-1998.....	16
Διάγραμμα 5. Ποσοστά Συμμετοχής Κατηγοριών Εξόδων.....	19
Διάγραμμα 6. Πορεία Αποτελεσμάτων περιόδου 1985-1998 (ποσά σε ευρώ).....	20
Διάγραμμα 7. Ανάλυση Ενεργητικού ετών 2000-2010.....	25
Διάγραμμα 8. Ανάλυση Παθητικού ετών 2000-2010.....	26
Διάγραμμα 9. Βεβαιωθέντα έσοδα και έξοδα περιόδου λειτουργίας ως Α.Ε.	27
Διάγραμμα 10. Αποτελέσματα Χρήσης ετών 2000-2010.....	28
Διάγραμμα 11. Αριθμοδείκτες ρευστότητας περιόδου 1985-1998 σε τρέχουσες τιμές.....	42
Διάγραμμα 12. Αριθμοδείκτες ρευστότητας περιόδου 1985-1998 σε σταθερές τιμές.....	42
Διάγραμμα 13. Δείκτες μικτού και καθαρού κέρδους περιόδου 1985-1998 σε τρέχουσες τιμές.....	43
Διάγραμμα 14. Δείκτες μικτού και καθαρού κέρδους περιόδου 1985-1998 σε σταθερές τιμές.....	44
Διάγραμμα 15. Δείκτες αποδοτικότητας κεφαλαίων περιόδου 1985-1998 σε τρέχουσες τιμές.....	44
Διάγραμμα 16. Δείκτες αποδοτικότητας κεφαλαίων περιόδου 1985-1998 σε σταθερές τιμές.....	45
Διάγραμμα 17. Δείκτες δραστηριότητας περιόδου 1985-1998 σε τρέχουσες τιμές.....	47
Διάγραμμα 18. Δείκτες δραστηριότητας περιόδου 1985-1998 σε σταθερές τιμές.....	47
Διάγραμμα 19. Δείκτες ταχύτητας είσπραξης απαιτήσεων και κάλυψης βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων περιόδου 1985-1998 σε τρέχουσες τιμές.....	49
Διάγραμμα 20. Δείκτες ταχύτητας είσπραξης απαιτήσεων και κάλυψης βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων περιόδου 1985-1998 σε σταθερές τιμές.....	49
Διάγραμμα 21. Δείκτες διάρθρωσης κεφαλαίων περιόδου 1985-1998 σε τρέχουσες τιμές.....	51
Διάγραμμα 22. Δείκτες διάρθρωσης κεφαλαίων περιόδου 1985-1998 σε σταθερές τιμές.....	51
Διάγραμμα 23. Δείκτες παγιοποίησης Ενεργητικού και αυτοχρηματοδότησης Παγίων περιόδου 1985-1998 σε τρέχουσες τιμές.....	52
Διάγραμμα 24. Δείκτες παγιοποίησης Ενεργητικού και αυτοχρηματοδότησης Παγίων περιόδου 1985-1998 σε σταθερές τιμές.....	53
Διάγραμμα 25. Δείκτες Ρευστότητας ετών 2000-2010 σε τρέχουσες τιμές.....	54
Διάγραμμα 26. Δείκτες Ρευστότητας ετών 2000-2010 σε σταθερές τιμές.....	54
Διάγραμμα 27. Δείκτες μικτού και καθαρού κέρδους ετών 2000-2010 σε τρέχουσες τιμές.....	55
Διάγραμμα 28. Δείκτες μικτού και καθαρού κέρδους ετών 2000-2010 σε σταθερές τιμές.....	56
Διάγραμμα 29. Δείκτες αποδοτικότητας συνολικών και ιδίων κεφαλαίων ετών 2000-2010 σε τρέχουσες τιμές.....	56
Διάγραμμα 30. Δείκτες αποδοτικότητας συνολικών και ιδίων κεφαλαίων ετών 2000-2010 σε σταθερές τιμές.....	57
Διάγραμμα 31. Δείκτης ταχύτητας εισπράξεως απαιτήσεων και κάλυψης βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων ετών 2000-2010 σε τρέχουσες τιμές.....	58
Διάγραμμα 32. Δείκτης ταχύτητας εισπράξεως απαιτήσεων και κάλυψης βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων ετών 2000-2010 σε σταθερές τιμές.....	59
Διάγραμμα 33. Δείκτες δραστηριότητας ετών 2000-2010 σε τρέχουσες τιμές.....	60

Διάγραμμα 34. Δείκτες δραστηριότητας ετών 2000-2010 σε σταθερές τιμές.....	60
Διάγραμμα 35. Δείκτες διάρθρωσης κεφαλαίων και βιωσιμότητας ετών 2000-2010 σε τρέχουσες τιμές.....	61
Διάγραμμα 36. Δείκτες διάρθρωσης κεφαλαίων και βιωσιμότητας ετών 2000-2010 σε σταθερές τιμές.....	61
Διάγραμμα 37. Δείκτης Παγιοποίησης Ενεργητικού και Αυτοχρηματοδότησης Παγίων ετών 2000-2010 σε τρέχουσες τιμές.....	62
Διάγραμμα 38. Δείκτης Παγιοποίησης Ενεργητικού και Αυτοχρηματοδότησης Παγίων ετών 2000-2010 σε τρέχουσες τιμές.....	62
Διάγραμμα 39. Πορεία μετοχής Ο.Α.Π. την τελευταία πενταετία.....	64
Διάγραμμα 40. Επενδυτικοί Αριθμοδείκτες ετών 2000-2010 σε τρέχουσες τιμές.....	65
Διάγραμμα 41. Επενδυτικοί Αριθμοδείκτες ετών 2000-2010 σε σταθερές τιμές.....	65
Διάγραμμα 42. Εσωτερική αξία μετοχής ετών 2000-2010 σε τρέχουσες τιμές.....	66
Διάγραμμα 43. Εσωτερική αξία μετοχής ετών 2000-2010 σε σταθερές τιμές.....	66

ΠΙΝΑΚΕΣ

<u>Πίνακας 1 .Οικονομική μόγλευση ετών 1985-1998</u>	45
<u>Πίνακας 2. Δείκτης οικονομικής μόγλευσης ετών 2000-2010</u>	57
<u>Πίνακας 3 Μετοχική Σύνθεση Ο.Α.Π. Α.Ε.</u>	63
<u>Πίνακας 4α. Βεβαιωθέντα Έσοδα ετών 1985-1991</u>	73
<u>Πίνακας 4β. Βεβαιωθέντα έσοδα ετών 1992-1998</u>	73
<u>Πίνακας 5α. Βεβαιωθέντα Έξοδα ετών 1985-1991</u>	74
<u>Πίνακας 5β. Βεβαιωθέντα Έξοδα ετών 1992-1998</u>	74
<u>Πίνακας 6α. Ισολογισμοί Περιόδου 1985-1999</u>	75
<u>Πίνακας 6β. Ισολογισμοί Περιόδου 1985-1999</u>	75
<u>Πίνακας 7. Πραγματοποιηθείσες επενδύσεις την περίοδο 1985-1998</u>	76
<u>Πίνακας 8. Δείκτες ρευστότητας και αποδοτικότητας περιόδου 1985-1998</u>	77
<u>Πίνακας 9. Δείκτες δραστηριότητας και διάρθρωσης κεφαλαίων περιόδου 1985-1998</u>	78
<u>Πίνακας 10α. Ισολογισμοί Περιόδου 2000-2010</u>	79
<u>Πίνακας 10β. Ισολογισμοί Περιόδου 2000-2010</u>	80
<u>Πίνακας 11 Αποτελέσματα Χρήσης Περιόδου 2000-2010</u>	81
<u>Πίνακας 12. Αριθμοδείκτες Ρευστότητας και Αποδοτικότητας ετών 2000-2010</u>	82
<u>Πίνακας 13. Δείκτες Δραστηριότητας ετών 2000-2010</u>	83
<u>Πίνακας 14. Επενδυτικοί Αριθμοδείκτες και Αριθμοδείκτες Διάρθρωσης Κεφαλαίων και Βιωσιμότητας ετών 2000-2010</u>	83
<u>Πίνακας 15. Πληθωρισμός ετών 1985-2010 με έτος βάσης το 2009</u>	85

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η χώρα μας διανύει μία περίοδο έντονης οικονομικής ύφεσης και στην προσπάθειά της να αυξήσει τη ρευστότητά της ούτως ώστε να αντεπεξέρχεται στις υποχρεώσεις της, βρίσκεται αντιμέτωπη με το αδιέξοδο των αποκρατικοποιήσεων που της επιβάλλει το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο. Ανάμεσα στις Δ.Ε.Κ.Ο. που έχουν αποφασιστεί να ιδιωτικοποιηθούν βρίσκεται και ο Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς. Από το γεγονός αυτό δόθηκε η αφορμή για την εκπόνηση της προκείμενης διπλωματικής εργασίας, με την οποία θα επιδιώξουμε να προβάλλουμε τις αλλαγές που επιφέρει σε μία επιχείρηση η αλλαγή θεσμικού πλαισίου. Πιο συγκεκριμένα, θα παρουσιάσουμε ,βασιζόμενοι σε αριθμητικά στοιχεία, τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της μετατροπής του Ο.Λ.Π. από Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου σε Ανώνυμη Εταιρία δημοσίου ενδιαφέροντος, γεγονός που σημειώθηκε το 1999.

Το κυρίαρχο μοντέλο στους ευρωπαϊκούς λιμένες αλλά και στους πετυχημένους παγκόσμιους λιμένες βασίζεται στη συνύπαρξη του Δημόσιου με τον Ιδιωτικό τομέα. Λιμάνια δημόσιας ιδιοκτησίας, διοικούμενα από δημόσιες λιμενικές αρχές με αυτόνομη εταιρική οντότητα μπορούν, και επιβάλλεται πλέον, να συνάπτουν συμβάσεις και να συνεργάζονται με ιδιώτες για συγκεκριμένες υπηρεσίες προκειμένου να αναπτυχθούν επενδυτικά σχέδια που φέρνουν απασχόληση και πλούτο σε μία χώρα. Ποια όμως είναι τα οφέλη της μερικής αποκοπής του δημόσιου χαρακτήρα του λιμένα Πειραιώς όσον αφορά στην αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα και εν γένει στη βιωσιμότητα και λειτουργία του, μπορούμε να τα υπολογίσουμε με τη χρήση αριθμοδεικτών.

Η δομή της εργασίας περιλαμβάνει πέντε κεφάλαια και αναλύεται ως εξής: Στα δύο πρώτα κεφάλαια παρουσιάζεται το νομικό πλαίσιο λειτουργίας του Ο.Λ.Π. ως Ν.Π.Δ.Δ. και ως Α.Ε. και τα οικονομικά αποτελέσματα από τις χρήσεις 1985-1999 και 2000-2010 αντίστοιχα. Εν συνεχεία, στο τρίτο κεφάλαιο, περιγράφονται οι διάφορες κατηγορίες και η χρησιμότητα των αριθμοδεικτών γενικά, ενώ στο τέταρτο αναλύονται κριτικά οι τιμές των δεικτών για καθεμία από τις περιόδους λειτουργίας του. Τέλος, στο πέμπτο κεφάλαιο γίνεται σύγκριση των δύο φάσεων του Οργανισμού και αποτυπώνονται τα συμπεράσματα για την επιλογή της ορθότερης, σύμφωνα με τα πρότυπα της αγοράς, σύνθεσης της εταιρίας.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Αντικείμενο της παρούσας διπλωματικής εργασίας αποτελεί η μελέτη της χρηματοοικονομικής κατάστασης α) του Ο.Λ.Π. από το 1985 έως το 1999 και β) της εταιρίας Ο.Λ.Π. Α.Ε. από το 2000 έως σήμερα, με σκοπό τη συγκριτική ανάλυση των οικονομικών στοιχείων στις δύο αυτές περιόδους.

Μία χρηματοοικονομική ανάλυση μπορεί να αποτελέσει ισχυρό εργαλείο όχι μόνο για την εκτίμηση της μέχρι τώρα πορείας του Οργανισμού αλλά να μας παρέχει και μία σαφή εκτίμηση της μελλοντικής του εικόνας όσον αφορά στη βιωσιμότητά του, στην ανταγωνιστικότητά του καθώς επίσης και στην απόδοση των επενδύσεών του.

Η εξέταση των οικονομικών στοιχείων της εταιρίας θα βασισθεί όσον αφορά στην πρώτη περίοδο στους προϋπολογισμούς- απολογισμούς (1985-1999) και στους Ισολογισμούς του Οργανισμού ενώ όσον αφορά στη δεύτερη περίοδο θα βασισθούμε στα στοιχεία των οικονομικών καταστάσεων της Ανώνυμης Εταιρίας οι οποίες θα παρουσιάζουν τα αποτελέσματα των πολιτικών ρευστότητας, απαιτήσεων, δανειοδότησης καλύπτοντας βεβαίως όλο το φάσμα των δραστηριοτήτων της, όπως τη λειτουργία της ακτοπλοΐας, τη διακίνηση εμπορευματοκιβωτίων, τροχοφόρων και αυτοκινήτων.

Λέξεις κλειδιά: Ο.Λ.Π., Ισολογισμοί, Προϋπολογισμοί- Απολογισμοί

ABSTRACT

Scope of this thesis is to study the financial situation a) of PPA from 1985 to 1999 and b) the company PPA SA from 2000 to today, with the purpose of comparative analysis of economic data in both periods.

A financial analysis can be a powerful tool not only for assessing Authority's progress so far, but also provide us with a clear assessment of its future picture as concerns its sustainability, competitiveness as well as its return on investment.

An examination of company's financial data will be based on budgets, accounts and the balance sheets regarding the first period (1985-1999) while for the second period's analysis we will rely on data from financial statements of the Public Limited Company which will present the results of its liquidity, requirement and loan policies covering the whole range of activities, such as the functioning of coastal shipping, handling containers and wheeled vehicles and servicing cruise.

Keywords: P.P.A., Balance Sheets, Budgets, Reports

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ Ο.Λ.Π. ΩΣ Ν.Π.Δ.Δ. (ΕΤΗ 1930-1999)

1.1 ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ Ο.Λ.Π. ΩΣ Ν.Π.Δ.Δ.

Η λειτουργία του λιμένα Πειραιώς ξεκινάει το 1835 και μέχρι το 1930, όποτε και συστάθηκε ως Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου ο Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς¹, διοικούταν από διάφορες επιτροπές.

Ο Ο.Λ.Π. με μορφή ως Ν.Π.Δ.Δ. αποτελούσε έναν αυτόνομο οργανισμό, με νομική και διοικητική αυτοτέλεια, όμως η λειτουργία του είχε χαρακτήρα δημοσίου συμφέροντος. Σκοπό του Ο.Λ.Π. αποτελούσε η διοίκηση και η εκμετάλλευση της περιοχής του λιμανιού και της Ελεύθερης Ζώνης ενώ στις αρμοδιότητες του περιλαμβάνονταν οι εξής:

- A) Κατασκευή και συντήρηση λιμενικών έργων και λοιπών εγκαταστάσεων του λιμένα και εξοπλισμός του με τα αναγκαία μηχανήματα
- B) Προσόρμιση, αγκυροβολία και πλεύριση των πλοίων, καθώς επίσης και καθορισμός των χώρων φορτοεκφόρτωσής τους
- Γ) Φόρτωση, αποθήκευση και παράδοση των εμπορευμάτων
- Δ) Παροχή εξυπηρέτησης και ευκολιών προς τα πλοία
- E) Διάθεση πλωτών μέσων και μηχανημάτων
- ΣΤ) Διευκόλυνση των επιβατών
- Z) Διοίκηση, ασφάλεια και εκμετάλλευση του λιμένα καθώς και έκδοση των κανονισμών λειτουργίας του.

Για την εξυπηρέτηση των σκοπών του ο Ο.Λ.Π. απολάμβανε αρκετά προνόμια και αποκλειστικά δικαιώματα όπως παραδείγματος χάριν απαλλαγές και ατέλειες στις συναλλαγές του, θεωρείτο αποκλειστικός ιδιοκτήτης τεράστιων θαλάσσιων και χερσαίων εκτάσεων, επέβαλλε δικές του τιμολογιακές πολιτικές και ουσιαστικά λειτουργούσε σαν κρατικό μονοπώλιο. Όσον αφορά στην κατάταξή του σύμφωνα με τη

¹ Ν.4748/1930 (Φ.Ε.Κ. 166^Α) αναμορφώθηκε με τον αναγκαστικό Ν.1559/1950 (Φ.Ε.Κ. 252^Α) που κυρώθηκε και συμπληρώθηκε με τον Ν. 1630/1951 (Φ.Ε.Κ. 8^Α)

μορφή ιδιωτικοποίησής του θα τον χαρακτηρίζαμε «κρατικό» αφού η ευθύνη των όρων λειτουργίας (regulator), η ιδιοκτησία της υποδομής (landowner) αλλά και η διαχείριση και η παραγωγή των λιμενικών υπηρεσιών (operator) ασκούνταν από τον Ο.Λ.Π.². Σαν Ν.Π.Δ.Δ. ο Ο.Λ.Π. εξαρτιόταν από πολλά Υπουργεία και υπηρεσίες όπως: το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας (με την κύρια εποπτεία), Προεδρίας (που εποπτεύει όλα τα Ν.Π.Δ.Δ.), Εργασίας, Οικονομικών, Ανάπτυξης, Μεταφορών, ΥΠ.ΕΘ.Ο. (Γενική Γραμματεία των Δ.Ε.Κ.Ο.) ,ΥΠ.Ε.ΧΩ.Δ.Ε (σε θέματα εκτέλεσης έργων). Έτσι, το θεσμικό πλαίσιο δραστηριότητας του Οργανισμού χαρακτηριζόταν από έντονη εξάρτηση από τα νομοθετικά μέτρα λειτουργίας, τον κρατικό προϋπολογισμό και την κυβερνητική πολιτική, τρεις παράγοντες που δρούσαν ανασχετικά στην ευελιξία και στην ανάπτυξη του Οργανισμού. Η σχέση του Ο.Λ.Π. με τους πελάτες/ συναλλασσόμενους του αλλά και η εσωτερική διοίκησή του είχε να αντιμετωπίσει την τροχοπέδη της γραφειοκρατίας .

Όσον αφορά στα οικονομικά στοιχεία του Ο.Λ.Π. η υποχρεωτική ισχύς του Δημόσιου Λογιστικού και ο στενός έλεγχος δαπανών από το Ελεγκτικό Συνέδριο κατέληγαν να καθορίζουν εμμέσως την πολιτική του Οργανισμού, ενώ τα αποτελέσματα χρήσης, οι ισολογισμοί και οι προϋπολογισμοί που συντάσσονταν με βάση το Δημόσιο Λογιστικό, δεν αποτύπωναν την πραγματικότητα και δεν βοηθούσαν την αναπτυξιακή πορεία του Ο.Λ.Π.³

Η οικονομική διαχείριση του Οργανισμού ως Ν.Π.Δ.Δ. στηριζόταν στον Προϋπολογισμό, με τον οποίο προσδιορίζονταν τα έσοδα και καθορίζονταν τα όρια των εξόδων για κάθε οικονομικό έτος. Σύμφωνα με τον «Κώδικα Κατάταξης Εσόδων-Εξόδων» χρησιμοποιούνταν κωδικοί αριθμοί εσόδων και εξόδων (Κ.Α.Ε.), οι οποίοι ταξινομούνταν κατ' είδος, ομάδες και κατηγορίες ανάλογα με την κατηγορία και τη φύση τους, κατά το δεκαδικό σύστημα. Στο σημείο αυτό να αποσαφηνίσουμε τους όρους «έσοδα» και «έξοδα» σύμφωνα με το Δημόσιο Λογιστικό καθώς είναι τελείως διαφορετικές από τις αντίστοιχες έννοιες, σύμφωνα με τις αρχές της λογιστικής επιστήμης. Έτσι, σαν «έσοδα» του προϋπολογισμού των Ν.Π.Δ.Δ. νοείται κάθε

² Παρδάλη Α.- Θαλασσινός Ε.,(2009), «Θεσμικός εκσυγχρονισμός και τιμολογιακή πολιτική: Η περίπτωση του σταθμού εμπορευματοκιβωτίων του Λιμένος Πειραιώς»

³ Χλωμούδης Κ, (2001), «Οργάνωση και Διοίκηση Λιμένων», σελ.241-242

χρηματικό ποσό που περιέρχεται νόμιμα στο Ν.Π.Δ.Δ. και αυξάνει το ταμειακό ενεργητικό του, ενώ σαν «έξοδα» εννοούμε την κάθε δαπάνη που γίνεται νόμιμα από το Ν.Π.Δ.Δ., δηλαδή κάθε χρηματικό ποσό που εισπράττεται αποτελεί έσοδο και ό,τι πληρώνεται είναι έξοδο. Η οικονομική αποτύπωση των συναλλαγών, σύμφωνα με το μονογραφικό σύστημα, γίνεται με μονοδιάστατη καταγραφή των πράξεων, δηλαδή με ενημέρωση ενός κωδικού αριθμού εσόδων του προϋπολογισμού για κάθε έσοδο και αντίστοιχα ενός κωδικού αριθμού εξόδων του προϋπολογισμού για κάθε έξοδο. Συνεπώς οι κωδικοί αυτοί του Δημόσιου Λογιστικού με αυτή τους τη λειτουργία μόνο αυξάνονται. Έτσι, η λειτουργία αυτή στερεί από τη διοίκηση του Οργανισμού από μία σειρά πολύτιμών και σημαντικών πληροφοριών που είναι αναγκαίες για την άσκηση ορθολογικής διαχείρισης. Για παράδειγμα μία χαρακτηριστική και βασική αδυναμία του Δημόσιου Λογιστικού είναι η μη παρακολούθηση του κόστους, καθώς η έννοια του κόστους απλά δεν υπάρχει. Επίσης το απλογραφικό σύστημα δε λαμβάνει υπόψη του τις αποσβέσεις και δεν δίνει σαφώς το τελικό αποτέλεσμα της ετήσιας δραστηριότητας του Οργανισμού. Φανερό λοιπόν είναι πως το νομικό πλέγμα που ρυθμίζει το Δημόσιο Λογιστικό των Ν.Π.Δ.Δ. στηρίζεται στην αντίληψη που θέλει την τυπολατρία των νομικών διατάξεων υπεράνω της οικονομικής ουσίας.

Η κατάρτιση των Ισολογισμών γινόταν με βάση το Λογιστικό σχέδιο του Ο.Λ.Π. και τις αρχές της λογιστικής των ιδιωτικών επιχειρήσεων καταβάλλοντας προσπάθεια ώστε ο προσδιορισμός της οικονομικής του θέσης και των αποτελεσμάτων χρήσης να ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα ενώ τα αποτελέσματα χρήσεως προέκυπταν από το κλείσιμο των βιβλίων λαμβάνοντας υπόψη τις αποσβέσεις και τις αναγκαίες προβλέψεις και παρουσιάζονταν σε επισυναπτόμενο πίνακα.

Τα στοιχεία που χρησιμοποιήθηκαν για την ανάλυση της οικονομικής πορείας του Οργανισμού κατά τα έτη 1985 έως 1998 αφορούν στα βεβαιωθέντα έσοδα και έξοδα (βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ πίνακες 1α, 1β, 2α και 2β), στους αντίστοιχους Ισολογισμούς (βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ πίνακες 3α και 3β) καθώς επίσης και στα Αποτελέσματα χρήσεων (βλ. Διάγραμμα 6) που συμπεριλαμβάνονταν στις οικονομικές εκθέσεις των αντίστοιχων

χρήσεων⁴. Ο περιορισμός της ανάλυσης του Οργανισμού ως Ν.Π.Δ.Δ. ως το έτος 1998 κρίθηκε σκόπιμος καθώς η τελευταία χρήση του Οργανισμού με αυτό το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας αφορούσε εξάμηνη χρήση (Ιανουάριος 1999-Μάιος 1999) ενώ από την άλλη η πρώτη οικονομική έκθεση της Ο.Λ.Π. Α.Ε. αφορούσε δεκαοκτάμηνη χρήση (Ιούνιος 1999-Δεκέμβριος 2000). Έτσι, αποκλείοντας εντελώς το έτος 1999 και προσαρμόζοντας τα δεδομένα της οικονομικής έκθεσης του έτους 2000 (διαιρώντας με 1,5 μονάδες, όσα δηλαδή και τα χρόνια που αφορούν) αποκτούμε μία σαφέστερη και πιο ομαλή εικόνα της μετάβασης του Οργανισμού από Ν.Π.Δ.Δ. σε Α.Ε.

Σε αυτό το σημείο να αναφέρουμε ότι κρίθηκε απαραίτητη και η μετατροπή των ποσών που αναφέρονται στα έτη 1985 έως 2001 από δραχμές σε ευρώ έτσι ώστε να τα προσαρμόσουμε σε όρους του σήμερα και βεβαίως να είναι εφικτή η σύγκριση των δύο περιόδων, η οποία θα γίνει σε επόμενο κεφάλαιο.

1.2 Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ Ο.Λ.Π. ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1985-1999

1.2.1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΣΟΔΩΝ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 1985-1999

Η οικονομική πορεία του Ο.Λ.Π. διαμορφωνόταν κυρίως από τη γενική εξέλιξη της κίνησης του λιμανιού και τις εκάστοτε τιμολογιακές διατάξεις που συνδέονταν με την κίνηση αυτή. Συνέπεια τούτου ήταν η καταγραφή και παρακολούθηση των σχετικών στοιχείων της κίνησης αυτής και ειδικότερα του εμπορευματικού, ναυτιλιακού, και επιβατικού τομέα. Ο εμπορευματικός τομέας περιλάμβανε φορτοεκφορτώσεις εμπορευμάτων εσωτερικού και εξωτερικού στο κύριο λιμάνι αλλά και στα παραρτήματα αυτού καθώς επίσης και εκφορτώσεις στα διυλιστήρια. Ο ναυτιλιακός τομέας συνδεόταν με δικαιώματα του Ο.Λ.Π. από την κίνηση πλοίων εσωτερικού και εξωτερικού, ενώ ο επιβατικός με την κίνηση επιβατών εσωτερικού και εξωτερικού. Πέραν όμως του μεταβλητού αυτού παράγοντα της κίνησης ο οποίος επηρέαζε τα

⁴ Οι εκθέσεις αυτές υποβάλλονταν για έγκριση σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφο 3 του ΚΟΔ/Ο.Λ.Π. και του άρθρου 30, παράγραφο 1 του Ν.Δ 496/74 από το Τμήμα Λογιστηρίου της Διεύθυνσης Οικονομικού και εγκρίνονταν με πράξη του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού.

έσοδα του οργανισμού υπήρχαν και «σχετικά» σταθεροί παράγοντες που συνέβαλλαν στην αποκόμιση εσόδων.

Έτσι, τα συνολικά έσοδα του Οργανισμού αναλύονταν σε δύο κατηγορίες ως εξής:

A) Τακτικά Έσοδα

- α) Φορτοεκφορτωτικά έσοδα
- β) Έσοδα εκμετάλλευσης αποθηκών (αποθηκευτικά)
- γ) Έσοδα από παραχώρηση χώρων και εργασιών
- δ) Έσοδα από εκμίσθωση πλωτών μέσων και μηχανημάτων
- ε) Έσοδα από δεξαμενισμούς
- στ) Έσοδα από υδροδότηση
- ζ) Έσοδα από παροχές υπηρεσιών λιμανιού
- η) Έσοδα από λιμενικούς φόρους
- θ) Έσοδα από πρόσθετες παροχές και εξυπηρετήσεις
- ι) Ανόργανα έσοδα

B) Λοιπά Έσοδα

- α) Εισπράξεις παρελθοντικών υπολοίπων
- β) Κρατήσεις υπέρ τρίτων

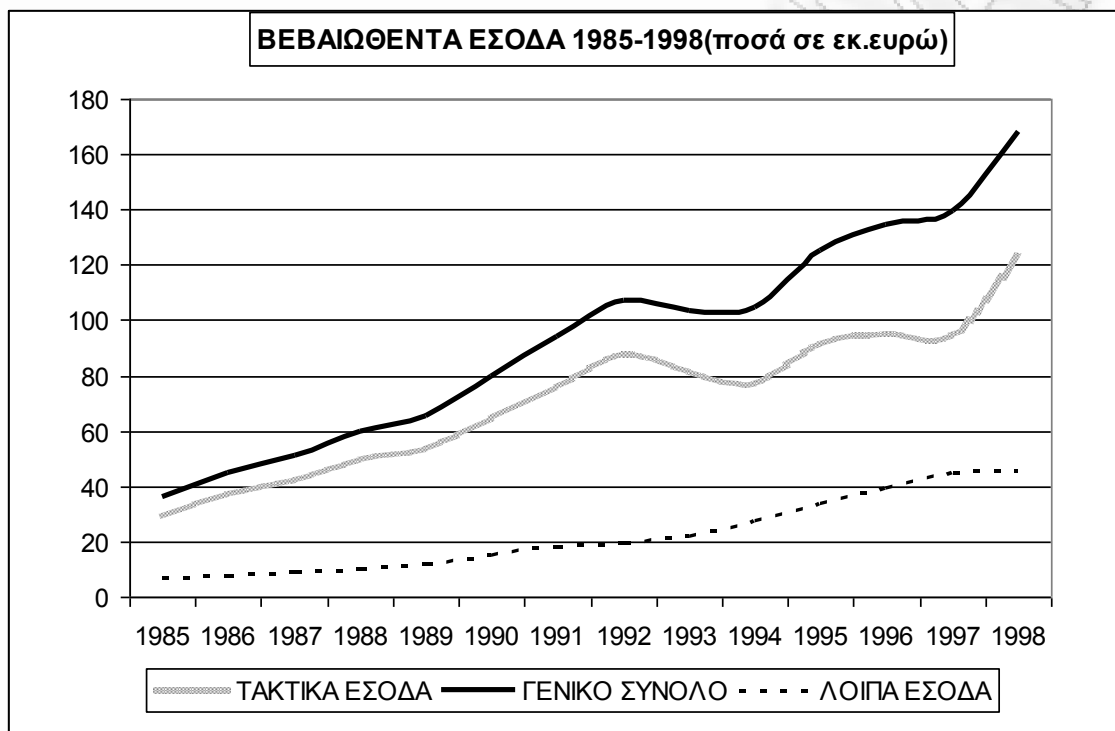
Τα τακτικά έσοδα του Οργανισμού συμμετέχουν στα Συνολικά έσοδα με ποσοστό της τάξεως του 78% ενώ το υπόλοιπο 22% αφορά λοιπά έσοδα, ποσοστά που υπολογίσθηκαν από το μέσο όρο εσόδων ανά κατηγορία για την περίοδο των ετών 1985-1998. (βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ, Πίνακας 1α και 1β)

Αναλύοντας τα βεβαιωθέντα έσοδα του Οργανισμού παρατηρούμε μία συνεχώς ανοδική τάση αυτών με εξαίρεση το έτος 1993 (βλ. Διάγραμμα 1). Από 36 περίπου εκατομμύρια ευρώ το 1985 καταλήγουμε στη βεβαίωση 168 περίπου εκατομμυρίων ευρώ το 1998, που σημαίνει πρακτικά έναν πενταπλασιασμό περίπου των εσόδων μέσα σε 14 χρόνια ή αλλιώς μία αύξηση κατά 13% κατά μέσο όρο κάθε έτος.

Η σημαντική πτώση των εσόδων κατά το έτος 1993 οφείλεται στη μείωση των εσόδων φορτοεκφορτώσεων εσωτερικού και εξωτερικού κατά 11% που προήλθε από τη μείωση

της εμπορευματικής κίνησης στο κυρίως λιμάνι κατά 18% αλλά και από τη μείωση των εσόδων από εργασίες δημητριακών κατά 23% λόγω της μειωμένης κίνησης των δημητριακών.

Διάγραμμα 1. Πορεία βεβαιωθέντων Εσόδων περιόδου 1985-1998

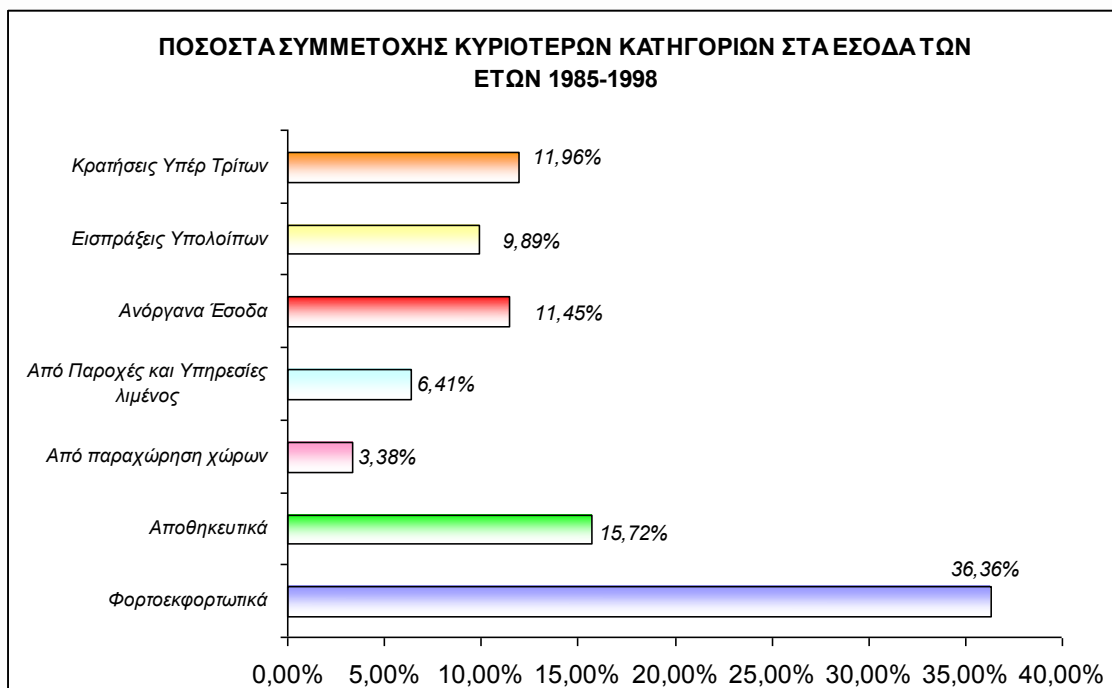

Πηγή: Απολογισμοί-Ισολογισμοί Χρήσεων 1985-1998, Ο.Α.Π.

Οι φορτοεκφορτώσεις (εσωτερικού και εξωτερικού) αποτελούν τον πιο προσοδοφόρο τομέα δραστηριότητας του Οργανισμού, γεγονός που ισχύει μέχρι και σήμερα καθιστώντας το εμπορικό τμήμα του Λιμανιού ως το πιο σημαντικό. (βλ. Διάγραμμα 2)

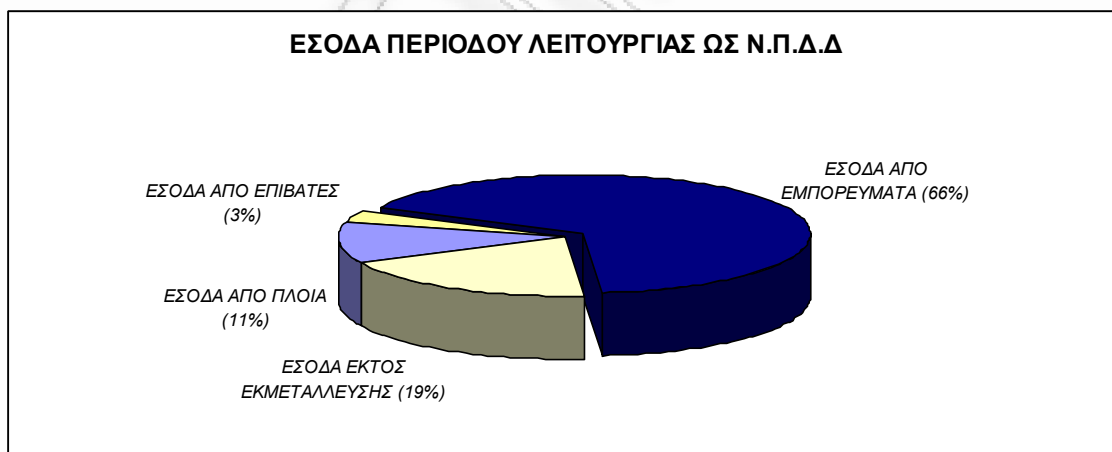
Στο ίδιο συμπέρασμα καταλήγουμε αν κατατάξουμε τα έσοδα σε έσοδα από εμπορεύματα (66%), από πλοία (11%), από επιβάτες (3%) και έσοδα εκτός εκμετάλλευσης (19%). (βλ. Διάγραμμα 3)

Διάγραμμα 2. Ποσοστά Συμμετοχής Κατηγοριών Εσόδων

Πηγή: Απολογισμοί-Ισολογισμοί Χρήσεων 1985-1998, Ο.Λ.Π.

Διάγραμμα 3. Έσοδα περιόδου 1985-1998 ανά κατηγορία

Πηγή: Απολογισμοί-Ισολογισμοί Χρήσεων 1985-1998, Ο.Λ.Π.

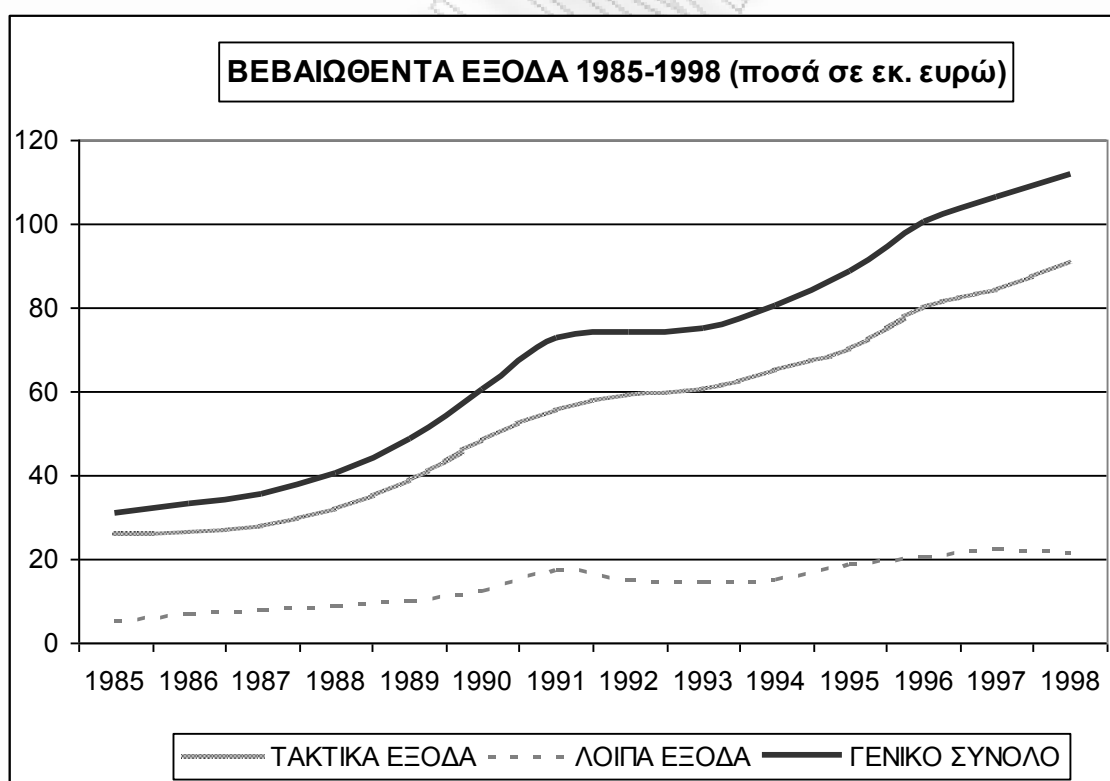
Να αναφέρουμε ξανά σε αυτό το σημείο πως μία αύξηση στα έσοδα του Οργανισμού δεν ήταν πάντα απόρροια της αύξησης των δραστηριοτήτων του ή της εμπορευματικής του κίνησης αλλά επερχόταν από αναγκαστική τιμολογιακή μεταβολή (αύξηση) αναλόγου επιπέδου κάθε άμεσης σημαντικής μεταβολής του σκέλους των εξόδων. Με

δεδομένο ότι οι δαπάνες αυτές είναι ανελαστικές, η πολιτική αυτή κρίνεται ανορθόδοξη και θα έπρεπε να αναζητούνται σταθερότερες βάσεις στη διαμόρφωση της οικονομικής του πορείας για να μην καταφεύγει πάντα σε αυξήσεις ή για να περιορίσει το ύψος αυτών όταν ήταν αναπόφευκτες, καθώς στα πλαίσια των εργασιών του εξυπηρετούνται και γενικότεροι τομείς που απασχολούν την Πολιτεία.

1.2.2 ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΞΟΔΩΝ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 1985-1999

Αναλύοντας τα βεβαιωθέντα έξοδα του Οργανισμού παρατηρούμε μία συνεχώς ανοδική τάση αυτών. Από 31 περίπου εκατομμύρια ευρώ το 1985 καταλήγουμε στη βεβαίωση 112 περίπου εκατομμυρίων ευρώ το 1998, που σημαίνει πρακτικά έναν τετραπλασιασμό περίπου των εσόδων μέσα στα 14 αυτά έτη ή αλλιώς μία αύξηση κατά 10% κατά μέσο όρο κάθε έτος. (βλ. Διάγραμμα 4)

Διάγραμμα 4. Πορεία Βεβαιωθέντων Εξόδων περιόδου 1985-1998

Πηγή: Απολογισμοί-Ισολογισμοί Χρήσεων 1985-1998, Ο.Α.Π.

Η πορεία που διαγράφουν τα έξοδα του Οργανισμού τα έτη λειτουργίας 1985 έως 1998 χαρακτηρίζεται ως συνεχώς αυξανόμενη, με εξαίρεση μία σταθεροποίηση αυτών κατά τα έτη 1992 και 1993. Η συνεχής αυτή αύξηση οφείλεται στο ότι τα ποσά των εξόδων είναι υπολογισμένα σε τρέχουσες τιμές, περιέχουν δηλαδή το στοιχείο του πληθωρισμού για το εκάστοτε έτος.

Επιμερίζοντας τώρα το σύνολο των εξόδων σε τακτικά και λοιπά έξοδα, παρατηρούμε πως το ποσοστό συμμετοχής των λοιπών εξόδων είναι πολύ χαμηλότερο, όπως ήταν και αναμενόμενο, από αυτό των τακτικών εξόδων.

Οι κυριότερες ομάδες εξόδων του Οργανισμού και τα ποσοστά συμμετοχής τους στο σύνολο των εξόδων κατά μέσο όρο την περίοδο 1985-1998 είναι:

- A) Δαπάνες Λειτουργίας Υπηρεσιών (61%),
- B) Αποδόσεις των υπέρ τρίτων εισπραχθέντων (17%),
- Γ) Δαπάνες συνταξιοδότησης προσωπικού (11%),
- Δ) Διάφορες αποδόσεις (4%),
- E) Δαπάνες προμήθειας εργαλείων και υλικών (3%),
- ΣΤ) Δαπάνες επισκευών και συντήρησης (2%) και τέλος
- Z) Δαπάνες υγειονομικής περίθαλψης (2%).

Αξίζει σε αυτό το σημείο να αναλύσουμε λίγο περισσότερο την πρώτη κατηγορία που συμμετέχει περισσότερο από το ήμισυ στα έξοδα του Οργανισμού. Η ομάδα αυτή περιλαμβάνει: α) Τις αποδοχές των υπαλλήλων καθώς επίσης και τις εισφορές του Ο.Λ.Π. επί αυτών, β) Τα ημερομίσθια εργατοτεχνικού προσωπικού και τις ανάλογες εισφορές του Ο.Λ.Π. και γ) Την πληρωμή των διάφορων ασφαλιστικών ταμείων και την κάλυψη λοιπών δαπανών.

Αν σε αυτά τα έξοδα που καλύπτουν το 61% των εξόδων του Οργανισμού, προσθέσουμε τις δαπάνες συνταξιοδότησης, όπως επίσης και τις δαπάνες υγειονομικής περίθαλψης, με βάση το γεγονός πως όλες αφορούν σε έξοδα προσωπικού, καταλήγουμε σε ένα ποσοστό 74%, το οποίο μας προβάλλει το «αιώνιο πρόβλημα» του

Ο.Α.Π., της απασχόλησης πλεονάζοντος προσωπικού ή της πολυέξοδης συντήρησής του. (βλ. Διάγραμμα 5)

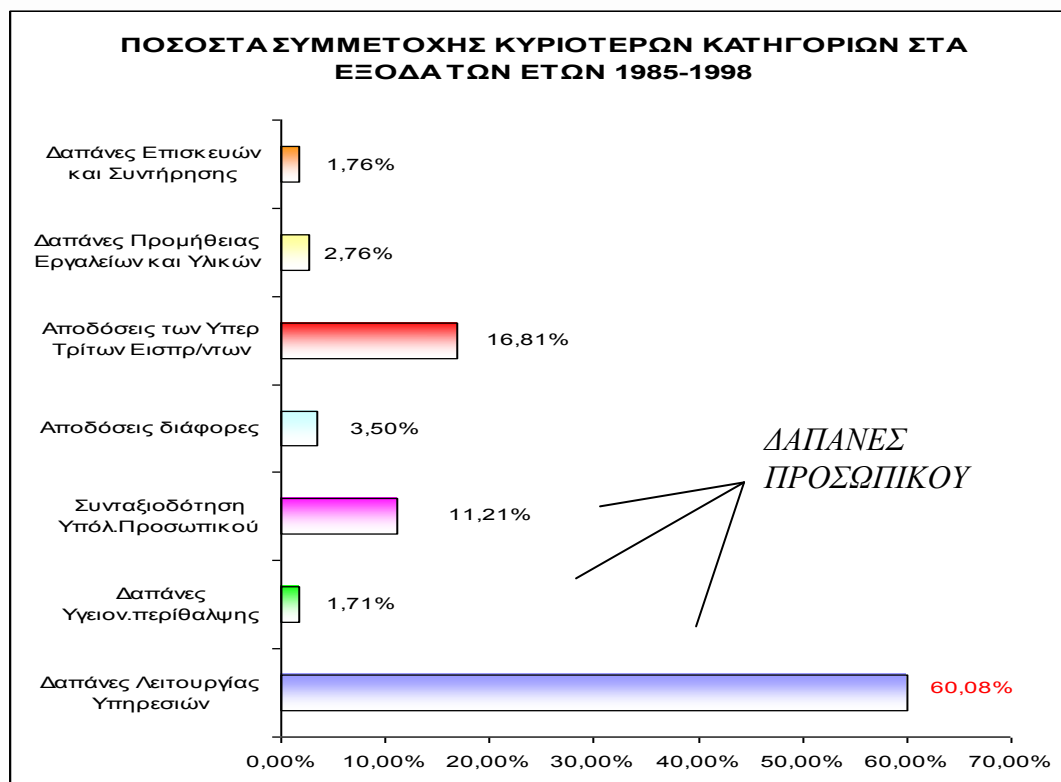
Η υποχρέωση καταβολής συντάξεων και παροχής περίθαλψης αποτελούσε το μεγαλύτερο πρόβλημα του Ο.Α.Π. όσο ήταν Ν.Π.Δ.Δ., του οποίου η λύση δρομολογήθηκε με την μετατροπή του σε Ανώνυμη Εταιρία. Η υποχρέωσή του αυτή, με εξαίρεση το προσωπικό που απασχολούταν με σχέση ιδιωτικού δικαίου, οριζόταν με το Ν.Δ. 4210/1961 και άλλες συναφείς νομοθετικές ρυθμίσεις. Ενδεικτικά να αναφέρουμε πως το εν ενεργεία προσωπικό του Ο.Α.Π. το έτος 1997 ήταν περίπου 1300 υπάλληλοι, ενώ οι συνταξιούχοι πρώην υπάλληλοι ήταν 1800, γεγονός που οδηγούσε σε ετήσιο έλλειμμα στο ισοζύγιο «Παροχές μείον εισφορές» των πάσης φύσεως εργαζομένων ίσο με το 20% του κύκλου εργασιών του λιμανιού.

Με την θεσμική αλλαγή του Οργανισμού η υποχρέωση καταβολής συντάξεων και περίθαλψης περιήλθε στο Ι.Κ.Α. (κύρια σύνταξη), στο Ι.Κ.Α.- Ε.Τ.Ε.Α.Μ. (επικουρική) και στο Τ.Ε.Α.Π.Α.Ε.Λ. (περίθαλψη) ενώ συμφωνήθηκε με πρόσοδο της μετοχοποίησης του να καταβληθεί αποζημίωση στα δύο πρώτα ταμεία για όλους τους υπαλλήλους που είχαν συνταξιοδοτηθεί πριν από την 1/3/1999, ύψους 255 εκατομμυρίων ευρώ.

Εν τέλει ⁵ το Ελληνικό Δημόσιο ανέλαβε να καταβάλλει το ως άνω ποσό με την προϋπόθεση ότι στην αποτίμηση της περιουσίας του Οργανισμού δε θα λαμβανόταν υπόψη η αξία που απέρρεε από το δικαίωμα χρήσης και εκμετάλλευσης των γηπέδων, των κτιρίων και άλλων εγκαταστάσεων που άνηκαν στο Ελληνικό Δημόσιο και των οποίων το δικαίωμα χρήσης και εκμετάλλευσης είχε αποκλειστικά ο Ο.Α.Π.

⁵ Σύμφωνα με το άρθρο 36 του Ν.2932/2001

Διάγραμμα 5. Ποσοστά Συμμετοχής Κατηγοριών Εξόδων

Πηγή: Απολογισμοί-Ισολογισμοί Χρήσεων 1985-1998, Ο.Α.Π.

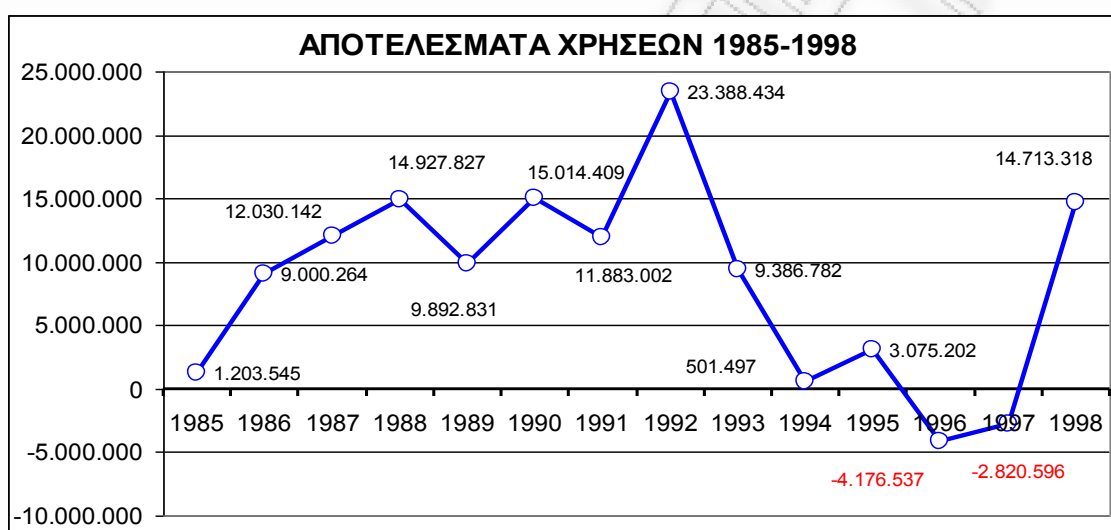
1.3 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΕΩΝ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 1985-1999

Με εξαίρεση τα έτη 1996 και 1997 ο Οργανισμός εμφανίζεται κερδοφόρος καθ' όλη την περίοδο λειτουργίας του ως Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου που εξετάζουμε. Η ζημία των δύο αυτών ετών προέκυψε από ανισόποση αύξηση εσόδων και εξόδων. Πιο συγκεκριμένα, το έτος 1996 παρατηρήθηκε μία πολύ μικρή αύξηση των εσόδων κατά 3% λόγω μειωμένης εμπορευματικής κίνησης στο λιμάνι με ταυτόχρονη αύξηση των τακτικών εξόδων κατά 13,3% που οφείλετο σε δαπάνες μισθοδοσίας εργατοϋπαλληλικού προσωπικού, χρηματοοικονομικές επιβαρύνσεις και επιστροφή αχρεωστήτως εισπραχθέντων, ενώ το έτος 1997, αν και τα βεβαιωθέντα έσοδα παρουσίασαν αύξηση, δεν κάλυψαν τη μείωση του συμβατικού φορτίου η οποία ανήλθε σε ποσοστό 42%, γεγονός που είχε σαν αποτέλεσμα τα έσοδα να κυμανθούν στα επίπεδα της προηγούμενης χρονιάς.

Τα υψηλότερα κέρδη, ύψους 23,4 εκατομμυρίων ευρώ, σημειώθηκαν το έτος 1992 ενώ τα χαμηλότερα ύψους 501,5 χιλιάδων ευρώ το έτος 1994. Η περίοδος 1992-1998 θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως περίοδος έντονων αλλαγών και διακυμάνσεων ως προς τα αποτελέσματα λειτουργίας του οργανισμού καθώς την υψηλή κερδοφορία το 1992 διαδέχθηκε μία κατακόρυφος πτώση των κερδών που ακολούθησε η σημείωση ζημιών με ευτυχή κατάληξη τα κέρδη ύψους 14,3 εκατομμυρίων ευρώ το 1998.

(βλ. Διάγραμμα 6)

Διάγραμμα 6. Πορεία Αποτελεσμάτων περιόδου 1985-1998 (ποσά σε ευρώ)

Πηγή: Απολογισμοί-Ισολογισμοί Χρήσεων 1985-1998, Ο.Α.Π.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2:ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΩΣ Α.Ε. (ΕΤΗ 2000-2010)

2.1 ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ Ο.Λ.Π. ΩΣ Α.Ε. (2000-2010)

Την 1/3/1999 ο Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς μετατράπηκε σε Ανώνυμη Εταιρεία με την επωνυμία «Ο.Λ.Π. Α.Ε.» με Σύμβαση Παραχώρησης που συνήψε με το Ελληνικό Δημόσιο⁶. Αντικείμενο της σύμβασης αποτελεί η εκ μέρους του Δημοσίου παραχώρηση προς την Ο.Λ.Π. Α.Ε. του αποκλειστικού δικαιώματος χρήσης και εκμετάλλευσης των γηπέδων, κτιρίων και εγκαταστάσεων της χερσαίας λιμενικής ζώνης του Λιμένος Πειραιώς.

Το αντάλλαγμα για την παραχώρηση αυτή καθορίστηκε σε ένα επί τοις εκατό (1%) επί του συνόλου των ενοποιημένων ετήσιων εσόδων της Ο.Λ.Π. Α.Ε. για καθένα από τα τρία πρώτα έτη της Σύμβασης. Το ποσοστό αυτό συμφωνήθηκε ότι θα αναπροσαρμοσθεί αυτοδικαίως μετά την πάροδο του τρίτου έτους σε ποσοστό δύο επί τοις εκατό (2%), διατηρούμενης της ίδιας βάσης υπολογισμού.

Οι σημαντικές υποχρεώσεις που έχει αναλάβει ο Ο.Λ.Π., στα πλαίσια της σύμβασης αυτής, είναι:

- A) η συνεχής και αδιάλειπτη παροχή του συνόλου των λιμενικών υπηρεσιών και εξυπηρετήσεων
- B) η μέριμνα εγκατάστασης, συντήρησης και βελτίωσης του επιπέδου ασφάλειας στην περιοχή του λιμανιού του Πειραιά
- Γ) η εξασφάλιση της δίκαιης μεταχείρισης των χρηστών και
- Δ) η κάλυψη των εξόδων συντήρησης του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων που αποτελούν αντικείμενο της σύμβασης παραχώρησης.

⁶ Σε εκτέλεση του τριακοστού πέμπτου Άρθρου του Ν.2932/2001 η σύμβαση υπεγράφη την 13.2.2002. Με την ΚΥΑ. αριθ.8322/3-12-2008, η οποία δημοσιεύτηκε στο Φ.Ε.Κ. 2372/21-11-2008, τροποποιείται η διάρκεια της Σύμβασης Παραχώρησης από 40 σε 50 έτη, αρχόμενη την 13/2/2002 και λήγουσα την αντίστοιχη ημερομηνία του έτους 2052.

Οι κύριες δραστηριότητες της Εταιρείας είναι η παροχή υπηρεσιών ελλιμενισμού των πλοίων, ο χειρισμός των φορτίων και οι υπηρεσίες φορτοεκφόρτωσης, η αποθήκευση αγαθών και η διακίνηση αυτοκινήτων. Επιπρόσθετα, η Εταιρεία είναι υπεύθυνη για τη συντήρηση των εγκαταστάσεων του Λιμένος Πειραιώς, για την παροχή λιμενικών εξυπηρετήσεων (παροχή νερού, ηλεκτρικού ρεύματος, τηλεφωνικής σύνδεσης κλπ) για την εξυπηρέτηση της επιβατικής κίνησης (ακτοπλοΐας και κρουαζιερόπλοιων) και την παραχώρηση χώρων σε τρίτους έναντι ανταλλάγματος.

Η Εταιρεία είναι εισηγμένη στην κύρια αγορά του Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών από το 2003, υπάγεται στην εποπτεία του Υπουργείου Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και διέπεται από τις αρχές του Νόμου περί ανωνύμων εταιρειών 2190/1920 και του ιδρυτικού Νόμου 2688/1999, όπως τροποποιήθηκε από τον νόμο 2881/2001.

Πρόκειται δηλαδή για μία ανώνυμη εταιρία κοινής ωφέλειας, με σκοπό την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος που λειτουργεί με τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας και απολαμβάνει διοικητικής και οικονομικής αυτοτέλειας. Και με τη νέα αυτή μορφή ο λιμένας χαρακτηρίζεται ως «κρατικός» αφού βασικός μέτοχος της εταιρίας είναι το κράτος. Ο έλεγχος που ασκείται από το κράτος είναι πολύ μικρότερος και το όλο σχήμα είναι εντυπωσιακά πιο ευέλικτο. Ο ιδιωτικός τομέας θα συμμετάσχει στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρίας μέσα από την εισαγωγή της στο χρηματιστήριο ενώ τα προβλήματα και οι δυσλειτουργίες που είχαν εμφανιστεί μπορούν να ξεπεραστούν αφού η επιχείρηση λειτουργεί με τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας⁷.

Η Ο.Λ.Π. Α.Ε. έχει επεκτείνει τις δραστηριότητές της διαθέτοντας δύο θυγατρικές εταιρίες, την «Ο.Λ.Π. Logistics Α.Ε.» με αντικείμενο τη διαχείριση συνδυασμένων μεταφορών και λιμενικών τουριστικών υπηρεσιών καθώς επίσης και την «ΝΑΥΣΟΛΠ Α.Ε.» που ασχολείται με ναυπηγοεπισκευαστικές υπηρεσίες.

Με το Ν.3755/2009 κυρώθηκε από τη Βουλή η σύμβαση παραχώρησης χρήσης και εκμετάλλευσης των προβλητών ΙΙ και ΙΙΙ μεταξύ του Ο.Λ.Π. και της Cosco Pacific Ltd.

⁷ Παρδάλη Α.- Θαλασσινός Ε.,(2009), «Θεσμικός εκσυγχρονισμός και τιμολογιακή πολιτική: Η περίπτωση του σταθμού εμπορευματοκιβωτίων του Λιμένος Πειραιώς»

Η σύμβαση υποβλήθηκε για προδικαστικό έλεγχο νομιμότητας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, εγκρίθηκε από το Ζ' Κλιμάκιο αυτού με την υπ' αριθμ. 274/2008 πράξη, και εντέλει υπεγράφη την 25.11.2008 και τέθηκε σε ισχύ στις 1/10/2009. Η διάρκεια της σύμβασης προβλέπεται για 35 χρόνια με αντάλλαγμα σε τρέχουσες τιμές € 4,3 δισ., 79% του οποίου είναι εγγυημένο, ενώ θα πραγματοποιηθούν και επενδύσεις συνολικού ύψους € 620 εκ.⁸

Η στρατηγική ανάπτυξης του Λιμένα Πειραιά μέσω παραχώρησης της χρήσης σε ιδιώτη λιμενικό διαχειριστή (third party operator), με την υποχρέωση της χρηματοδότησης των απαιτούμενων επενδύσεων αποτελεί δοκιμασμένη μέθοδο, η οποία έχει υιοθετηθεί παγκοσμίως στην λιμενική βιομηχανία. Μεταξύ των πλεονεκτημάτων της μεθόδου παραχώρησης είναι η ανάληψη σχεδόν του συνόλου των κινδύνων από τον παραχωρησιούχο ενώ η πρόσοδος για τον Ο.Λ.Π. είναι σε κάθε περίπτωση εξασφαλισμένη με το σύστημα της ελάχιστης «σταθερής» και εγγυημένης πρακτικά αμοιβής. Η παραχώρηση δεν συνιστά εκποίηση δημόσιας περιουσίας αφού η κυριότητα των παραχωρούμενων γηπέδων αλλά και των έργων τα οποία θα εκτελέσει ο παραχωρησιούχος σε αυτά, παραμένει στο Δημόσιο, καθώς στο τέλος της περιόδου παραχώρησης υποχρεούται ο παραχωρησιούχος να αποδώσει το σύνολο των υποδομών-υπερδομών στον Ο.Λ.Π., σε κατάσταση που να εξασφαλίζεται η συνέχιση της λειτουργίας του λιμένος. Παράλληλα, η υποδομή και υπερδομή που επιστρέφεται έχει αυξημένη αξία από τις επενδύσεις που έχουν πραγματοποιηθεί.

Με τη σύμβαση παραχώρησης επιδιώκονται στόχοι, οι οποίοι αποβλέπουν στα εξής:

- 1) Στην εξασφάλιση του κυρίαρχου ρόλου για τον Πειραιά στο θαλάσσιο εμπόριο της Ανατολικής Μεσογείου και της Μαύρης Θάλασσας με κατάλληλες ρήτρες και συμβατικούς όρους.
- 2) Στην προσέλκυση ξένων επενδύσεων και την επέκταση των υποδομών, την ανανέωση του ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού και την ανάπτυξη του λιμένος εντός συγκεκριμένων χρονικών πλαισίων.

⁸ Σύμβαση παραχώρησης των λιμενικών εγκαταστάσεων των προβλητών II και III του σταθμού εμπορευματοκιβωτίων της Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς Α.Ε. (Ο.Λ.Π. Α.Ε.) μεταξύ της Ανώνυμης Εταιρίας «Οργανισμός Λιμένος Πειραιά Α.Ε.» και της Ανώνυμης Εταιρίας «Σταθμός Εμπορευματοκιβωτίων Πειραιά Α.Ε.» και της εκ τρίτου συμβαλλόμενης εταιρίας «Cosco Pacific Limited»

- 3) Στην ανάπτυξη της τοπικής και εθνικής οικονομίας μέσω των συνδεδεμένων με την ανάπτυξη του λιμένα παραλιμενικών δραστηριοτήτων όπως οι ναυπηγοεπισκευές, οι τροφοδοσίες εφοδίων και καυσίμων, η πρακτόρευση πλοίων κ.ά.
- 4) Στη βελτίωση διακίνησης εισαγωγών με ταχύτερες και οικονομικότερες διαδικασίες και των εξαγωγών, μέσω πυκνότερου δικτύου δρομολογίων και γραμμών με άλλα λιμάνια που αυξάνουν την πρόσβαση των εγχώριων προϊόντων με ταχύτερες και φθηνότερες μεταφορικές υπηρεσίες.
- 5) Στη διαμόρφωση συνθηκών ελεύθερου ανταγωνισμού και την αποφυγή μονοπωλιακών πρακτικών.
- 6) Στην προστασία των εργασιακών δικαιωμάτων του υφιστάμενου προσωπικού και τη δημιουργία σημαντικού αριθμού νέων θέσεων εργασίας.
- 7) Στη λήψη πρόνοιας για τις περιβαλλοντικές και κοινωνικές προεκτάσεις της παραχώρησης.
- 8) Στην επίτευξη του μέγιστου δυνατού οικονομικού οφέλους για τον Ο.Λ.Π. τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα.
- 9) Στην επιστροφή μετά το πέρας της περιόδου παραχώρησης του συνόλου του ανανεωμένου εξοπλισμού στον Ο.Λ.Π.
- 10) Στην προσέλκυση φορτίου μεταφόρτωσης για τρίτες χώρες με στόχο την αύξηση των εργασιών στο λιμάνι και τις παραλιμενικές δραστηριότητες.

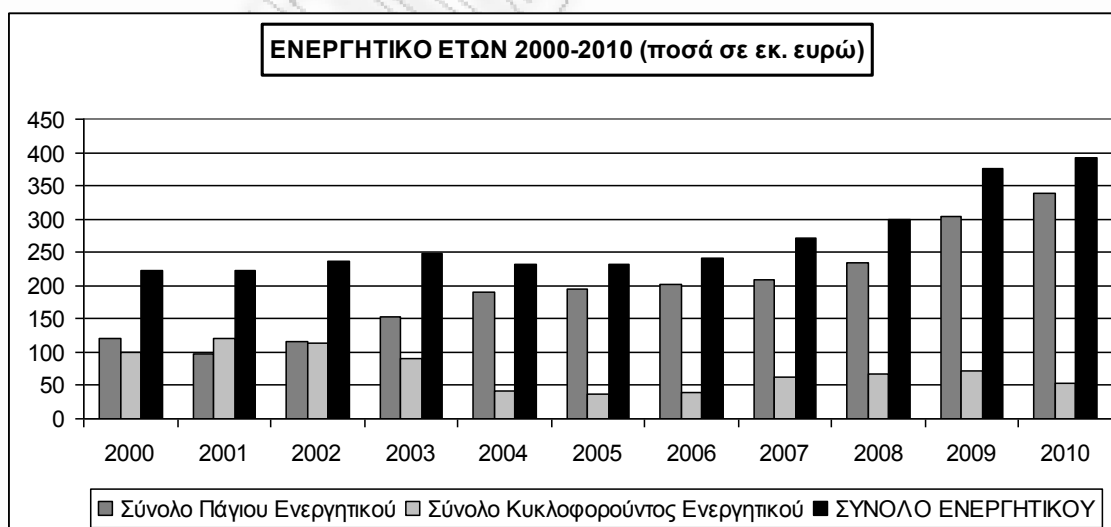
2.2 ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2000-2010

2.2.1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ ΕΤΩΝ 2000-2010

Τα Πάγια Στοιχεία του Οργανισμού καταλαμβάνουν ποσοστό άνω του 50%, κατά μέσο όρο, του συνόλου του Ενεργητικού του κι αυτό μας δείχνει ότι πρόκειται για μια οικονομική μονάδα εντάσεως πάγιας περιουσίας.

Το συμπέρασμα στο οποίο καταλήγουμε όσον αφορά στο ενεργητικό του Οργανισμού, κατά την τελευταία δεκαετία είναι το εξής: Ενώ σημειώνεται μία αύξηση περίπου στο εκατό τοις εκατό του συνόλου του ενεργητικού, το ποσοστό συμμετοχής των επιμέρους κατηγοριών του διαφέρει σημαντικά τα έξι τελευταία χρόνια. Πιο αναλυτικά, το 2000 τα πάγια στοιχεία αποτιμώνται υψηλότερα των κυκλοφορούντων, το 2001 αντιστρέφονται οι συγκρίσιμες τιμές τους και το 2002 καταλήγουμε στην εξίσωσή τους. Από το 2003 και έπειτα μία ολοένα και μεγαλύτερη διαφορά συμμετοχής (87,5% πάγια και 12,5% κυκλοφορούν το 2010) στο σύνολο του ενεργητικού, μας ωθεί στο συμπέρασμα πως ο οργανισμός επενδύει στην παγιοποίηση του διατηρώντας περιορισμένα κυκλοφορούντα στοιχεία. (βλ. Διάγραμμα 7)

Διάγραμμα 7. Ανάλυση Ενεργητικού ετών 2000-2010

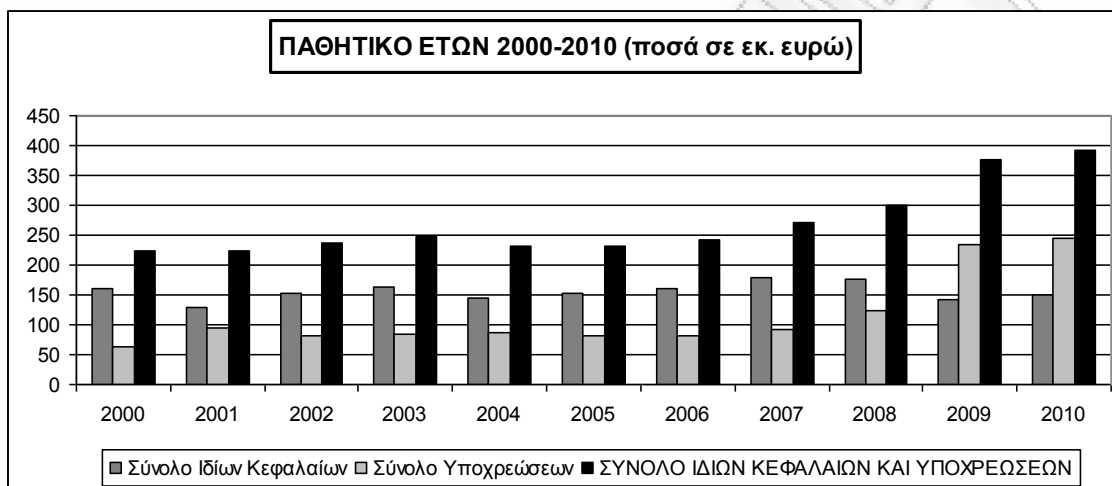

Πηγή: Οικονομικές Καταστάσεις Χρήσεων 2000-2010, Ο.Α.Π.

Αναλύοντας τώρα το παθητικό του Οργανισμού, παρατηρούμε και εδώ μια αντιστροφή των ποσοστών συμμετοχής των κατηγοριών στις οποίες χωρίζεται, στα Ίδια Κεφάλαια

και τις Υποχρεώσεις. Πιο συγκεκριμένα, ενώ και στο παθητικό σημειώθηκε μία αύξηση της τάξης του ενενήντα τοις εκατό κατά την τελευταία δεκαετία, από εκεί που τα $\frac{3}{4}$ σχεδόν των πόρων του ήταν Ίδια κεφάλαια και $\frac{1}{4}$ υποχρεώσεις, τα δύο τελευταία χρόνια το σκηνικό αντιστράφηκε και στο τέλος του 2010 εμφανίζονται οι υποχρεώσεις να συμμετέχουν με ποσοστό περίπου 60% στο σύνολο του παθητικού. (βλ. Διάγραμμα 8)

Διάγραμμα 8. Ανάλυση Παθητικού ετών 2000-2010

Πηγή: Οικονομικές Καταστάσεις Χρήσεων 2000-2010, Ο.Λ.Π.

2.2.2 ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΔΩΝ ΕΤΩΝ 2000-2010

Τα έσοδα της περιόδου λειτουργίας του Οργανισμού ως Ανώνυμη Εταιρία εξήχθησαν με την πρόσθεση από την κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης (βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Πίνακας 6) των εξής κατηγοριών: Έσοδα από πωλήσεις και λοιπές υπηρεσίες, Λοιπά λειτουργικά έσοδα και Χρηματοοικονομικά Αποτελέσματα (εφόσον ήταν θετικά), ούτως ώστε να δημιουργηθεί μία κατηγορία «Βεβαιωθέντων Εσόδων», αντίστοιχη με αυτή της περιόδου 1985-1998. Αντίστοιχα, τα «Βεβαιωθέντα Έξοδα» προήλθαν από την πρόσθεση του Κόστους πωληθέντων, των εξόδων διοικητικής λειτουργίας, λοιπών λειτουργικών εξόδων και Χρηματοοικονομικών Αποτελεσμάτων (εφόσον ήταν αρνητικά).

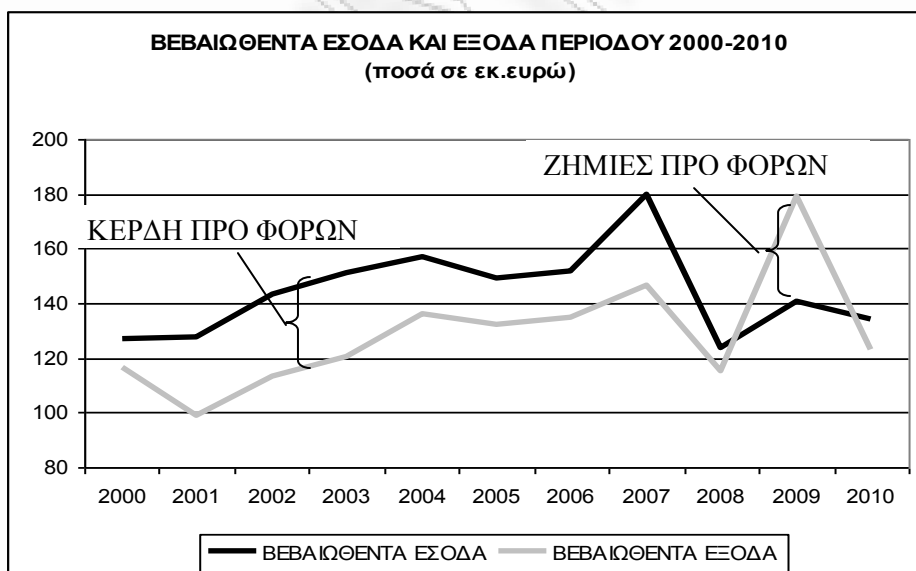
Κατά το πρώτο έτος λειτουργίας του Ο.Λ.Π. ως Α.Ε. πραγματοποιήθηκαν έσοδα ύψους 190 εκατομμυρίων ευρώ. Με μειωμένο κύκλο εργασιών και αυξημένο φόρο εισοδήματος το 2001 η εταιρία οδηγήθηκε σε είσπραξη 128 εκατομμυρίων ευρώ. Τα έτη 2002 έως 2006 τα έσοδα σταθεροποιήθηκαν σε επίπεδα 143 έως 152 εκατομμυρίων ευρώ ενώ το 2007 έφτασαν τα 180 εκατομμύρια. Οι απεργίες του 2008 μείωσαν τον

κύκλο εργασιών του κατά 30% και συνεπώς τα έσοδά του κατά 56 εκατομμύρια ευρώ. Τέλος, τα έτη 2009 και 2010 σημειώθηκαν καταγράφηκαν έσοδα ύψους 141 και 134 εκατομμυρίων ευρώ αντίστοιχα.

Παράλληλη πορεία με αυτή των εσόδων σε χαμηλότερα επίπεδα χάραξαν και τα έξοδα του Οργανισμού την περίοδο 2000-2010 με εξαίρεση το 2009 που υπερίσχυσαν των εσόδων κατά 39 εκατομμύρια ευρώ, διαφορά που προήλθε από την πραγματοποίηση δαπανών λειτουργιών ύψους 45,6 εκατομμυρίων ευρώ. Πιο συγκεκριμένα οι δαπάνες αυτές αφορούσαν πρόβλεψη αποζημιώσεων και λοιπών επιβαρύνσεων λόγω εθελούσιας εξόδου του προσωπικού από την υπηρεσία, ζημιές από εκποίηση-απαξίωση παγίων και πρόβλεψη για επίδικες απαιτήσεις τρίτων. Για να γίνει πιο αντιληπτή η διαφορά αυτή, θα παραθέσουμε το ότι τα λειτουργικά έξοδα που σημειώθηκαν τα έτη 2000-2008 κυμαίνονταν από 13 έως 24 εκατομμύρια ευρώ.

Με την αφαίρεση των βεβαιωθέντων εξόδων από τα βεβαιωθέντα έσοδα λαμβάνουμε το ύψος του αποτελέσματος προ φόρων, κέρδους ή ζημίας. (βλ. Διάγραμμα 9)

Διάγραμμα 9. Βεβαιωθέντα έσοδα και έξοδα περιόδου λειτουργίας ως Α.Ε.

Πηγή: Οικονομικές Καταστάσεις Χρήσεων 2000-2010, Ο.Α.Π.

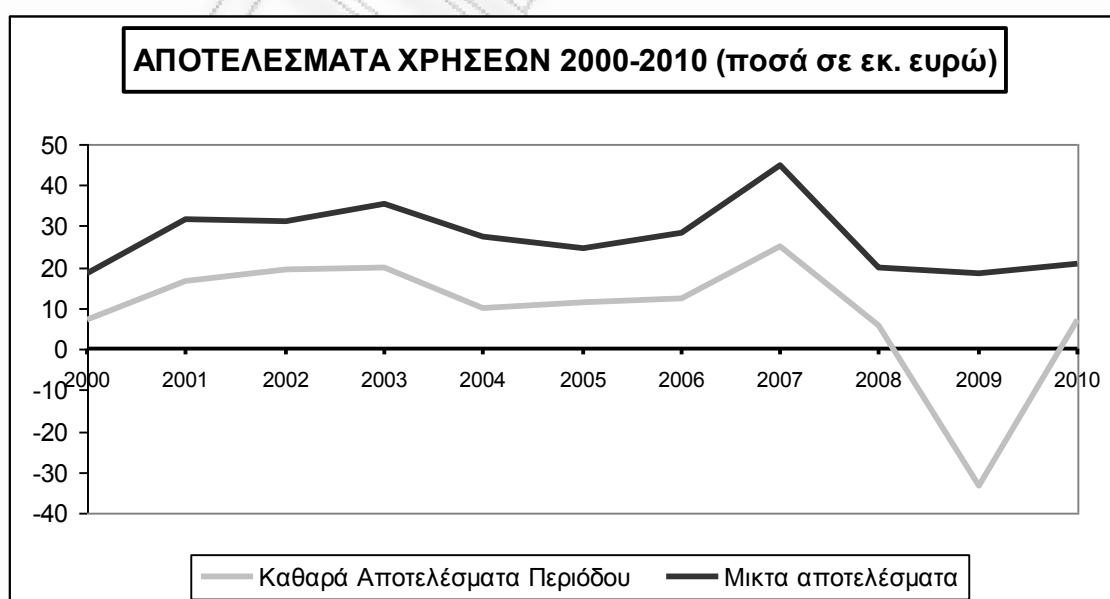
2.3 ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ

Αν από τα έσοδα από πωλήσεις και λοιπές υπηρεσίες αφαιρέσουμε το κόστος πωλήσεων λαμβάνουμε τα μικτά αποτελέσματα. Εν συνεχεία, αν από τα μικτά αποτελέσματα αφαιρέσουμε τα λειτουργικά έξοδα, το φόρο εισοδήματος και τυχόν χρηματοοικονομικά έξοδα και προσθέσουμε τα λειτουργικά έσοδα και τυχόν χρηματοοικονομικά έσοδα, προκύπτουν τα καθαρά αποτελέσματα της χρήσης.

Η καθαρή κερδοφορία της Ο.Λ.Π. Α.Ε. κυμαινόταν κατά μέσο όρο μέχρι το 2008 στα 14,5 εκατομμύρια ευρώ με αποκορύφωμα το 2007 όποτε και τα κέρδη της άγγιξαν τα 24,8 εκατομμύρια ευρώ.

Η κατάσταση αυτή ανετράπη το έτος 2009 όποτε εμφανίζονται ζημιές ύψους 33,5 εκατομμυρίων ευρώ οι οποίες οφείλονται σε έξοδα λειτουργιών όπως αναλύσαμε παραπάνω. Τέλος, το 2010 ο Οργανισμός κατάφερε να σημειώσει κέρδη 7 εκατομμυρίων ευρώ περίπου, αφήνοντας τη ζημιά του 2009 να είναι η μόνη και μοναδική στα χρόνια λειτουργίας του ως Α.Ε. (βλ. Διάγραμμα 10)

Διάγραμμα 10. Αποτελέσματα Χρήσης ετών 2000-2010

Πηγή: Οικονομικές Καταστάσεις Χρήσεων 2000-2010, Ο.Λ.Π.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ

3.1 ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ

Οι αριθμοδείκτες είναι σχέσεις μεταξύ μεγεθών, λογιστικής ή στατιστικής προελεύσεως, που καταρτίζονται με σκοπό τον προσδιορισμό της πραγματικής θέσεως ή της αποδοτικότητας των διάφορων τμημάτων ή ολόκληρων τομέων οι οποίοι αφορούν μία οικονομική και σε τελική ανάλυση της πραγματικής κατάστασεως ολόκληρης της οικονομικής μονάδας ή και γενικότερα του κλάδου στον οποίο ανήκει η μονάδα αυτή.

Με την χρήση αυτών μπορούν να καθοριστούν οι ανάγκες χρηματοδότησης της επιχείρησης καθώς επίσης και οι δυνατότητες διαπραγμάτευσης που έχει με τους εξωτερικούς της χρηματοδότες. Έτσι, μπορούμε να πληροφορηθούμε σε γενικές γραμμές για τη ρευστότητα, τη δραστηριότητα, την αποδοτικότητα και την βιωσιμότητα της σε σχέση με τη διάρθρωση των κεφαλαίων μίας επιχείρησης.

Με τους αριθμοδείκτες προσδιορίζεται η σχέση μεταξύ βασικών επιχειρηματικών μεγεθών, διευκολύνεται η επιχειρηματική δράση και επεξηγούνται τα αποτελέσματα που προκύπτουν απ' αυτή. Με το σύστημα των αριθμοδεικτών προσδιορίζεται, επίσης, ο βαθμός αποδόσεως των διάφορων δραστηριοτήτων της οικονομικής μονάδας, με σκοπό την ορθολογικότερη εκμετάλλευση των μέσων δράσεώς της.⁹

3.2 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ (Liquidity ratios)

Στην κατηγορία αυτή μπορεί να ενταχθεί μεγάλος αριθμός δεικτών, διότι η ρευστότητα επηρεάζεται από τα περισσότερα μεγέθη μιας επιχείρησης. Οι βασικοί συσχετισμοί αφορούν στοιχεία ενεργητικού και παθητικού αντίστοιχων λήξεων, επιχειρησιακά πλεονάσματα και αμοιβές ξένων κεφαλαίων και τη διάρκεια λαμβανόμενων και χορηγούμενων πιστώσεων. Η χρηματοοικονομική θέση μιας επιχείρησης θεωρούμε ότι είναι ισχυρή όταν:

Α) Έχει την ικανότητα να εξοφλεί τους βραχυπρόθεσμους πιστωτές της και να καταβάλλει τους τρέχοντες τόκους και μερίσματα που οφείλει.

Β) Διατηρεί συνθήκες χρηματοοικονομικής διαχείρισης που της εξασφαλίζουν ευνοϊκή πιστοληπτική κατάσταση.

Οι αριθμοδείκτες που χρησιμοποιούνται περισσότερο για τον προσδιορισμό της βραχυχρόνιας οικονομικής θέσεως μιας επιχείρησης και της ικανότητάς της να ανταποκρίνεται θετικά στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της μέσα στο χρονικό διάστημα της λήξης τους είναι οι εξής:

1. **Αριθμοδείκτης Γενικής Ρευστότητας (Current ratio)** = Κυκλοφορούν Ενεργητικό / Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις: Χρησιμοποιείται για να εξεταστεί η δυνατότητα κάλυψης βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων από ρευστοποιήσιμα στοιχεία.
2. **Αριθμοδείκτης Ειδικής Ρευστότητας (Acid- test ratio)** = (Κυκλοφορούν ενεργητικό – Αποθέματα) / Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις: Χρησιμοποιείται για τον ίδιο λόγο με τον παραπάνω δείκτη. Η αφαίρεση των αποθεμάτων γίνεται γιατί θεωρείται ότι δεν αποτελούν στοιχεία τα οποία μπορούν να ρευστοποιηθούν σε σύντομο χρονικό διάστημα χωρίς ζημία.
3. **Αριθμοδείκτης Ταμειακής Ρευστότητας (Cash ratio)** = Διαθέσιμο Ενεργητικό / Ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις: Μετράει την δυνατότητα άμεσης κάλυψης με μετρητά των τρεχουσών και ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων.

Όσο υψηλότερη είναι η αξία των δεικτών αυτής της κατηγορίας, τόσο το περιθώριο ασφάλειας για κάλυψη των βραχυπρόθεσμων χρεών είναι μεγαλύτερο. Ο γενικότερος κανόνας ως προς τους δείκτες γενικής και άμεσης ρευστότητας είναι πως ο πρώτος πρέπει να κυμαίνεται γύρω στο 2 και ο δεύτερος πρέπει να είναι πάνω από 1.

3.3 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ (Profitability ratios)

Γενικά ως αποδοτικότητα εννοούμε το αποτέλεσμα που προκύπτει από μία συγκεκριμένη δραστηριότητα εκφρασμένο ως ποσοστό των πόρων που χρησιμοποιήθηκαν για αυτή. Στα πλαίσια της επιχείρησης η αποδοτικότητα συνδέεται με την αξιοποίηση του συνόλου των πόρων που διαθέτει.

Με τους αριθμοδείκτες αποδοτικότητας μετράται η δυναμικότητα των κερδών της επιχείρησης και η ικανότητα της διοικήσεώς της. Με άλλα λόγια μετρούν το βαθμό επιτυχίας ή αποτυχίας μιας επιχείρησης σε μία δεδομένη χρονική περίοδο.

Οι κυριότεροι αριθμοδείκτες αποδοτικότητας είναι οι εξής:

1. **Αριθμοδείκτης μικτού περιθωρίου ή μικτού κέρδους (Gross profit margin)**=
Μικτά κέρδη εκμεταλλεύσεως / Καθαρές πωλήσεις χρήσης (για την περίπτωση της Α.Ε.) ενώ για την περίπτωση του Ν.Π.Δ.Δ. υπολογίζεται ως {Συνολικά Έσοδα- (Συνολικά Έξοδα + Πραγματοποιηθείσες Επενδύσεις)} / Τακτικά Έσοδα: Οι δύο παράμετροι που προσδιορίζουν την τιμή του είναι τα έσοδα από πωλήσεις και το κόστος πωληθέντων. Σε επίπεδο μιας μονάδας προϊόντος τα έσοδα από πωλήσεις εξαρτώνται από την τιμή, την οποία επηρεάζουν τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του προϊόντος. Από την άλλη πλευρά το κόστος παραγωγής είναι συνάρτηση του βαθμού αποτελεσματικής αξιοποίησης των παραγωγικών πόρων. Η μεγιστοποίηση επομένως της τιμής του δείκτη προϋποθέτει την ανάλωση των ελάχιστων δυνατών πόρων για παραγωγή προϊόντων με τις καλύτερες δυνατές προδιαγραφές. Έτσι, ο δείκτης αυτός ουσιαστικά μετρά την ικανότητα της επιχείρησης να παράγει πλεόνασμα κατά τη δραστηριοποίησή της στην παραγωγική διαδικασία.

2. **Αριθμοδείκτης καθαρού περιθωρίου ή καθαρού κέρδους (Net profit margin)**
= Καθαρά κέρδη εκμεταλλεύσεως / Καθαρές πωλήσεις χρήσης (για την περίπτωση της Α.Ε. ενώ για την περίπτωση του Ν.Π.Δ.Δ. είναι ίσος με Καθαρό αποτέλεσμα χρήσης / Τακτικά έσοδα: Προσδιορίζει το κέρδος από τις λειτουργικές δραστηριότητες, δηλαδή το ποσοστό κέρδους που παραμένει στην επιχείρηση μετά την αφαίρεση από τις καθαρές πωλήσεις του κόστους πωληθέντων και των λοιπών εξόδων. Όσο μεγαλύτερος είναι ο δείκτης, τόσο πιο επικερδής εμφανίζεται η επιχείρηση. Ο αριθμοδείκτης καθαρού κέρδους είναι πολύ χρήσιμος, δεδομένου ότι τόσο η διοίκηση όσο και πολλοί αναλυτές βασίζουν τις προβλέψεις τους για τα μελλοντικά καθαρά κέρδη της επιχείρησης επί του προβλεπόμενου ύψους πωλήσεων και του ποσοστού καθαρού κέρδους.¹⁰

¹⁰ Ν.Νιάρχος (2004), «Χρηματοοικονομική Ανάλυση Λογιστικών Καταστάσεων», σελ.105

3. **Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας απασχολούμενων κεφαλαίων (Return to total capital employed)** = (Καθαρά κέρδη + Χρηματοοικονομικά έξοδα) / Συνολικά Απασχολούμενα κεφάλαια: Ο αριθμοδείκτης αυτός δείχνει την αποδοτικότητα της επιχείρησης ανεξάρτητα από τις πηγές προελεύσεως των κεφαλαίων της. Επίσης δείχνει την ικανότητα της για πραγματοποίηση κερδών και το βαθμό επιτυχίας της διοικήσεως της στη χρησιμοποίηση των ιδίων και ξένων κεφαλαίων.

Με άλλα λόγια, ο αριθμοδείκτης αυτός μετρά την κερδοφόρα δυναμικότητα του συνόλου των απασχολούμενων στην επιχείρηση κεφαλαίων (ιδίων + ξένων) και μπορεί να υπολογιστεί είτε για το σύνολο μιας επιχείρησης είτε για το σύνολο μιας επιχείρησης είτε για τμήματα αυτής. Ένας χαμηλός αριθμοδείκτης αποδοτικότητας του συνόλου απασχολούμενων κεφαλαίων μπορεί εύκολα να μηδενιστεί, σε περίπτωση που η επιχείρηση αντιμετωπίσει περίοδο κρίσεως. Αν ο αριθμοδείκτης αυτός είναι χαμηλότερος από το κόστος των δανειακών κεφαλαίων, τυχόν αύξηση αυτών θα μειώσει τα κατά μετοχή κέρδη της επιχείρησης, εκτός αν τα νέα δανειακά κεφάλαια χρησιμοποιηθούν σε τομείς όπου η αποδοτικότητα του συνόλου των απασχολούμενων σε αυτούς κεφαλαίων είναι υψηλότερη από τη μέση αποδοτικότητα των συνολικών κεφαλαίων της επιχείρησης. Ένας μόνιμα χαμηλός αριθμοδείκτης αποδοτικότητας συνολικών κεφαλαίων ενός ή περισσότερων τμημάτων μιας επιχείρησης, παρέχει ένδειξη για ενδεχόμενη διακοπή της δραστηριότητας τους, αν φυσικά αυτά δεν αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της όλης επιχείρησης. Τέλος, ο υπολογισμός της αποδοτικότητας του συνόλου των απασχολούμενων κεφαλαίων, αποτελεί, κατά κάποιο τρόπο, οδηγό στις περιπτώσεις που η επιχείρηση πρόκειται να προβεί σε εξαγορά κάποιας άλλης ή άλλων επιχειρήσεων ή να αναλάβει νέες δραστηριότητες.

4. **Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων (Return on net worth)** = Καθαρά κέρδη / Μέσο ύψος ιδίων κεφαλαίων: Ο αριθμοδείκτης αυτός απεικονίζει την κερδοφόρα δυναμικότητα μιας επιχείρησης και παρέχει ένδειξη του κατά πόσο επιτεύχθηκε ο στόχος πραγματοποίησης ενός ικανοποιητικού αποτελέσματος. Συμβαίνει κατά τη διάρκεια μιας χρήσεως να έχουμε αύξηση των ιδίων κεφαλαίων μιας επιχείρησης είτε με αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου

με μετρητά είτε από αναπροσαρμογή της αξίας των περιουσιακών στοιχείου αυτής, είτε από διάφορους άλλους λόγους. Στην περίπτωση αυτή, πρέπει να υπολογιστεί το ύψος των ιδίων κεφαλαίων που πράγματι απασχολήθηκαν σε όλη τη διάρκεια της χρήσεως. Ένας χαμηλός δείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων είναι ενδεικτικός του ότι η επιχείρηση πάσχει σε κάποιο τομέα της (ανεπαρκής διοίκηση, χαμηλή παραγωγικότητα, υπερεπένδυση κεφαλαίων τα οποία δεν απασχολούνται πλήρως παραγωγικά, δυσμενείς οικονομικές συνθήκες, κ.λ.π.). Ένας υψηλός αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων αποτελεί ένδειξη ότι η επιχείρηση ευημερεί και τούτο ανάλογα μπορεί να οφείλεται στην επιτυχημένη διοίκηση της, στις ευνοϊκές για αυτήν οικονομικές συνθήκες, στην εύστοχη χρησιμοποίηση των κεφαλαίων της κ.λ.π.

5. **Αριθμοδείκτης οικονομικής μόχλευσης (Financial Leverage ratio)** = Δείκτης Αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων/ Δείκτης Αποδοτικότητας Απασχολούμενων Κεφαλαίων: Ο αριθμοδείκτης αυτός περιγράφει το ποσοστό μεταβολής των καθαρών λειτουργικών κερδών προς διάθεση στους μετόχους από την κατά ένα τοις εκατό μεταβολή των καθαρών κερδών προ φόρων και χρηματοοικονομικών εξόδων. Όταν ο αριθμοδείκτης οικονομικής μόχλευσης είναι μεγαλύτερος από τη μονάδα είναι θετική και επωφελής η επίδραση από τη χρήση ξένων κεφαλαίων στα κέρδη της επιχείρησης, όταν ισούται με τη μονάδα η επίδραση είναι μηδενική και καμία οικονομική ωφέλεια δεν προκύπτει, ενώ αν είναι μικρότερος της μονάδας η επίδραση είναι αρνητική και η επιχείρηση δανείζεται με επαχθείς όρους, κάτι που συμβαίνει σε περιπτώσεις υπερδανεισμού.

3.4 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ (Activity ratios)

Με τους δείκτες αυτής της κατηγορίας μπορούμε να μετρήσουμε το βαθμό αποτελεσματικής χρησιμοποίησης των διαφόρων κατηγοριών περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης. Οι δείκτες προκύπτουν από τα επίπεδα των πωλήσεων με τα επενδυμένα κεφάλαια στα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία. Ουσιαστικά δηλαδή βλέπουμε τη δυνατότητα της επιχείρησης να μετατρέψει τα περιουσιακά της στοιχεία, προϊόντα και αποθέματα σε πωλήσεις και ρευστά διαθέσιμα. Οι επιχειρήσεις προσπαθούν χαρακτηριστικά να μετατρέψουν την παραγωγή τους σε μετρητά ή σε

πωλήσεις όσο το δυνατόν πιο γρήγορα επειδή αυτό θα οδηγήσει γενικά σε υψηλότερες εισπράξεις και κέρδη. Σε αυτή την κατηγορία ανήκουν οι παρακάτω δείκτες:

1. **Αριθμοδείκτης ταχύτητας εισπράξεως απαιτήσεων** = Καθαρές Πωλήσεις/ Μέσος όρος απαιτήσεων: Δείχνει πόσες φορές, κατά μέσο όρο, εισπράττονται κατά τη διάρκεια της λογιστικής χρήσης οι απαιτήσεις της επιχείρησης. Ο συγκεκριμένος δείκτης καταδεικνύει αν οι απαιτήσεις μιας επιχείρησης είναι πολύ μεγάλες σε σύγκριση με τις πωλήσεις της. Ανάλογος με τη ταχύτητα είσπραξης των απαιτήσεων είναι ο χρόνος δέσμευσης των απαιτήσεων. Μεγάλη ταχύτητα στην είσπραξη των απαιτήσεων σημαίνει μικρότερη πιθανότητα ζημιών από επισφαλείς πελάτες. Η παρακολούθηση της τάσης είναι διαχρονικά χρήσιμη για την αξιολόγηση της ποιότητας και της ρευστότητας των απαιτήσεων.
2. **Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας του ενεργητικού** = Καθαρές πωλήσεις/ Σύνολο Ενεργητικού: Εκφράζει το βαθμό χρησιμοποίησως αυτού σε σχέση με τις πωλήσεις. Ο εν λόγω δείκτης παρέχει ενδείξεις για το πόσο η επιχείρηση χρησιμοποιεί εντατικά τα περιουσιακά της στοιχεία προκειμένου να πραγματοποιεί τις πωλήσεις της. Από αυτό φαίνεται αν υπάρχει υπερεπένδυση κεφαλαίων στην επιχείρηση σε σχέση με το ύψος των πωλήσεων της. Βέβαια, τα στοιχεία αυτού του δείκτη επηρεάζονται σε μεγάλο βαθμό από τη μέθοδο των αποσβέσεων που ακολουθεί η διοίκηση της εταιρείας, δηλαδή από το αν ακολουθείται πολιτική αυξανόμενης ή σταθερής απόσβεσης. Γενικότερα, όσο υψηλότερος είναι ο δείκτης αυτός τόσο πιο αποτελεσματικά έχουν χρησιμοποιηθεί τα περιουσιακά της στοιχεία. Επίσης, είναι χρήσιμο να γίνεται σύγκριση αυτού του δείκτη με τις ισορροπίες του κλάδου.
3. **Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας παγίων** = Καθαρές πωλήσεις/ Καθαρό πάγιο Ενεργητικό: Παρέχει τις απαιτούμενες πληροφορίες για την απόφαση πραγματοποίησης επενδύσεων σε πάγια περιουσιακά στοιχεία. Δείχνει το βαθμό χρησιμοποίησης των πάγιων περιουσιακών στοιχείων σε σχέση με τις πωλήσεις. Παρέχει ένδειξη του αν υπάρχει υπερεπένδυση σε πάγια σε σχέση με τις πωλήσεις. Όσο μεγαλύτερος είναι ο δείκτης, τόσο πιο εντατική είναι η

χρησιμοποίηση των πάγιων περιουσιακών στοιχείων σε σχέση με τις πωλήσεις. Η μείωση του δείκτη διαχρονικά υποδηλώνει μείωση του βαθμού χρησιμοποίησης των παγίων που πιθανόν να σημαίνει υπερεπένδυση σε πάγια. Η αύξηση του δείκτη αποτελεί ένδειξη μιας πιο εντατικής χρήσης παγίων σε σχέση με τις πωλήσεις.

4. **Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας ιδίων κεφαλαίων** = Καθαρές πωλήσεις/ Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων: Ο αριθμοδείκτης Ιδίων κεφαλαίων δείχνει το βαθμό χρησιμοποίησης των ιδίων κεφαλαίων της επιχείρησης σε σχέση με τις πωλήσεις. Συνεπώς δείχνει τις πωλήσεις που πραγματοποίησε η επιχείρηση με κάθε μονάδα ιδίων κεφαλαίων. Το αποτέλεσμα του ερμηνεύεται σε φορές. Όσο μεγαλύτερος είναι ο δείκτης τόσο καλύτερη είναι η θέση της επιχείρησης διότι πραγματοποιεί μεγάλες πωλήσεις με σχετικά μικρό ύψος ιδίων κεφαλαίων που μπορεί να οδηγήσει σε αυξημένα κέρδη. Από άποψη ασφάλειας όμως όσο μεγαλύτερος ο δείκτης τόσο λιγότερο ευνοϊκή είναι η θέση της επιχείρησης γιατί λειτουργεί βασιζόμενη κυρίως στα ξένα κεφάλαια. Ο χαμηλός δείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας ιδίων κεφαλαίων είναι ενδεχόμενο να παρέχει ένδειξη υπέρβασης υπερεπένδυσης σε πάγια σε σχέση με τις πωλήσεις
5. **Αριθμοδείκτης ταχύτητας βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων** = Κόστος πωληθέντων/ Μέσο ύψος βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων: Δείχνει πόσες φορές μέσα στη χρήση ανανεώθηκαν οι ληφθείσες από την επιχείρηση πιστώσεις ή διαφορετικά πόσες φορές το κόστος πωληθέντων καλύπτει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις. Η παρακολούθηση του αριθμοδείκτη αυτού για μια σειρά ετών δείχνει την πολιτική της επιχείρησης ως προς τη χρηματοδότηση των αγορών της. Μια μεταβολή του αριθμοδείκτη διαχρονικά σημαίνει την αλλαγή της πιστοληπτικής πολιτικής. Αν συγκρίνουμε την ταχύτητα είσπραξης των απαιτήσεων με την ταχύτητα βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων και η πρώτη είναι μεγαλύτερη της δεύτερης, τότε αυτό σημαίνει ότι οι υποχρεώσεις της επιχείρησης εξοφλούνται με βραδύτερο ρυθμό από ότι εισπράττονται οι απαιτήσεις της. Ως εκ τούτου η επιχείρηση δε χρειάζεται να διατηρεί μεγάλα ποσά σε κυκλοφοριακά στοιχεία, δεδομένου ότι γίνεται μία κάποια χρηματοδότηση αυτής από τους πιστωτές της.

3.5 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ (Financial structure and viability ratios)

Κάθε επιχείρηση ακολουθεί μία τέτοια πολιτική ως προς τη διάρθρωση των κεφαλαίων της ούτως ώστε να υπάρχει μία ισορροπία μεταξύ του αναλαμβανόμενου κινδύνου από την άσκηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας και της προσδοκώμενης από αυτήν αποδόσεως.

Για να μπορούμε να υποστηρίξουμε ότι μία οικονομική μονάδα έχει άριστη διάρθρωση των κεφαλαίων της θα πρέπει να επιφέρει την παραπάνω ισορροπία σε συνδυασμό με τη μεγιστοποίηση της τιμής των μετοχών της στην αγορά αλλά και με την ελαχιστοποίηση του κόστους των κεφαλαίων της.

Οι παράγοντες που επηρεάζουν τη λήψη μιας τέτοιας επιχειρηματικής απόφασης αφορούν τον επιχειρηματικό κίνδυνο, την ικανότητα της οικονομικής μονάδας να αντλεί κεφάλαια με επωφελείς για αυτήν όρους καθώς επίσης και τη θέση της επιχείρησης από άποψη φορολογίας.

Για την ανάλυση της μακροχρόνιας οικονομικής κατάστασης μιας επιχείρησης χρησιμοποιούνται οι παρακάτω αριθμοδείκτες:

1. **Αριθμοδείκτης Κεφαλαιακής Διάρθρωσης** = Ίδια κεφάλαια/ Συνολικά κεφάλαια: Προσδιορίζει το ποσοστό του συνόλου των ενεργητικών στοιχείων μιας οικονομικής μονάδας που έχει χρηματοδοτηθεί από τους φορείς της. Ο δείκτης Κεφαλαιακής Διάρθρωσης είναι αποτελεσματικός όταν κινείται σε χαμηλά επίπεδα. Αυτό σημαίνει πως υπάρχει διευκόλυνση στην εξωτερική χρηματοδότηση και πως το μεγαλύτερο μέρος των κερδών παραμένει στους κοινούς μετόχους. Αντίθετα ένας υψηλός δείκτης Κεφαλαιακής διάρθρωσης παρουσιάζει πιθανότητα δυσκολιών στην επιπλέον εξωτερική χρηματοδότηση και οι εξωτερικοί επενδυτές αναμένουν τους κοινούς μετόχους να χρηματοδοτήσουν πρώτοι.
2. **Αριθμοδείκτης Παγιοποίησης Ενεργητικού** = Σύνολο Παγίων/ Σύνολο Ενεργητικού: Ο αριθμοδείκτης παγιοποίησης ενεργητικού εκφράζει το ποσοστό

των πάγιων εγκαταστάσεων της επιχείρησης σε σχέση με το σύνολο του ενεργητικού. Ο δείκτης εκτιμάται σε σχέση με τη φύση της επιχείρησης. Ένας υψηλός δείκτης παρουσιάζει έντονη επενδυτική δραστηριότητα της επιχείρησης σε πάγιο εξοπλισμό, αντίθετα ένας χαμηλός δείκτης μειωμένη χρηματοδότηση παγίων από την επιχείρηση. Ανάλογα με την τιμή του δείκτη έχουμε διάκριση των επιχειρήσεων σε:

A) Έντασης Πάγιων περιουσιακών στοιχείων

B) Έντασης Κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων

Συνήθως στην πρώτη κατηγορία ανήκουν οι βιομηχανικές επιχειρήσεις, ενώ στη δεύτερη οι εμπορικές.

3. **Δείκτης Κάλυψης ή Αυτοχρηματοδότησης Πάγιων περιουσιακών Στοιχείων** =

Ίδια Κεφάλαια/ Πάγια: Ο δείκτης αυτός καταγράφει το ποσοστό χρηματοδότησης των παγίων περιουσιακών στοιχείων από την καθαρή θέση της επιχείρησης (μέτοχοι + αποθεματικά). Επομένως όταν ο αριθμοδείκτης σημειώνει άνοδο σημαίνει πως η αύξηση του παγίου κεφαλαίου χρηματοδοτείται κατά μεγαλύτερο ποσοστό από τα ίδια κεφάλαια. Σε αντίθετη περίπτωση ένας συνεχώς μειούμενος δείκτης κάλυψης παγίων δείχνει ότι τα ποσά που διατέθηκαν για την αύξηση του υπερεπενδυμένου παγίου κεφαλαίου έχουν αντληθεί, κατά το μεγαλύτερο ποσοστό, από δανεισμό και όχι από τη χρησιμοποίηση ιδίων πηγών κεφαλαίων. Ένας χαμηλός αριθμοδείκτης κάλυψης παγίων ενδέχεται μια κάποια υπερεπένδυση των κεφαλαίων της επιχειρήσεως σε ακίνητα και λοιπά πάγια στοιχεία, η οποία δεν μπορεί να θεωρηθεί επωφελής για την επιχείρηση, δεδομένου ότι απαιτεί μεγάλες ετήσιες αποσβέσεις, οι οποίες μειώνουν τα κέρδη της.

4. **Δείκτης Δανειακής Επιβάρυνσης** = Ίδια Κεφάλαια/ Ξένα Κεφάλαια: Ο

Αριθμοδείκτης δανειακής επιβάρυνσης χρησιμοποιείται για να διαπιστωθεί εάν υπάρχει η όχι υπερδανεισμός σε μία επιχείρηση και εκφράζει τη σχέση μεταξύ των ιδίων κεφαλαίων προς το σύνολο των δανειακών κεφαλαίων. Επιπλέον ο δείκτης αυτός δείχνει την ασφάλεια που παρέχει η επιχείρηση στους δανειστές της. Ένας δείκτης μεγαλύτερος της μονάδας μας φανερώνει ότι οι φορείς της επιχείρησης συμμετέχουν σ' αυτή με περισσότερα κεφάλαια από ότι οι πιστωτές

της. Όσο μεγαλύτερη είναι αυτή η σχέση τόσο μεγαλύτερη ασφάλεια παρέχεται στους πιστωτές της επιχείρησης. Αντίθετα ένας δείκτης μικρότερος της μονάδας δείχνει πως υπάρχει περιορισμένη εξασφάλιση των πιστωτών της επιχείρησης.

3.6 ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΙ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ (Investment ratios)

Οι εκτιμήσεις της Αγοράς για τις μακροπρόθεσμες προοπτικές της επιχείρησης, ενσωματώνονται στις αντιδράσεις των επενδυτών κατά τη διαπραγμάτευση της μετοχής της. Η καταγραφή και ερμηνεία των αντιδράσεων αυτών μέσω της χρήσης κατάλληλων δεικτών, είναι εξαιρετικά χρήσιμη για τον προγραμματισμό της άντλησης νέων κεφαλαίων (κύρια μέσω έκδοσης νέων μετοχών και μετατρέψιμων ομολογιών), τη διαμόρφωση της μερισματικής πολιτικής κλπ. Επίσης, δίνει τη δυνατότητα στους επενδυτές και τους αναλυτές να βελτιώσουν τις βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες επιλογές τους.

Πιο κάτω προτείνονται ορισμένοι από τους δείκτες αυτής της κατηγορίας, οι οποίοι (εξεταζόμενοι ταυτόχρονα) επιτρέπουν τη διαμόρφωση μιας ικανοποιητικής εικόνας σχετικά με τη μέση άποψη των επενδυτών για την επιχείρηση:

1. **Τα κατά μετοχή κέρδη (Earnings per share)** = Καθαρά κέρδη/ Αριθμός μετοχών σε κυκλοφορία: Δείχνει το ύψος των καθαρών κερδών που αντιστοιχεί σε κάθε μετοχή της επιχείρησης και επηρεάζεται τόσο από το συνολικό ύψος των κερδών της επιχείρησης όσο και από τον αριθμό των μετοχών της. Αν κατά τη διάρκεια της χρήσης αυξηθεί το μετοχικό κεφάλαιο της επιχείρησης με καταβολή μετρητών και έκδοση νέων μετοχών, τότε για να υπάρξει συνέπεια μεταξύ αριθμητή και παρανομαστή θα πρέπει να βρεθεί ο μέσος όρος του αριθμού των μετοχών που υπήρχαν κατά τη διάρκεια της χρήσης στην οποία πραγματοποιήθηκαν τα κέρδη της επιχείρησης. Τα παραπάνω δεν ισχύουν αν ο αριθμός των μετοχών μιας εταιρείας μεταβληθεί λόγω αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου από κεφαλαιοποίηση αποθεματικών ή της υπεραξίας των παγίων ή λόγω κατάτμησης (split) ή σύμπτυξης (reverse split) των μετοχών που κυκλοφορούν. Το ίδιο γίνεται όταν μια επιχείρηση διανέμει δωρεάν μετοχές

στους μετόχους της, οι οποίες προήλθαν από κεφαλαιοποίηση αποθεματικών ή υπεραξίας των παγίων ή κεφαλαιοποίηση κερδών.

2. **Το κατά μετοχή μέρισμα (Dividends per share)** = $\frac{\text{Σύνολο Μερισμάτων}}{\text{Αριθμός μετοχών σε κυκλοφορία}}$: Παρέχει ένδειξη του ποσοστού των κερδών που μοιράζονται στους μετόχους και αυτού παρακρατείται από την επιχείρηση με τη μορφή διαφόρων αποθεματικών. Θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη τυχόν δωρεάν διανομή μετοχών από κεφαλαιοποιήσεις κερδών, αποθεματικών και υπεραξίας παγίων, και κατάτμηση ή σύμπτυξη μετοχών.
3. **Το ποσοστό διανεμόμενων κερδών (Pay out ratio)** = $\frac{\text{Μέρισμα}}{\text{Καθαρά κέρδη}}$: Ο αριθμοδείκτης αυτός μας δείχνει το ποσοστό των κερδών που διανέμει η οικονομική μονάδα σαν μέρισμα στους μετόχους της. Όσο μεγαλύτερο είναι το ποσοστό διανεμόμενων κερδών τόσο μεγαλύτερο είναι το καταβαλλόμενο στους μετόχους μέρισμα. Όσο μικρότερο είναι το ποσοστό τόσο πιο συντηρητική είναι η μερισματική πολιτική που ακολουθεί η επιχείρηση και τόσο μεγαλύτερο το ύψος των παρακρατημένων κερδών, με τη μορφή διαφόρων αποθεματικών για τη χρηματοδότηση μελλοντικών επενδύσεων.
4. **Η εσωτερική αξία της μετοχής (Book value per share)** = $\frac{\text{Σύνολο ιδίων κεφαλαίων}}{\text{Αριθμός μετοχών σε κυκλοφορία}}$: Αποτελεί ένα σημαντικό δείκτη για να γνωρίζουμε την αξία κάθε μετοχής της οικονομικής μονάδας με βάση τη λογιστική καθαρά θέση, παρόλ' αυτά δε χρησιμοποιείται ευρύτατα διότι αφενός η αξία των περιουσιακών στοιχείων αναφέρεται σε ιστορικές τιμές, οπότε δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα και αφετέρου η αξία των περισσότερων περιουσιακών στοιχείων προσδιορίζεται από την κερδοφόρα δυναμικότητά τους και όχι την αξία τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΟΥ Ο.Α.Π.

4.1 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 1985-1998

Πριν να ξεκινήσουμε την ανάλυση των δεικτών της περιόδου λειτουργίας του Ο.Α.Π. ως Ν.Π.Δ.Δ. να παραθέσουμε ένα πρόβλημα που προέκυψε ως προς τη συλλογή των στοιχείων για το έτος 1995 καθώς η ετήσια οικονομική έκθεση απουσιάζει από τα αρχεία του Οργανισμού.

Έτσι, τα όποια στοιχεία βρέθηκαν στους Απολογισμούς και Ισολογισμούς του προηγούμενου ή του επόμενου έτους μέσα από συγκριτικούς πίνακες. Ωστόσο δεν κατέστη δυνατός ο επιμερισμός των στοιχείων του Κυκλοφορούντος Ενεργητικού σε αποθέματα και απαιτήσεις, καθώς επίσης και των Υποχρεώσεων σε Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις, Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις και Προβλέψεις.

Σαν συνέπεια αυτού, για το έτος 1995, δείκτες που προέρχονται με τη χρήση των στοιχείων αυτών, όπως οι δείκτες ρευστότητας και ο δείκτης κάλυψης βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων, δεν περιγράφονται στην παρακάτω ανάλυση.

Επίσης, για να είναι δυνατή η σύγκριση μεταξύ των περιόδων και να βρεθούν οι πραγματικές μεταβολές απαραίτητος κρίνεται ο αποπληθωρισμός των τιμών, δηλαδή να απαλειφθεί η επίδραση του πληθωρισμού στις τιμές και να γίνει η αναγωγή τους σε σταθερές τιμές ενός έτους βάσης (εδώ το 2009). Για να μετατραπούν τα διάφορα οικονομικά μεγέθη σε σταθερές τιμές πολλαπλασιάστηκαν οι τρέχουσες τιμές του κάθε έτους επί 100 και διαιρέθηκαν δια του δείκτη τιμών του τρέχοντος έτους. (βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Πίνακα 15)

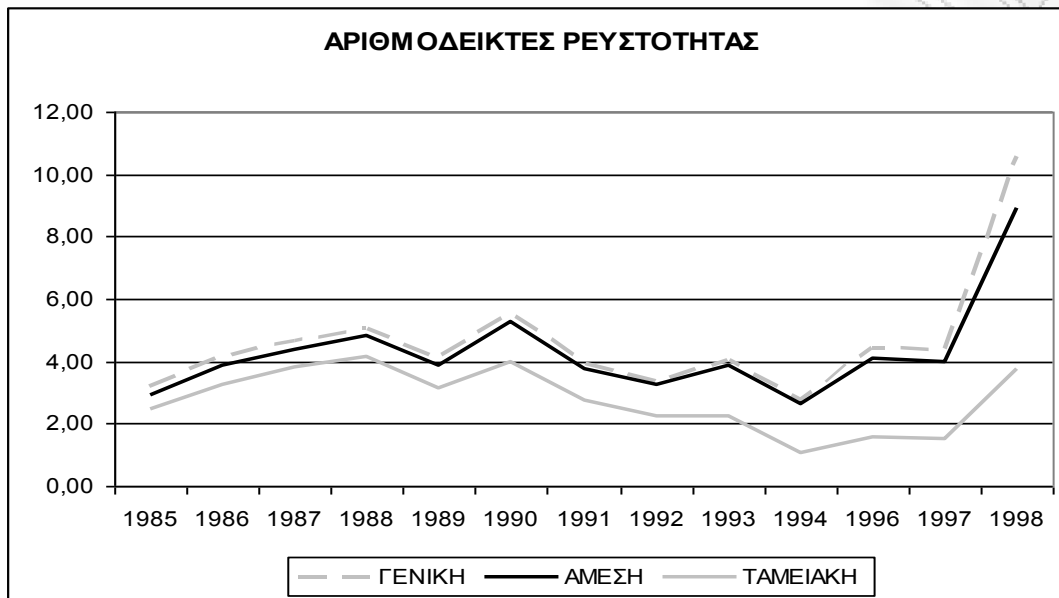
4.1.1 ΔΕΙΚΤΕΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ

Οι δείκτες ρευστότητας του Ο.Λ.Π. την περίοδο 1985 έως 1998 εμφανίζονται αρκετά ικανοποιητικοί καθιστώντας τον ικανό να αντεπεξέρχεται χωρίς δυσκολία στις άμεσες αλλά και έκτακτες βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του, η κάλυψη των οποίων μπορεί να γίνει ακόμα και εξολοκλήρου τοις μετρητοίς καθώς ο δείκτης ταμειακής ρευστότητας είναι σταθερά υψηλότερος της μονάδας. Η εξαιρετική αυτή ρευστότητα εξασφαλίζει στον Οργανισμό ασφάλεια και το προνόμιο να ασκεί σε μεγάλο βαθμό την πολιτική τιμών, πιστώσεων και πληρωμών που επιθυμεί. Βέβαια, βάσει νόμου ο Ο.Λ.Π. υποχρεούτο να διατηρεί κάποιο ποσοστό των εσόδων του για επενδύσεις κι έτσι είναι φυσικό τα ταμειακά διαθέσιμα να είναι πάντα υψηλά δεδομένης της χρονοκαθυστερήσης ανάληψης της επένδυσης σε σχέση με την παρακράτηση.

Οι δείκτες γενικής και άμεσης ρευστότητας κινήθηκαν στο χρονικό αυτό διάστημα από 2,78 έως 10,57 και από 2,62 έως 8,92 αντίστοιχα. Πρακτικά οι αριθμοί αυτοί εκφράζουν τις φορές που οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις καλύπτονταν από το κυκλοφορούν ενεργητικό και από τα ταχέως ρευστοποιήσιμα περιουσιακά στοιχεία αντίστοιχα. Η μικρή διαφορά που υπάρχει ανάμεσα στους δύο αυτούς δείκτες μας πληροφορεί για την πολιτική του Ο.Λ.Π. να διατηρεί χαμηλό ύψος αποθεμάτων. (βλ. Διαγράμματα 11 και 12).

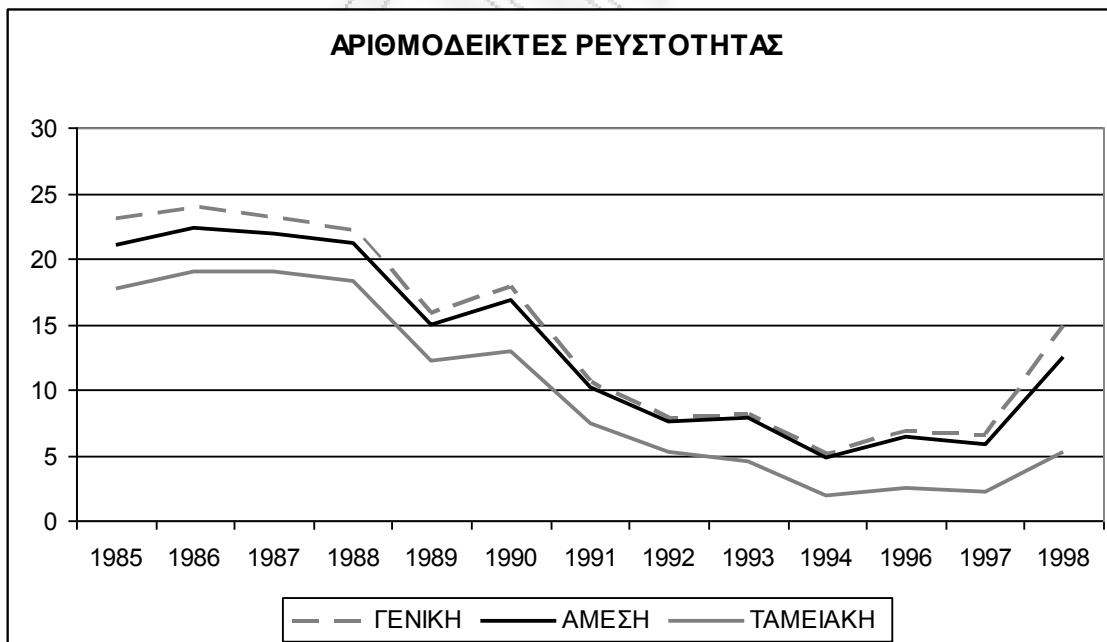
Αισθητή πτώση των δεικτών παρουσιάζεται το 1994, έτος κατά το οποίο μεταβλήθηκαν αρνητικά κατά 40% τα ταμειακά διαθέσιμα του Ο.Λ.Π. λόγω α)της δραματικής πτώσης των εσόδων αποθήκευσης (κατά 33%), συνέπεια της τελωνειακής σύνδεσης της χώρας μας με τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της ραγδαίας αύξησης ιδιωτικών αποθηκών και β)της αύξησης των δαπανών λειτουργίας κατά 10%. Αντίθετα, εκτίναξη των δεικτών στα ύψη παρουσιάζεται το 1998 εφόσον ο Οργανισμός κατάφερε να περιορίσει τις προκαταβολές έναντι δεδουλευμένων δικαιωμάτων (κατηγορία που αποτελεί το 90% των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων) στο ήμισυ και να αυξήσει μέσω του αυξημένου κύκλου εργασιών το Ενεργητικό του κατά το ίδιο ποσοστό.

Διάγραμμα 11. Αριθμοδείκτες ρευστότητας περιόδου 1985-1998 σε τρέχουσες τιμές

Πηγή: Απολογισμοί-Ισολογισμοί Χρήσεων 1985-1998, Ο.Α.Π.

Διάγραμμα 12. Αριθμοδείκτες ρευστότητας περιόδου 1985-1998 σε σταθερές τιμές

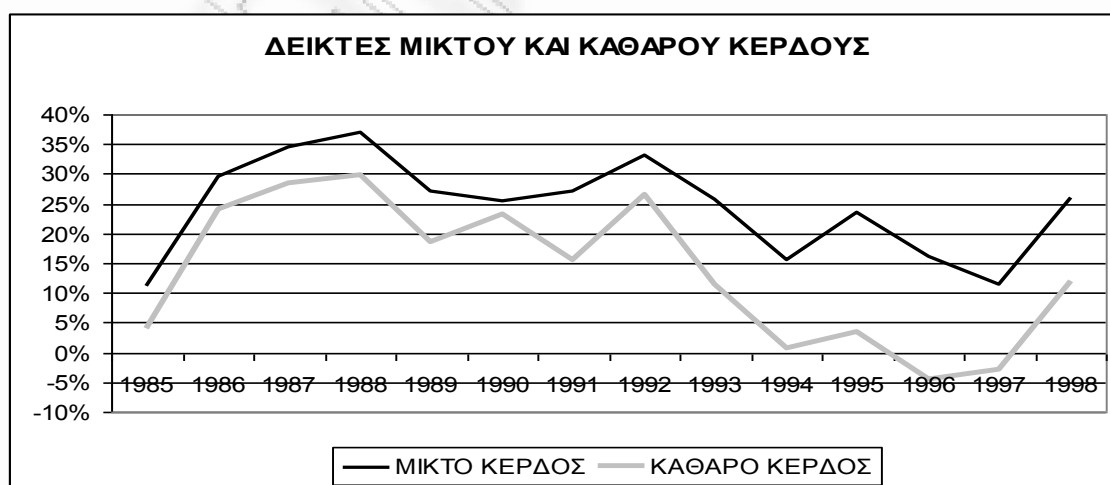
Πηγή: Απολογισμοί-Ισολογισμοί Χρήσεων 1985-1998, Ο.Α.Π.

4.1.2 ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Ο δείκτης καθαρών κερδών το 1985 ήταν ίσος με 4,13%, μέχρι το 1992 κυμαινόταν από 15,62% έως και 29,80% ενώ από τότε σημείωσε κατακόρυφη πτώση ώσπου έφτασε το 1994 στο 0,65% και τη διετία 1996-1997 έλαβε αρνητικές τιμές, δηλαδή καταγράφηκαν ζημιές. Αντίστοιχη πορεία, καθώς σε αυτόν δε συμμετέχουν αποσβέσεις και προβλέψεις, κατέγραψε και ο δείκτης μικτών κερδών, ο οποίος όταν οι προβλέψεις αφορούσαν έσοδα κινήθηκε σε χαμηλότερα επίπεδα (έτη 1986-1992) και το αντίθετο όταν αναφέρονταν σε έξοδα.

Αρκετά ασταθής λοιπόν χαρακτηρίζεται ο δείκτης κερδών στην περίοδο λειτουργίας του ως Ν.Π.Δ.Δ. καθώς σύμφωνα με τις εισηγήσεις στις Οικονομικές Εκθέσεις το αποτέλεσμα των χρήσεων καθοριζόταν από την ποσοστιαία μεταβολή εσόδων και εξόδων και από το έτος 1993 ως το 1997 η εμπορευματική κίνηση στο λιμάνι του Πειραιά υπέστη σημαντική μείωση (λόγω μείωσης της ζήτησης) με αποτέλεσμα την ανεπαίσθητη αύξηση των εσόδων ενώ από την άλλη δαπάνες εργατοϋπαλληλικού προσωπικού, χρηματοοικονομικές επιβαρύνσεις, επιστροφές αχρεωστήτως εισπραχθέντων αύξησαν σε μεγάλο βαθμό τα έξοδα του Οργανισμού. (βλ. Διαγράμματα 13 και 14)

Διάγραμμα 13. Δείκτες μικτού και καθαρού κέρδους περιόδου 1985-1998 σε τρέχουσες τιμές

Πηγή: Απολογισμοί-Ισολογισμοί Χρήσεων 1985-1998, Ο.Α.Π.

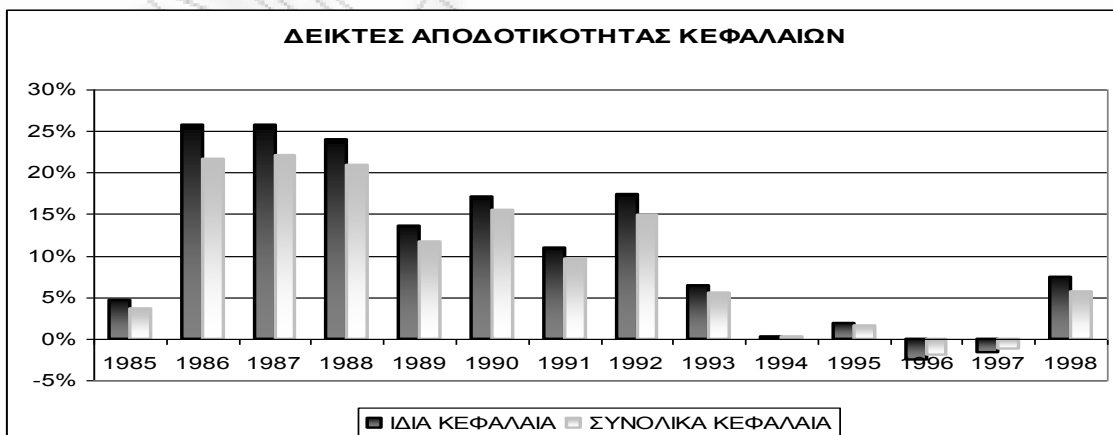
Διάγραμμα 14. Δείκτες μικτού και καθαρού κέρδους περιόδου 1985-1998 σε σταθερές τιμές

Πηγή: Απολογισμοί-Ισολογισμοί Χρήσεων 1985-1998, Ο.Α.Π.

Ανάλογη πορεία με αυτή των κερδών παρατηρείται και στις αποδόσεις κεφαλαίων αφού και αυτοί οι δείκτες είναι σχετικοί με τα αποτελέσματα των χρήσεων. Οι δείκτες αποδοτικότητας ιδίων και συνολικών κεφαλαίων κινούνται παράλληλα καθώς τα ίδια κεφάλαια αποτελούν μέρος των συνολικών. Τη ραγδαία αύξηση από 5% στο 27% κατά τα έτη 1985-1986 ακολουθεί μία σταδιακή πτώση στο πέρασμα των ετών που περιλαμβάνει αρνητικές τιμές τα έτη 1996 και 1997 για να καταλήξει το 1998 σε τιμές ίσες με 7,38% και 5,66% για τους δείκτες αποδοτικότητας ιδίων και συνολικών κεφαλαίων αντίστοιχα. (βλ. Διαγράμματα 15 και 16)

Διάγραμμα 15. Δείκτες αποδοτικότητας κεφαλαίων περιόδου 1985-1998 σε τρέχουσες τιμές

Πηγή: Απολογισμοί-Ισολογισμοί Χρήσεων 1985-1998, Ο.Α.Π.

Διάγραμμα 16. Δείκτες αποδοτικότητας κεφαλαίων περιόδου 1985-1998 σε σταθερές τιμές

Πηγή: Απολογισμοί-Ισολογισμοί Χρήσεων 1985-1998, Ο.Α.Π.

Ο αριθμοδείκτης οικονομικής μόχλευσης αποτελεί δείκτη επίδρασης των δανειακών κεφαλαίων στα κέρδη μιας επιχείρησης και υπολογίζεται από τη διαίρεση της αποδοτικότητας των ιδίων κεφαλαίων προς την αποδοτικότητα των συνολικών απασχολούμενων κεφαλαίων. Κατά τα έτη 1985 έως και 1998 ο δείκτης οικονομικής μόχλευσης του Ο.Α.Π. κινήθηκε σε επίπεδα μεγαλύτερα της μονάδας λαμβάνοντας τιμές από 1,11 έως 1,38. (βλ. Πίνακα 1) Συνεπώς, μπορούμε να αποφανθούμε πως η επίδραση της χρησιμοποίησης ξένων κεφαλαίων ήταν θετική και επωφελής για εκείνη της περίοδο και ο Οργανισμός δανειζόταν κεφάλαια με ευνοϊκούς για αυτόν όρους¹¹.

Πίνακας 1 .Οικονομική μόχλευση ετών 1985-1998

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΜΟΧΛΕΥΣΗ													
1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
1,26	1,19	1,17	1,15	1,16	1,11	1,14	1,16	1,16	1,19	1,18	1,30	1,38	1,30

Πηγή: Απολογισμοί-Ισολογισμοί Χρήσεων 1985-1998, Ο.Α.Π.

¹¹ Ο Ο.Α.Π. δανείζεται πάντα από την ΕΤΕπ με τους ίδιους όρους. Παράλληλα το 1993 δόθηκαν κεφάλαια δωρεάν από το ΚΠΣ.

4.1.3 ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Οι αριθμοδείκτες δραστηριότητας αναφέρονται στο βαθμό που χρησιμοποιούνται τα διάφορα στοιχεία του Ισολογισμού σε σχέση με τις πωλήσεις που πραγματοποιεί η επιχείρηση. Ωστόσο, για πληρέστερη πληροφόρηση οι αριθμοδείκτες αυτοί πρέπει να συγκρίνονται με τους αντίστοιχους άλλων ομοειδών επιχειρήσεων.

Η μείωση των αριθμοδεικτών διαχρονικά παρέχει ένδειξη μιας ολοένα μικρότερης εκμετάλλευσης του Ενεργητικού, των Παγίων αλλά και των Ιδίων Κεφαλαίων, σε σχέση με τα βεβαιωθέντα τακτικά έσοδα του Οργανισμού, γεγονός που μας οδηγεί στο συμπέρασμα πως υπάρχει κάποια υπερεπένδυση σε πάγια στοιχεία (βλ. Διαγράμματα 17 και 18).

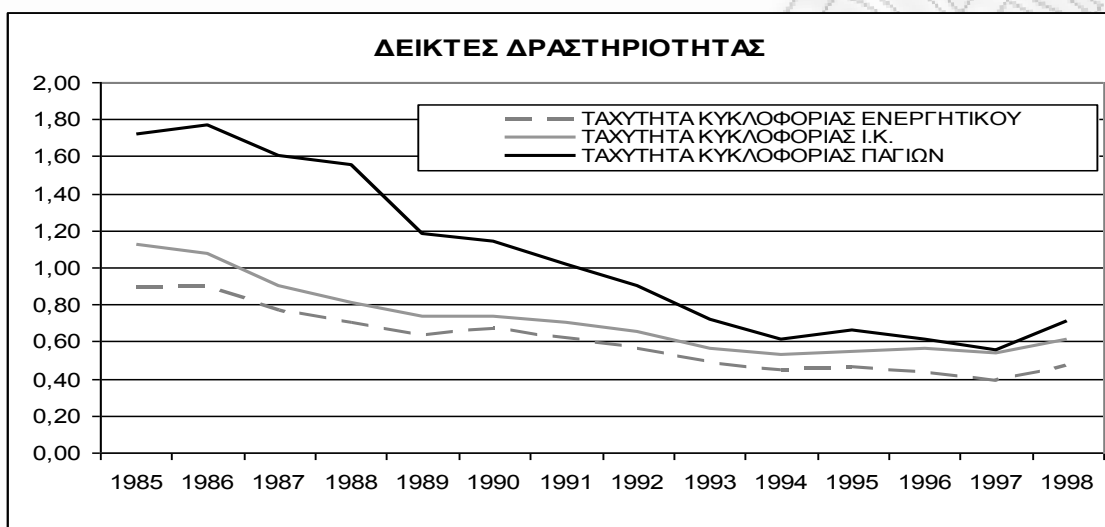
Ο Ο.Λ.Π. αποτελεί μία οικονομική μονάδα εντάσεως πάγιας περιουσίας με αυξημένα σταθερά έξοδα που του αποφέρουν όμως μεγάλο μέρος των τακτικών εσόδων του, κι επηρεάζουν με αυτόν τον τρόπο τον κύκλο εργασιών του. Παρόλα αυτά δεν υπάρχει κάποια σχέση μεταξύ πωλήσεων και παγίων που θα μπορούσε να αξιολογηθεί με τον αριθμοδείκτη ταχύτητας κυκλοφορίας παγίων και τούτο διότι οι πωλήσεις είναι συνέπεια διαφόρων παραγόντων όπως ποιότητας προϊόντων, πολιτικής πωλήσεων, διαφήμισης, ανταγωνισμού και τιμολογιακής πολιτικής. Έτσι, για παράδειγμα μπορεί ο όγκος των πωλήσεων να παραμένει σταθερός αλλά λόγω αύξησης της τιμής πώλησης να εμφανίζεται πλασματική αύξηση της συνολικής αξίας των πωλήσεων.

Πρόβλημα παρουσιάζεται και στην ερμηνεία του δείκτη ταχύτητας κυκλοφορίας ενεργητικού καθώς οι πωλήσεις του Οργανισμού αναφέρονται σε τρέχουσες τιμές ενώ τα περιουσιακά της στοιχεία σε τιμές κτήσεως οι οποίες λόγω του πληθωρισμού εμφανίζονται σαφώς χαμηλότερες των πραγματικών. Επίσης, ο αριθμοδείκτης επηρεάζεται από τις αποσβέσεις, παράμετρος που οδηγεί σε αδυναμία σύγκρισης των δεικτών των επιχειρήσεων του κλάδου αφού καθεμία ακολουθεί τη δική της μέθοδο αποσβέσεων.

Τέλος, όσον αφορά στον αριθμοδείκτη ταχύτητας κυκλοφορίας Ιδίων Κεφαλαίων, αυτός μας πληροφορεί για την ευνοϊκή θέση της επιχείρησης να λειτουργεί βασιζόμενη κυρίως στα δικά της κεφάλαια και όχι στα ξένα, γεγονός που της παρέχει ασφάλεια.

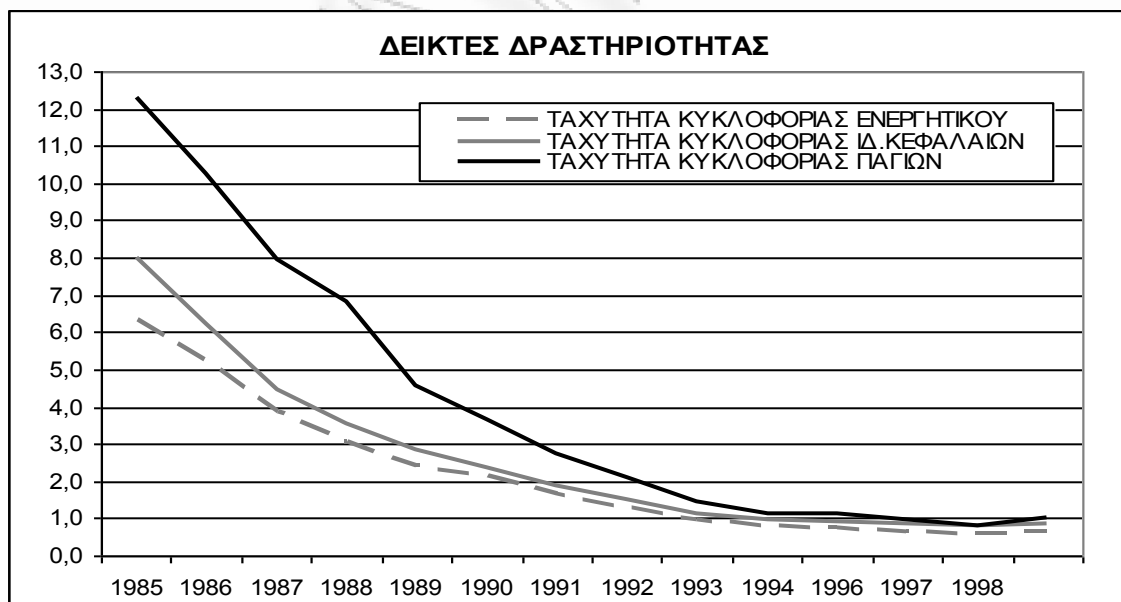
Και πάλι όμως ο αριθμοδείκτης έχει περιορισμένη αξία ως προς την αξιοπιστία και τη σπουδαιότητα των πληροφοριών που δίνει διότι είναι κι αυτός σύνθετος δείκτης καθώς δε γνωρίζουμε αν τα κεφάλαια αυτά είναι τοποθετημένα σε στοιχεία που συμμετέχουν στις πωλήσεις.

Διάγραμμα 17. Δείκτες δραστηριότητας περιόδου 1985-1998 σε τρέχουσες τιμές

Πηγή: Απολογισμοί-Ισολογισμοί Χρήσεων 1985-1998, Ο.Α.Π.

Διάγραμμα 18. Δείκτες δραστηριότητας περιόδου 1985-1998 σε σταθερές τιμές

Πηγή: Απολογισμοί-Ισολογισμοί Χρήσεων 1985-1998, Ο.Α.Π.

Ας εξετάσουμε τώρα, με τη βοήθεια των αριθμοδεικτών ταχύτητας είσπραξης των απαιτήσεων και κάλυψης των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων, την πιστωτική και πιστοληπτική πολιτική του Ο.Λ.Π..

Το έτος 1985 οι δείκτες είσπραξης απαιτήσεων και κάλυψης βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων έλαβαν τιμές 12,54% και 5,29% αντίστοιχα, οι οποίες εκφραζόμενες σε φορές ερμηνεύονται ως εξής: Οι απαιτήσεις του Ο.Λ.Π. από τους πελάτες του εισπράττονταν περίπου 12 φορές το χρόνο, δηλαδή η πίστωση που παρείχε ο Οργανισμός ήταν της τάξεως του ενός μήνα, ενώ εξοφλούσε τους βραχυπρόθεσμους «δανειστές» του 5 φορές το χρόνο, δηλαδή του παρεχόταν πίστωση 2,5 μηνών περίπου. Στο χρονικό διάστημα των ετών 1985-1998 παρατηρούμε μία σταδιακή πτώση του αριθμοδείκτη είσπραξης απαιτήσεων φτάνοντας το επίπεδο του 2,86%, μαρτυρώντας μία κατάσταση κατά την οποία συνέβαιναν ταυτόχρονα ή μεμονωμένα τα εξής:

Α) αύξηση των πωλήσεων αλλά με αναλογικά μεγαλύτερη αύξηση των απαιτήσεων, β) αδυναμία του Οργανισμού να εισπράξει τα οφειλόμενα σε αυτόν ποσά ή/ και γ) μεταβολή της πιστωτικής πολιτικής του Οργανισμού.

Αντίθετη πορεία, με αρκετές διακυμάνσεις βέβαια στο χρονικό διάστημα αυτό, διαγράφει ο δείκτης κάλυψης βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων, ο οποίος έλαβε το 1988 την τιμή 10,88% μεταβάλλοντας την πιστοληπτική πολιτική του Οργανισμού σε ένα μήνα λιγότερο.

Συγκρίνοντας τους δύο δείκτες παρατηρούμε πως ενώ το 1985 οι υποχρεώσεις της επιχείρησης εξοφλούνταν με βραδύτερο ρυθμό απ' ότι εισπράττονταν οι απαιτήσεις της, κι επομένως δε χρειαζόταν να διατηρεί μεγάλα ποσά σε κυκλοφοριακά στοιχεία δεδομένης της χρηματοδότησής της από τους πιστωτές, από το 1993 και έπειτα η κατάσταση αντιστράφηκε και ο Οργανισμός έγινε «χορηγός» κεφαλαίων σε πιστωτές και πελάτες. (βλ. Διαγράμματα 19 και 20)

Διάγραμμα 19. Δείκτες ταχύτητας είσπραξης απαιτήσεων και κάλυψης βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων περιόδου 1985-1998 σε τρέχουσες τιμές

Πηγή: Απολογισμοί-Ισολογισμοί Χρήσεων 1985-1998, Ο.Α.Π.

Διάγραμμα 20. Δείκτες ταχύτητας είσπραξης απαιτήσεων και κάλυψης βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων περιόδου 1985-1998 σε σταθερές τιμές

Πηγή: Απολογισμοί-Ισολογισμοί Χρήσεων 1985-1998, Ο.Α.Π.

4.1.4 ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ

Για την εξέταση του Παθητικού μέρους του Ισολογισμού αλλά και τη βιωσιμότητα της επιχείρησης χρησιμοποιούμε τους αριθμοδείκτες διάρθρωσης κεφαλαίων. Με αυτούς προσδιορίζουμε το ποσοστό συμμετοχής των Ιδίων κεφαλαίων στα Συνολικά κεφάλαια της επιχείρησης καθώς επίσης και τη σχέση Ιδίων και Ξένων Κεφαλαίων.

Καθώς ο δείκτης κεφαλαιακής διάρθρωσης, δηλαδή η σχέση Ίδια Κεφάλαια προς Συνολικά Κεφάλαια, κινήθηκε κατά τη διάρκεια των ετών 1985-1998 σε επίπεδα υψηλότερα του 72%, φτάνοντας ακόμα και 90% το 1990 μπορούμε να αποφανθούμε πως η χρηματοδότηση του Οργανισμού στηρίζεται στους φορείς της. Η διαφορά του αριθμοδείκτη από το 100 μας δείχνει το ποσοστό των ξένων κεφαλαίων που έχουν προσφερθεί από πιστωτές του Ο.Λ.Π., βραχυχρόνιους και μακροχρόνιους. Το επίπεδο του δείκτη αντανακλά την ισχυρή μακροχρόνια ρευστότητα του Οργανισμού και από αυτό συνεπάγεται η μικρή πιθανότητα οικονομικής δυσκολίας να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του.

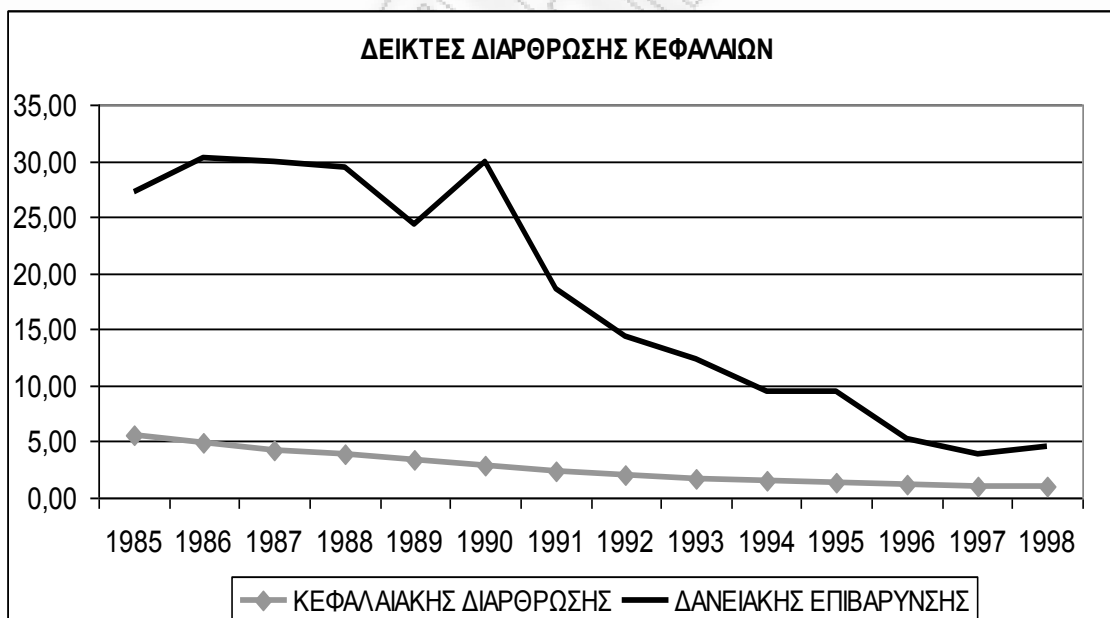
Ο υψηλός βαθμός οικονομικής αυτάρκειας απορρέει από τον αριθμοδείκτη δανειακής επιβάρυνσης (Ίδια Κεφάλαια/ Δανειακά Κεφάλαια) που κυμάνθηκε στην περίοδο των ετών 1985-1998 από 2,63 έως και 9,33 με μέσο όρο τα Ίδια Κεφάλαια να είναι πενταπλάσια των Ξένων. Το γεγονός ότι οι μέτοχοι του Ο.Λ.Π. συμμετέχουν σε αυτόν με περισσότερα κεφάλαια από τους πιστωτές του προσδίδει στους δεύτερους ένα αίσθημα ασφάλειας. Η υψηλότερη διαφορά ανάμεσα στο ύψος των δύο κατηγοριών κεφαλαίων παρατηρήθηκε το 1990 λόγω αυξημένων κερδών από αύξηση τιμών και κατ' επέκταση αύξηση Ιδίων κεφαλαίων κατά 21% με ταυτόχρονο περιορισμό των βραχυπρόθεσμων οφειλών κατά 18%. Έκτοτε ο δείκτης κινήθηκε στα επίπεδα των περασμένων χρόνων ως το 1995 όποτε και ο Οργανισμός συνήψε με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων μακροπρόθεσμο δάνειο ύψους 10 δις δραχμών (δηλαδή 30 εκ. ευρώ) για τη χρηματοδότηση του επενδυτικού του προγράμματος. (βλ. Διαγράμματα 21 και 22)

Διάγραμμα 21. Δείκτες διάρθρωσης κεφαλαίων περιόδου 1985-1998 σε τρέχουσες τιμές

Πηγή: Απολογισμοί-Ισολογισμοί Χρήσεων 1985-1998, Ο.Α.Π.

Διάγραμμα 22. Δείκτες διάρθρωσης κεφαλαίων περιόδου 1985-1998 σε σταθερές τιμές

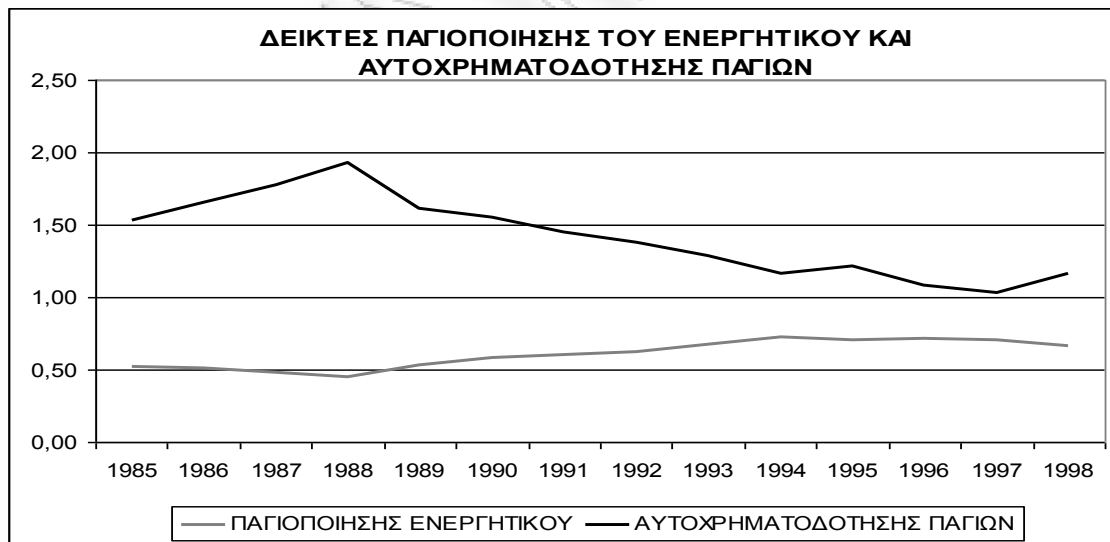
Πηγή: Απολογισμοί-Ισολογισμοί Χρήσεων 1985-1998, Ο.Α.Π.

Ας μελετήσουμε τώρα δύο δείκτες που αφορούν στα πάγια στοιχεία του Οργανισμού για την περίοδο 1985-1998, τα οποία αποτελούσαν σημαντικό «κομμάτι» του καθώς ο

Ο.Λ.Π. ήταν οικονομική μονάδα εντάσεως πάγιας περιουσίας. Ο πρώτος δείκτης, ο αριθμοδείκτης αυτοχρηματοδότησης παγίων, σχετίζεται με τον τρόπο χρηματοδότησης του ενώ ο δεύτερος, ο αριθμοδείκτης παγιοποίησης της περιουσίας, μας πληροφορεί για το ύψος των επενδύσεων σε πάγια στοιχεία που πραγματοποιούσε ο Οργανισμός.

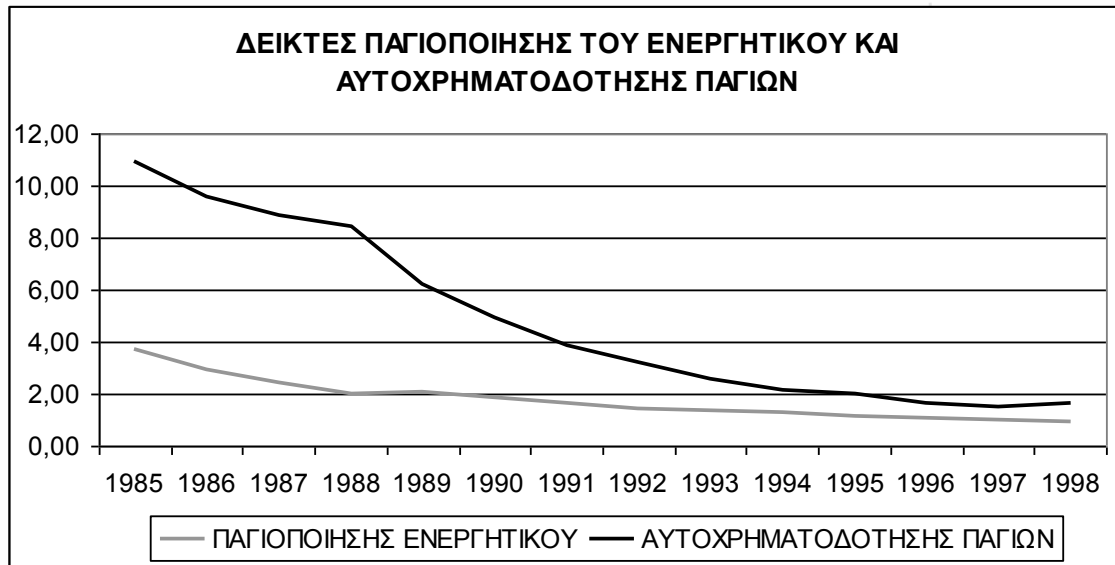
Ο δείκτης αυτοχρηματοδότησης των παγίων έλαβε ,κατά τα έτη 1985 έως 1998, τιμές υψηλότερες της μονάδας με μικρότερη τιμή το 1,03 (το έτος 1998) και υψηλότερη το 1,93 (το έτος 1988) ενώ ο δείκτης παγιοποίησης του ενεργητικού κινήθηκε γύρω στο 60% κατά μέσο όρο, με μικρότερη τιμή το 45% (το έτος 1988) και υψηλότερη το 71% (το έτος 1996). (βλ. Διαγράμματα 23 και 24). Από τα δεδομένα αυτά λαμβάνουμε τις εξής πληροφορίες: Από τη μία, ο Οργανισμός επέλεγε ως τρόπο χρηματοδότησης των παγίων στοιχείων του τα κεφάλαια που προέρχονταν από τους μετόχους του, χωρίς να χρησιμοποιεί για το σκοπό αυτό δανειακά κεφάλαια και από την άλλη, τα πάγια στοιχεία του Ο.Λ.Π. καταλαμβάνουν ποσοστό ικανό να τον χαρακτηρίσουν Οργανισμό εντάσεως παγίων, μαρτυρώντας ίσως και μία κάποια υπερεπένδυση σε πάγια στοιχεία, ακίνητα και λοιπά.

Διάγραμμα 23. Δείκτες παγιοποίησης Ενεργητικού και αυτοχρηματοδότησης Παγίων περιόδου 1985-1998 σε τρέχουσες τιμές.

Πηγή: Απολογισμοί-Ισολογισμοί Χρήσεων 1985-1998, Ο.Λ.Π.

Διάγραμμα 24. Δείκτες παγιοποίησης Ενεργητικού και αυτοχρηματοδότησης Παγίων περιόδου 1985-1998 σε σταθερές τιμές.

Πηγή: Απολογισμοί-Ισολογισμοί Χρήσεων 1985-1998, Ο.Λ.Π.

4.2 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2000-2010

4.2.1 ΔΕΙΚΤΕΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ

Ενώ το 2000 οι δείκτες γενικής και άμεσης ρευστότητας κινήθηκαν κοντά στο 3, το 2009 έπειτα από μία καθοδική πορεία έφταναν να πλησιάζουν τη μονάδα ενώ το 2010 κατέληξαν στο 2,44 και 2,36 αντίστοιχα.

Από αυτά εξάγονται δύο συμπεράσματα. Το πρώτο και πιο προφανές είναι το πολύ μικρό ύψος των αποθεμάτων¹² που τηρεί η εταιρία και η συνακόλουθα πολύ μικρή συνεισφορά στο κυκλοφορούν Ενεργητικό. Αυτός είναι και ο λόγος για τον οποίο οι δύο εν λόγω δείκτες έχουν πολύ μικρή διαφορά μεταξύ τους.

Το δεύτερο και μάλλον σημαντικότερο συμπέρασμα είναι η πολύ μεγάλη αναντιστοιχία ανάμεσα στο ύψος των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων και του κυκλοφορούντος Ενεργητικού κατά το 2009. Παρατηρούμε ότι αντί για σχέση 1 προς 2 η οποία τελικά

¹² Αποθέματα Ο.Λ.Π.: Αναλώσιμα υλικά και ανταλλακτικά πάγιων στοιχείων. Συμπεριλήφθηκαν στην ανάλυση καθώς αποτιμώνται στα 6 περίπου εκατομμύρια ευρώ, ένα αρκετά μεγάλο ποσό.

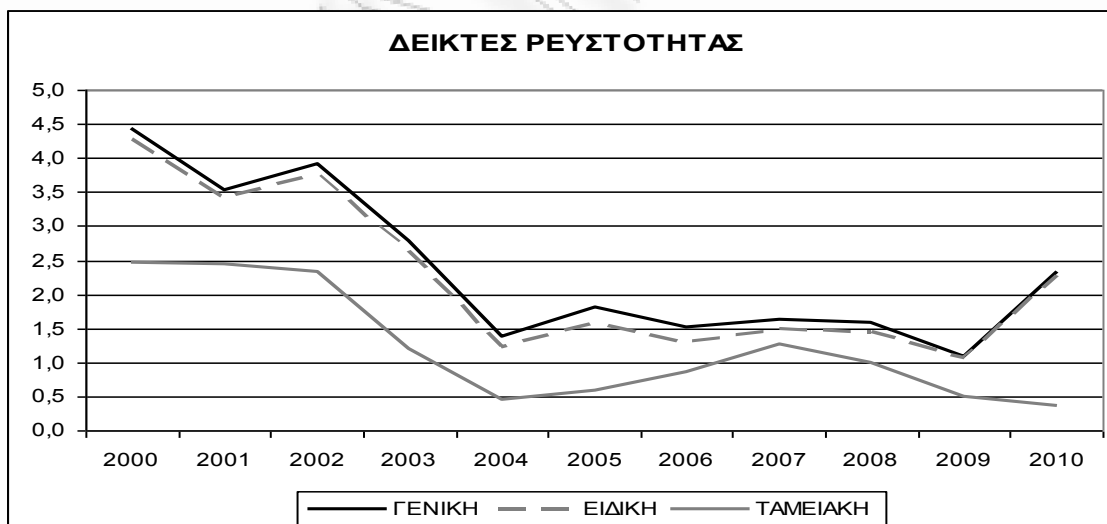
επετεύχθη το 2010, το έτος 2000 ήταν 1 προς 3 και το έτος 2009 το ύψος των δύο μεγεθών είναι σχεδόν ίσο. Αυτό αντανακλά τη σταδιακή αδυναμία της εταιρίας να καλύψει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της με το κυκλοφορούν ενεργητικό, γεγονός που συνεπάγεται σχετικό πρόβλημα ρευστότητας της εταιρίας. (βλ. Διαγράμματα 25 και 26)

Διάγραμμα 25. Δείκτες Ρευστότητας ετών 2000-2010 σε τρέχουσες τιμές

Πηγή: Οικονομικές Καταστάσεις Χρήσεων 2000-2010, Ο.Λ.Π.

Διάγραμμα 26. Δείκτες Ρευστότητας ετών 2000-2010 σε σταθερές τιμές

Πηγή: Οικονομικές Καταστάσεις Χρήσεων 2000-2010, Ο.Λ.Π.

Αυτό που μπορούμε να πούμε ότι χαρακτηρίζει την Ο.Λ.Π. Α.Ε. ως προς το δείκτη ταμειακής ρευστότητας ή αλλιώς δείκτη μετρητών, είναι το πολύ χαμηλό ύψος των

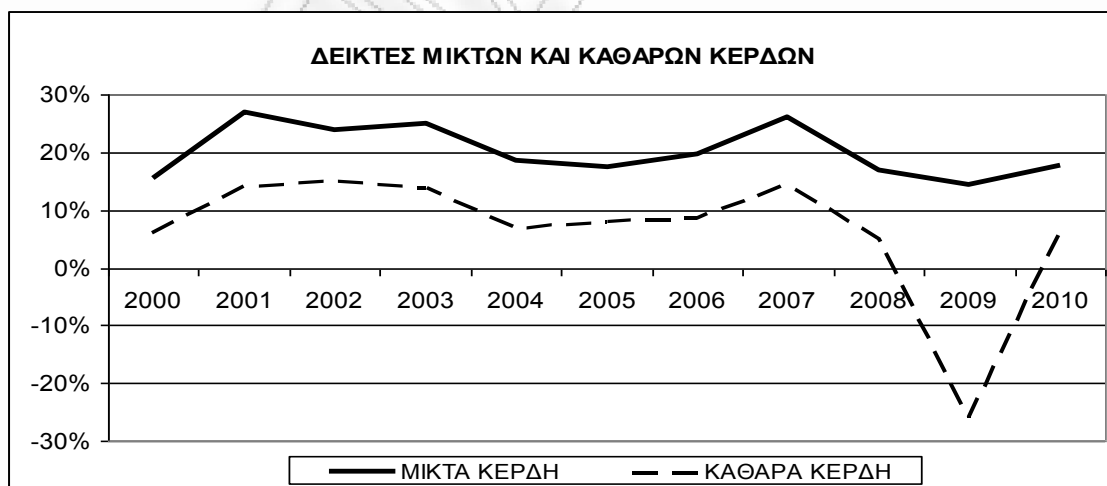
χρηματικών διαθεσίμων που διατηρεί πλέον η εταιρία. Τα ποσοστά της εν λόγω εταιρίας ήταν κατά το πρώτο έτος λειτουργίας της στο 1,86 φτάνοντας το 0,38 για το 2010, γεγονός που ενδέχεται να καταστήσει την επιχείρηση ευάλωτη σε μία μη αναμενόμενη κατάσταση. (βλ. Διάγραμμα 26)

4.2.2 ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Η κίνηση των δεικτών μικτού και καθαρού κέρδους είναι σχεδόν παράλληλη, με εξαίρεση το έτος 2009, όπου τα καθαρά κέρδη του Οργανισμού εμφανίζονται κατά πολύ μειωμένα σε σχέση με τα μικτά. Η διαφορά αυτή οφείλεται στη διενέργεια προβλέψεων, έξοδα τα οποία δε συμμετέχουν στον υπολογισμό των μικτών κερδών.

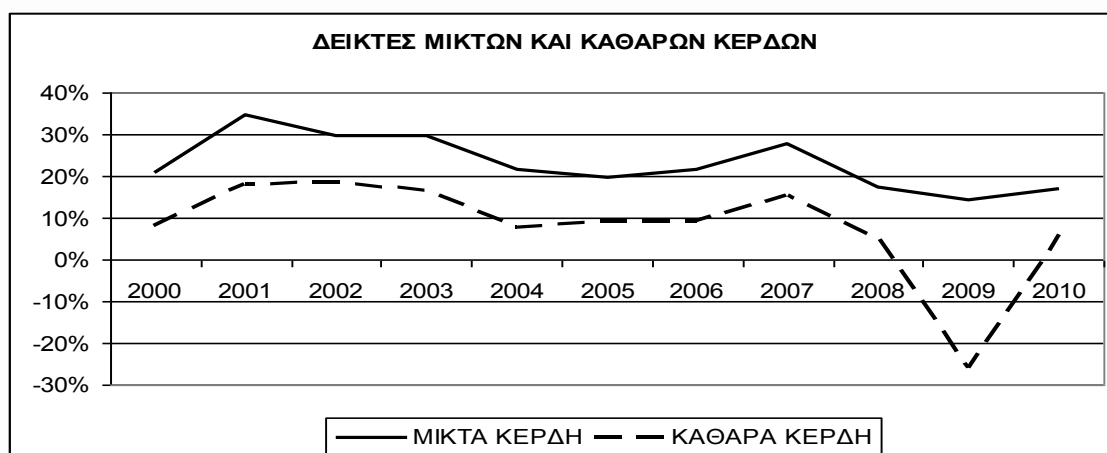
Γενικά, ο δείκτης μικτών κερδών κινήθηκε στη δεκαετία από 14 έως 27% ενώ ο δείκτης καθαρών κερδών, αν εξαιρέσουμε το έτος 2009 για το λόγο που αναφέρθηκε πιο πάνω, από 6 έως 14,5%. Έτσι, η Ο.Λ.Π. Α.Ε. καλύπτει τα λειτουργικά και άλλα έξοδά της και συγχρόνως λαμβάνει ένα καθαρό κέρδος σε σχέση με τις πωλήσεις και τα ίδια κεφάλαια που απασχολεί. Τα ποσοστά αυτά κρίνονται ικανοποιητικά με γνώμονα τον τεράστιο όγκο συναλλαγών του Οργανισμού και το δημοσίως ενδιαφέροντος χαρακτήρα του. (βλ. Διαγράμματα 27 και 28)

Διάγραμμα 27. Δείκτες μικτού και καθαρού κέρδους ετών 2000-2010 σε τρέχουσες τιμές

Πηγή: Οικονομικές Καταστάσεις Χρήσεων 2000-2010, Ο.Λ.Π.

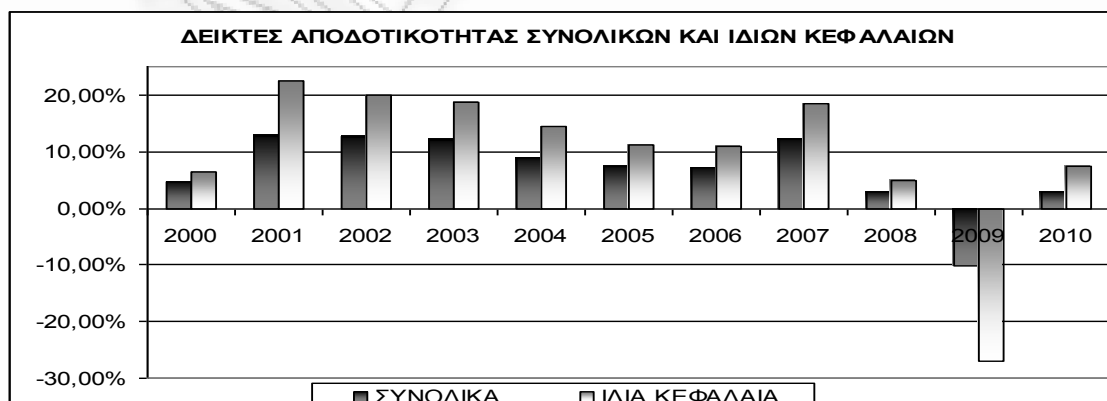
Διάγραμμα 28. Δείκτες μικτού και καθαρού κέρδους ετών 2000-2010 σε σταθερές τιμές

Πηγή: Οικονομικές Καταστάσεις Χρήσεων 2000-2010, Ο.Λ.Π.

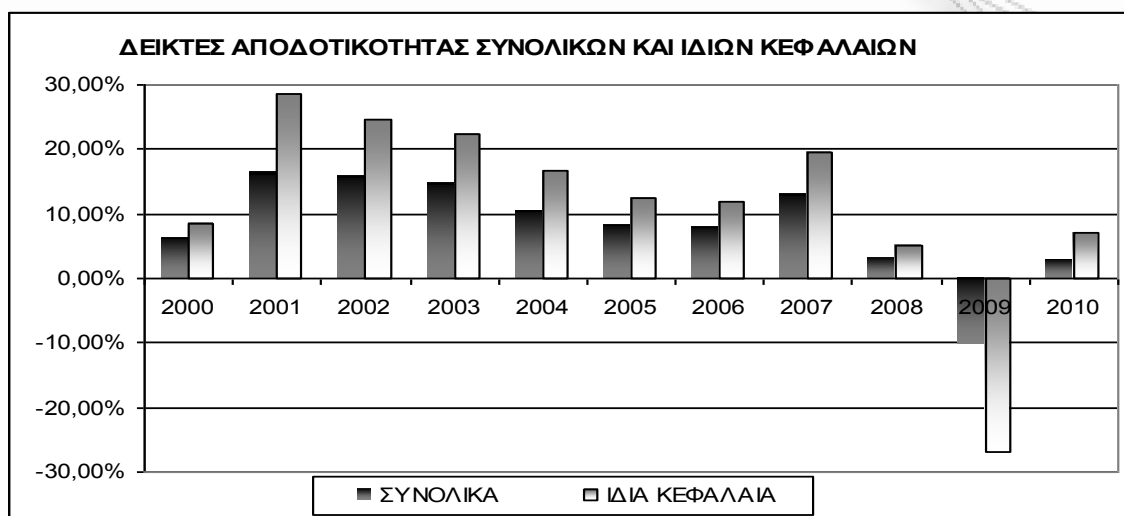
Οι δείκτες αποδοτικότητας συνολικών απασχολούμενων και ιδίων κεφαλαίων έλαβαν τιμές κατά τη δεκαετία από 2,86% έως 12,89% και από 5,03% έως 22,45% αντίστοιχα χωρίς να λαμβάνουμε υπόψη τις τιμές του έτους 2009 όποτε και το αποτέλεσμα λόγω των προβλέψεων εθελούσιας εξόδου είναι αρνητικό και δεν αντικατοπτρίζει καθαρά το αποτέλεσμα λειτουργίας της Ο.Λ.Π. Α.Ε. Έως το 2008, όποτε ο Οργανισμός άρχισε να παρουσιάζει αρκετά χαμηλούς δείκτες αποδοτικότητας κεφαλαίων μπορούμε να πούμε ότι αν και με αρκετές διακυμάνσεις οι δείκτες ήταν σε ικανοποιητικό επίπεδο καθώς κυμαίνονταν σε ένα ποσοστό περίπου 10% ο δείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων και περίπου 7% ο δείκτης αποδοτικότητας συνολικών κεφαλαίων κατά μέσο όρο. (βλ. Διαγράμματα 29 και 30)

Διάγραμμα 29. Δείκτες αποδοτικότητας συνολικών και ιδίων κεφαλαίων ετών 2000-2010 σε τρέχουσες τιμές

Πηγή: Οικονομικές Καταστάσεις Χρήσεων 2000-2010, Ο.Λ.Π.

Διάγραμμα 30. Δείκτες αποδοτικότητας συνολικών και ιδίων κεφαλαίων ετών 2000-2010 σε σταθερές τιμές

Πηγή: Οικονομικές Καταστάσεις Χρήσεων 2000-2010, Ο.Λ.Π.

Τέλος, όσον αφορά στο δείκτη οικονομικής μόχλευσης, αυτός παρουσιάζεται σταθερά υψηλότερος της μονάδας, γεγονός που μας οδηγεί στο συμπέρασμα πως η επίδραση των ξένων κεφαλαίων στα κέρδη της επιχείρησης ήταν αρκετά ευνοϊκή και η επιχείρηση δε δανείστηκε με επαχθείς όρους (βλ. Πίνακα 2)

Πίνακας 2. Δείκτης οικονομικής μόχλευσης ετών 2000-2010

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΜΟΧΛΕΥΣΗ										
2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
1,40	1,74	1,56	1,52	1,59	1,53	1,50	1,51	1,69	2,65	2,64

Πηγή: Οικονομικές Καταστάσεις Χρήσεων 2000-2010, Ο.Λ.Π.

4.2.3 ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Μία σταδιακή αύξηση της τιμής του δείκτη είσπραξης απαιτήσεων από το 2000 έως το 2007 παρατηρείται, φτάνοντας από το 4% στο 19%. Αυτή η αύξηση αντανακλά αφενός την αλλαγή της πιστωτικής πολιτικής της εταιρίας και αφετέρου αποδεικνύει την αποτελεσματικότητα της διοίκησης στην είσπραξη απαιτήσεων. Από το 2008 κι έπειτα η πορεία του δείκτη είναι φθίνουσα και καταλήγει στο 2,69%, ποσοστό αρκετά χαμηλό,

ικανό να επιφέρει κίνδυνο για τη δημιουργία επισφαλών απαιτήσεων. Αυτό γιατί μπορεί μεν πολιτική του Ο.Λ.Π. να αποτελεί η προείσπραξη των απαιτήσεων αλλά όσον αφορά στις απαιτήσεις από πελάτες επί πιστώσει που εκκρεμούν ανεξόφλητες για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των δέκα ημερών τηρείται λογαριασμός, του οποίου το υπόλοιπο μεταφέρεται στην επόμενη χρήση και για τον οποίο γίνονται οι ανάλογες προβλέψεις ετησίως.

Όσον αφορά στο δείκτη κυκλοφορίας βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων, επιδέχθηκε συνεχείς διακυμάνσεις στη δεκαετία ξεκινώντας με τιμή 5,08 το 2000 και καταλήγοντας στο 4,39 το 2010. Η μεταβολές του αριθμοδείκτη διαχρονικά δείχνουν ότι η επιχείρηση άλλαξε την πιστοληπτική της πολιτική. Αν τώρα συγκρίνουμε την ταχύτητα είσπραξης των απαιτήσεων με την ταχύτητα βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων, αν εξαιρέσουμε τα έτη 2000 και 2010, η πρώτη ήταν μεγαλύτερη από τη δεύτερη, που σημαίνει ότι οι υποχρεώσεις του Οργανισμού εξοφλούνται με βραδύτερο ρυθμό απ' ότι εισπράττονται οι απαιτήσεις του. Ως εκ τούτου δε χρειάζεται να διατηρεί μεγάλα ποσά σε κυκλοφοριακά στοιχεία, δεδομένου ότι γίνεται μία κάποια χρηματοδότηση αυτής από τους πιστωτές της. (βλ. Διαγράμματα 31 και 32)

Διάγραμμα 31. Δείκτης ταχύτητας είσπραξης απαιτήσεων και κάλυψης βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων ετών 2000-2010 σε τρέχουσες τιμές

Πηγή: Οικονομικές Καταστάσεις Χρήσεων 2000-2010, Ο.Λ.Π.

Διάγραμμα 32. Δείκτης ταχύτητας εισπράξεως απαιτήσεων και κάλυψης βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων ετών 2000-2010 σε σταθερές τιμές

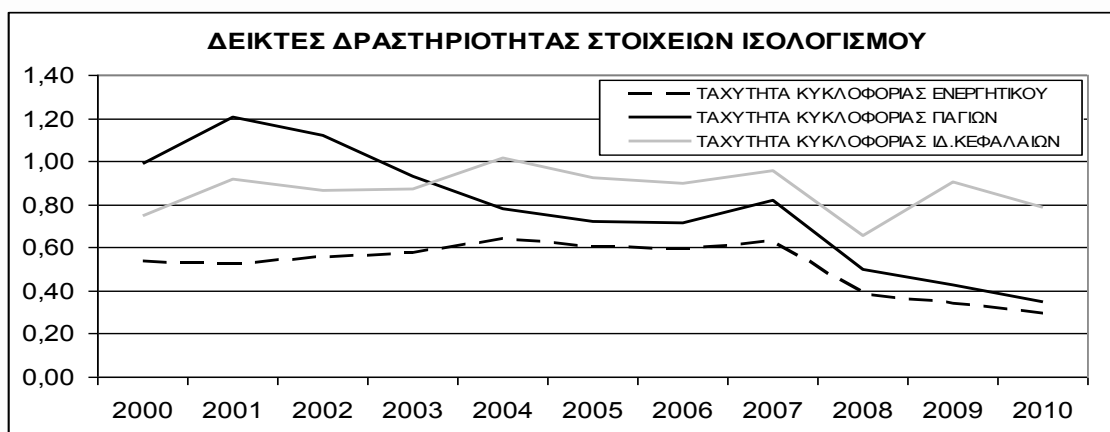

Πηγή: Οικονομικές Καταστάσεις Χρήσεων 2000-2010, Ο.Λ.Π.

Οι αριθμοδείκτες ταχύτητας κυκλοφορίας του ενεργητικού και των πάγιων στοιχείων υφίστανται μία μείωση από το έτος 2000 έως το 2010 με εξαίρεση το έτος 2007 όπου παρατηρείται μία μικρή αύξηση αυτών, γεγονός που παρέχει ένδειξη μίας ολοένα και μικρότερης χρησιμοποίησης του ενεργητικού και των παγίων αντίστοιχα σε σχέση με τις πωλήσεις, πράγμα που στην ουσία σημαίνει μία κάποια υπερεπένδυση κεφαλαίων στα στοιχεία αυτά.

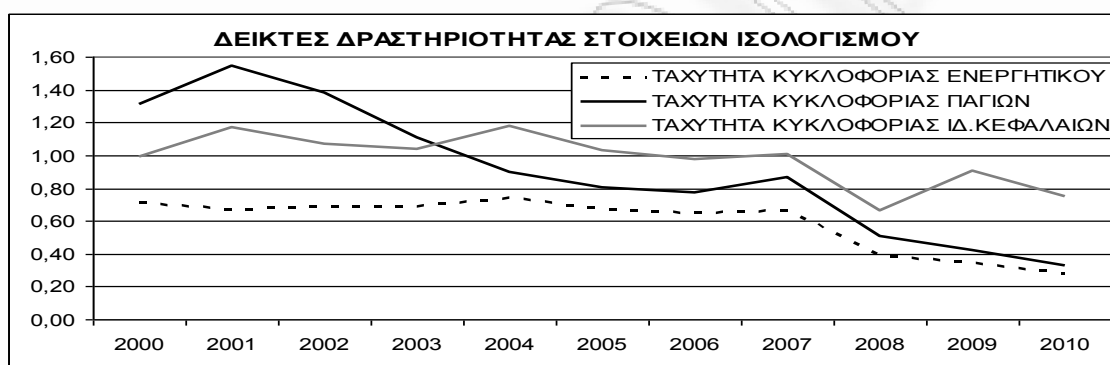
Όσον αφορά στο δείκτη ταχύτητας κυκλοφορίας ιδίων κεφαλαίων, κυμάνθηκε από 0,65 (το 2008) έως 1,12, τιμή που σημειώθηκε το 2000, με μέσο όρο της δεκαετίας γύρω στη μονάδα. Αυτό πρακτικά σημαίνει πως οι πωλήσεις που πραγματοποιήθηκαν ήταν περίπου ίσες με το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων της εταιρίας. Και αυτός ο αριθμοδείκτης παρέχει ένδειξη ύπαρξης υπερεπένδυσης σε πάγια σε σχέση με τις πωλήσεις. (βλ. Διαγράμματα 33 και 34)

Διάγραμμα 33. Δείκτες δραστηριότητας ετών 2000-2010 σε τρέχουσες τιμές

Πηγή: Οικονομικές Καταστάσεις Χρήσεων 2000-2010, Ο.Α.Π.

Διάγραμμα 34. Δείκτες δραστηριότητας ετών 2000-2010 σε σταθερές τιμές

Πηγή: Οικονομικές Καταστάσεις Χρήσεων 2000-2010, Ο.Α.Π.

4.2.4 ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ

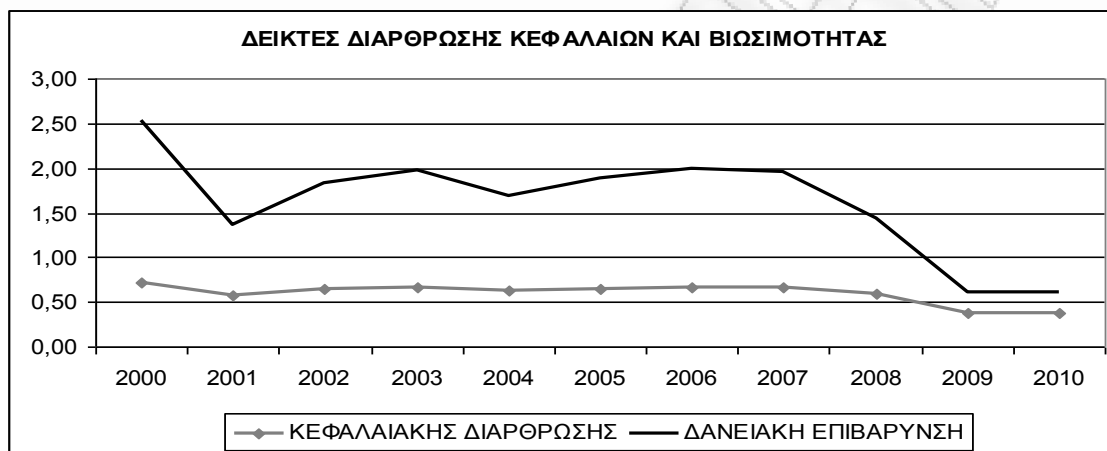
Από τη διαίρεση των Ιδίων Κεφαλαίων με τα Συνολικά Κεφάλαια του Οργανισμού λαμβάνουμε τον αριθμοδείκτη Κεφαλαιακής Διάρθρωσης. Η διαφορά αυτού του αριθμοδείκτη από το 100 δείχνει το ποσοστό των ξένων κεφαλαίων, που προσφέρθηκαν από τους πιστωτές για τη χρηματοδότηση του ενεργητικού.

Εφόσον τα ίδια κεφάλαια συμμετείχαν με ποσοστό άνω του 57%, (έφτασαν ακόμα και 71,5% το 2000) μέχρι και το 2008 ο Οργανισμός ήταν σε ασφαλή θέση όσον αφορά στη μακροχρόνια ρευστότητά της καθώς παρεχόταν ένδειξη ανυπαρξίας πίεσεως για την εξόφληση και εξυπηρέτηση των υποχρεώσεών της.

Κατά το 2009 και το 2010 όμως ο δείκτης έπεσε στο 37,80% και 37,95% αντίστοιχα, τιμές που αντανακλούν την προσφυγή του Οργανισμού σε διάφορες μορφές δανεισμού για τη χρηματοδότησή του.

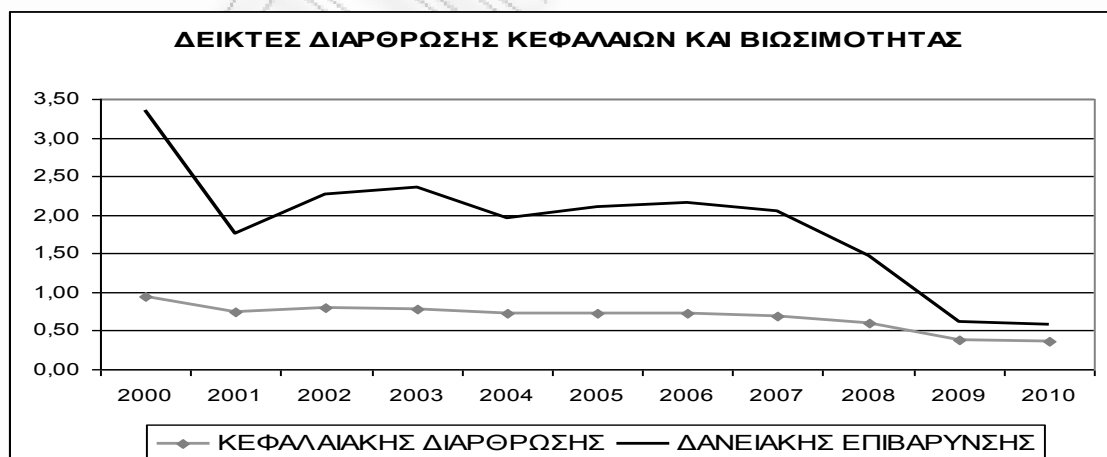
Αυτό ερμηνεύεται ως χάραξη αντίθετης πολιτικής, αφού οι υποχρεώσεις προς ξένους υπερβαίνουν κατά πολύ αυτές προς τους μετόχους της. Μάλλον ασφαλές είναι να συμπεράνουμε ότι ο δανεισμός της εταιρίας σε ξένα κεφάλαια είναι σε ανησυχητικό βαθμό. (βλ. Διαγράμματα 35 και 36)

Διάγραμμα 35. Δείκτες διάρθρωσης κεφαλαίων και βιωσιμότητας ετών 2000-2010 σε τρέχουσες τιμές

Πηγή: Οικονομικές Καταστάσεις Χρήσεων 2000-2010, Ο.Α.Π.

Διάγραμμα 36. Δείκτες διάρθρωσης κεφαλαίων και βιωσιμότητας ετών 2000-2010 σε σταθερές τιμές

Πηγή: Οικονομικές Καταστάσεις Χρήσεων 2000-2010, Ο.Α.Π.

Αναλύοντας το δείκτη αυτοχρηματοδότησης παγίων περιουσιακών στοιχείων καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι ενώ το 2000 η εταιρία χρηματοδοτούσε τα πάγια που χαρακτηρίζονται και ως μακροπρόθεσμα περιουσιακά στοιχεία σε πολύ μεγάλο βαθμό με ίδια κεφάλαια, το 2010 η χρηματοδότηση αυτών γίνεται κατά το ήμισυ από ίδια κεφάλαια και κατά το άλλο ήμισυ από άλλες μορφές δανεισμού.

Αντίθετη πολιτική εφάρμοσε η Ο.Λ.Π. Α.Ε. σχετικά με το βαθμό παγιοποίησης του Ενεργητικού της, συμπέρασμα στο οποίο οδηγούμαστε παρατηρώντας το σχετικό δείκτη να σημειώνει σταθερή άνοδο τα έτη 2000 έως 2010 με μία μικρή κάθοδο το 2007, λαμβάνοντας τιμές από 0,50 το 2002 έως 0,86 το 2010. (βλ. Διαγράμματα 37 και 38)

Διάγραμμα 37. Δείκτης Παγιοποίησης Ενεργητικού και Αυτοχρηματοδότησης Παγίων ετών 2000-2010 σε τρέχουσες τιμές

Πηγή: Οικονομικές Καταστάσεις Χρήσεων 2000-2010, Ο.Λ.Π.

Διάγραμμα 38. Δείκτης Παγιοποίησης Ενεργητικού και Αυτοχρηματοδότησης Παγίων ετών 2000-2010 σε τρέχουσες τιμές

Πηγή: Οικονομικές Καταστάσεις Χρήσεων 2000-2010, Ο.Λ.Π.

4.2.5 ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΙ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ

Ας παραθέσουμε σε αυτό το σημείο και κάποια στοιχεία που αφορούν στην πορεία της μετοχής του Οργανισμού από την εισαγωγή του στο Χρηματιστήριο Αθηνών έως το τέλος του 2010. Η δημόσια εγγραφή διήρκησε από 23/7/2003 έως 25/7/2003 ενώ η έναρξη διαπραγμάτευσης έγινε στις 8 Αυγούστου 2003. Ο συνολικός αριθμός των μετοχών ανήλθε σε 25.000.000 κοινές ονομαστικές με τιμή εισαγωγής μετοχής τα 8,80 ευρώ. (βλ. Πίνακα 3)

Συνολικά διατέθηκαν 6.375.000 μετοχές στο ευρύ επενδυτικό κοινό ως εξής: 3.047.440 μετοχές διατέθηκαν στους κομιστές ευροπρομετόχων και προμετόχων στην τιμή των 8,36 ευρώ, 303.000 μετοχές διατέθηκαν με Ιδιωτική Τοποθέτηση στην τιμή των 7,04 ευρώ ενώ 3.024.560 μετοχές διατέθηκαν με καταβολή μετρητών στην τιμή των 8,80 ευρώ.

Το καθαρό προϊόν από την πώληση των υφιστάμενων μετοχών ανήλθε σε 54.225.846,40 ευρώ το οποίο εισπράχθηκε από το Ελληνικό Δημόσιο. Ο Πωλητής Μέτοχος (Ελληνικό Δημόσιο) στις 4/3/2004, σε εφαρμογή του κινήτρου διακράτησης, διένειμε 90.560 δωρεάν μετοχές σε 14.281 ιδιώτες επενδυτές που απέκτησαν μετοχές κατά τη δημόσια εγγραφή και τις διακράτησαν για περίοδο έξι (6) μηνών (έως 6-2-2004).¹³

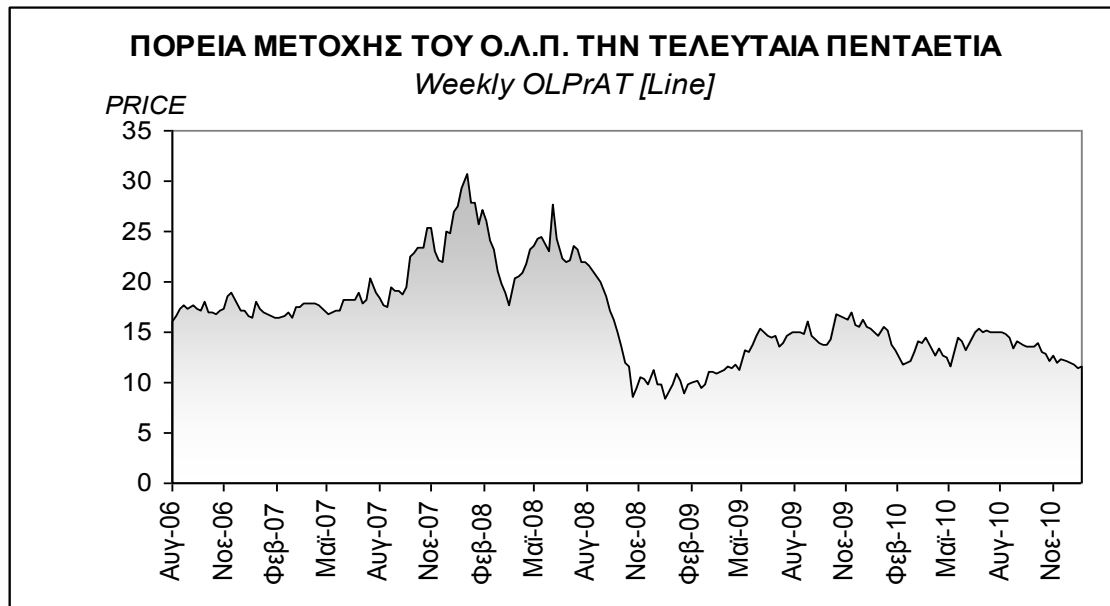
Πίνακας 3 Μετοχική Σύνθεση Ο.Α.Π. Α.Ε.

ΜΕΤΟΧΟΙ	ΜΕΤΟΧΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ 8/8/2003		ΜΕΤΟΧΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ 31/12/2010	
	Αριθμός Μετοχών	%	Αριθμός Μετοχών	%
Ελληνικό Δημόσιο	18.625.000	74,5	18.534.440	74,14
Επενδυτικό Κοινό	6.375.000	25,5	6.465.560	25,86
Σύνολο	25.000.000	100,00	25.000.000	100,00

Πηγή: www.olp.gr

¹³ Πηγή: Τμήμα Εξυπηρέτησης Σχέσεων Μετόχων και Εταιρικών Ανακοινώσεων, Ο.Α.Π.

Διάγραμμα 39. Πορεία μετοχής Ο.Λ.Π. την τελευταία πενταετία

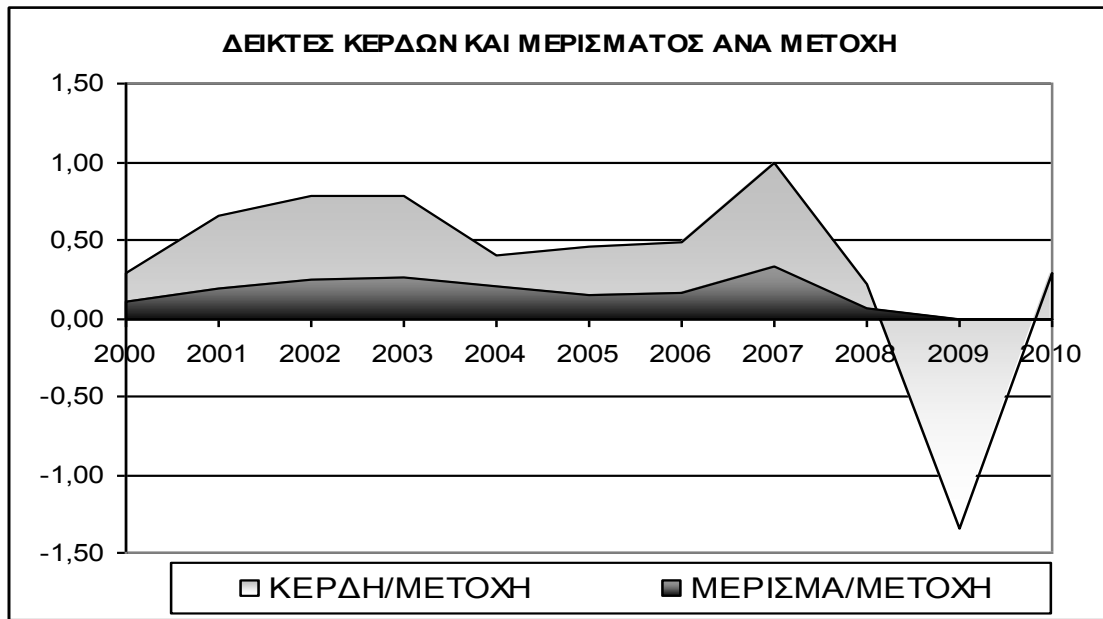

Πηγή: Τιμές χρηματιστηριακής τιμής Ο.Λ.Π. από www.naftemporiki.gr

Οι δείκτες κέρδη ανά μετοχή και μέρισμα ανά μετοχή διαγράφουν κοινή πορεία, με μέγιστη τιμή τα 0,99 ευρώ και 0,33 ευρώ αντίστοιχα κατά το έτος 2007. Τα έτη 2009 και 2010 δε δόθηκαν μερίσματα γι αυτό και ο δείκτης μερισμάτων αγγίζει το μηδέν ενώ τα κέρδη λαμβάνουν αρνητική τιμή το 2009 λόγω της ζημίας που παρουσίασε ο Οργανισμός για πρώτη φορά. (βλ. Διαγράμματα 40 και 41)

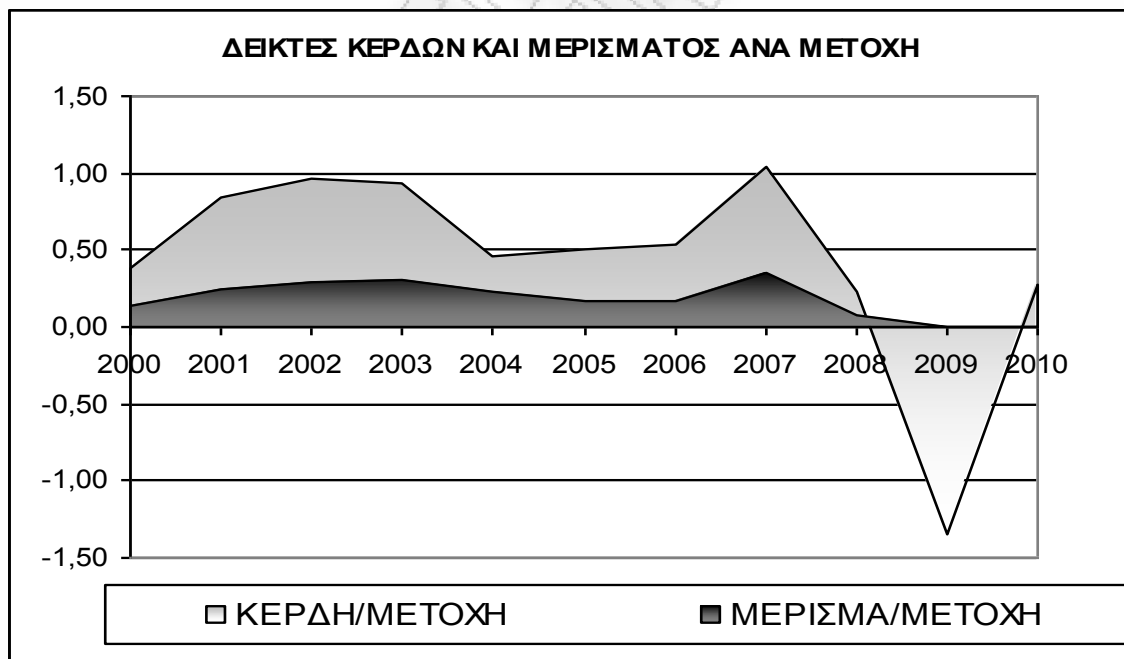
Τα ποσοστά των διανεμόμενων κερδών ήταν 23,42%, 29,43%, 30,95%, 32,47%, 49,92%, 33,13%, 32,74%, 33,22%, 31,29% για τα έτη 2000 έως 2008 αντίστοιχα. Όσο μεγαλύτερα κρίνονται τα ποσοστά αυτά τόσο μεγαλύτερο είναι το καταβαλλόμενο στους μετόχους μέρισμα. Αντίθετα, όσο μικρότερα είναι τόσο πιο συντηρητική είναι η μερισματική πολιτική που ακολουθεί ο Οργανισμός και τόσο μεγαλύτερο το ύψος των παρακρατηθέντων κερδών με τη μορφή αποθεματικών για τη χρηματοδότηση μελλοντικών επενδύσεων.

Διάγραμμα 40. Επενδυτικοί Αριθμοδείκτες ετών 2000-2010 σε τρέχουσες τιμές

Πηγή: Οικονομικές Καταστάσεις Χρήσεων 2000-2010, Ο.Λ.Π.

Διάγραμμα 41. Επενδυτικοί Αριθμοδείκτες ετών 2000-2010 σε σταθερές τιμές

Πηγή: Οικονομικές Καταστάσεις Χρήσεων 2000-2010, Ο.Λ.Π.

Ο δείκτης της εσωτερικής (λογιστικής) αξίας της μετοχής του Ο.Λ.Π. μας χρησιμεύει στο να διαπιστώσουμε αν η μετοχή στο χρηματιστήριο είναι υπερτιμημένη ή όχι. Συγκρίνοντας το παρακάτω διάγραμμα με το *Διάγραμμα 39* διαπιστώνουμε πως η χρηματιστηριακή τιμή της μετοχής είναι σαφώς υψηλότερη της λογιστικής τιμής της.

Διάγραμμα 42.Εσωτερική αξία μετοχής ετών 2000-2010 σε τρέχουσες τιμές

Πηγή:Οικονομικές Καταστάσεις Χρήσεων 2000-2010, Ο.Λ.Π.

Διάγραμμα 43.Εσωτερική αξία μετοχής ετών 2000-2010 σε σταθερές τιμές

Πηγή:Οικονομικές Καταστάσεις Χρήσεων 2000-2010, Ο.Λ.Π.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Με σκοπό να εξάγουμε κάποιο συμπέρασμα σχετικά με τα θεσμικά πλαίσια λειτουργίας του Ο.Λ.Π. θα περιγράψουμε τις μεταβολές που επήλθαν σε κάθε μια από τις κατηγορίες των χρηματοοικονομικών δεικτών, όπως προκύπτουν από τις οικονομικές εκθέσεις της επιχείρησης.

Οι δείκτες ρευστότητας του Ο.Λ.Π. την περίοδο λειτουργίας του ως Ν.Π.Δ.Δ. κυμαίνονταν σε αρκετά υψηλά επίπεδα, σύμφωνα με τις οικονομικές εκθέσεις. Όμως, ο Ο.Λ.Π. είχε υποχρέωση καταβολής υψηλών χρηματικών ποσών από το ταμειακό του πλεόνασμα σε λογαριασμούς επενδύσεων που τηρούνταν στην Τράπεζα της Ελλάδος σύμφωνα με τα Ν.Δ. 2942/54 και 3398/55 για τη χρηματοδότηση των επενδύσεών του, ποσά που άγγιζαν ακόμα και το μισό των διαθέσιμων του. Λαμβάνοντας υπόψη τον παράγοντα αυτό οι δείκτες ρευστότητας του δεν αντικατοπτρίζουν την πραγματικότητα όσον αφορά στην ευχέρεια άμεσης ανταπόκρισης στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του. Την περίοδο 2000-2010 οι δείκτες ρευστότητας της Ο.Λ.Π. Α.Ε. κυμάνθηκαν σε ικανοποιητικά επίπεδα, δηλαδή ο δείκτης γενικής ρευστότητας ισούτο με 2, ο δείκτης ειδικής ρευστότητας με 1,9 και ο δείκτης ταμειακής ρευστότητας με τη μονάδα κατά μέσο όρο.

Όσον αφορά στην αποδοτικότητα του Οργανισμού, αναλύοντας τους δείκτες κερδών αλλά και τους δείκτες αποδοτικότητας ιδίων και συνολικών απασχολούμενων κεφαλαίων, η περίοδος 1985-1998 παρουσιάζεται πιο αποδοτική. Ο δείκτης καθαρών κερδών από 13,6% μειώθηκε στο 6,5% κατά μέσο όρο όπως επίσης και ο δείκτης αποδοτικότητας συνολικών κεφαλαίων μειώθηκε από 10,8% σε 6,7%, ενώ στην αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων δεν παρατηρείται κάποια ουσιαστική διαφορά. Τα ποσοστά αυτά κρίνονται ικανοποιητικά για την Ο.Λ.Π. Α.Ε. με γνώμονα τον τεράστιο όγκο συναλλαγών του Οργανισμού και το δημοσίου ενδιαφέροντος χαρακτήρα της, δεν παύει όμως να χαρακτηρίζεται λιγότερο αποδοτική από το Ν.Π.Δ.Δ. Ο δείκτης οικονομικής μόχλευσης παρουσιάζεται σταθερά υψηλότερος της μονάδας, συνεπώς, μπορούμε να αποφανθούμε πως η επίδραση της χρησιμοποίησης ξένων κεφαλαίων ήταν θετική και επωφελής και στις δύο περιόδους και ο Οργανισμός δανειζόταν κεφάλαια με ευνοϊκούς για αυτόν όρους.

Οι δείκτες δραστηριότητας αναφέρονται στη χρησιμοποίηση στοιχείων του Ενεργητικού και του Παθητικού σε σχέση με τις πωλήσεις. Οι πωλήσεις όμως είναι συνέπεια διαφόρων παραγόντων όπως ποιότητας προϊόντων, πολιτικής πωλήσεων, διαφήμισης, ανταγωνισμού και τιμολογιακής πολιτικής οπότε η μελέτη των δεικτών αυτών είναι δευτερευούσης σημασίας. Η μόνη διαφορά που μπορεί να επισημανθεί ανάμεσα στις περιόδους μελέτης είναι η αύξηση της χρησιμοποίησης των Ιδίων Κεφαλαίων κατά 10% (μ.ο) με παράλληλη μείωση της χρησιμοποίησης του Ενεργητικού κατά το ίδιο ποσοστό (μ.ο) για την πραγματοποίηση των πωλήσεων του Οργανισμού. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι η Ανώνυμη Εταιρία από την μία λειτουργεί βασιζόμενη και σε ξένα Κεφάλαια και από την άλλη δε χρησιμοποιεί εντατικά τα πάγια στοιχεία της, με αποτέλεσμα να υπάρχει μία ακόμα μεγαλύτερη υπερεπένδυση σε πάγια στοιχεία.

Οι δείκτες είσπραξης απαιτήσεων και κάλυψης βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων που αντικατοπτρίζουν την πιστοληπτική και πιστωτική πολιτική της επιχείρησης, μας ενημερώνουν πως την περίοδο 1993-1998 ο Οργανισμός μεταβλήθηκε σε «χορηγό» κεφαλαίων σε πιστωτές και πελάτες, ενώ ως τότε εφόσον οι υποχρεώσεις εξοφλούνταν με βραδύτερο ρυθμό απ' ότι εισπράττονταν οι απαιτήσεις δε χρειαζόταν να διατηρεί μεγάλα ποσά σε κυκλοφοριακά στοιχεία δεδομένης της χρηματοδότησής της από τους πιστωτές. Μεταβολές επιδέχθηκαν και την περίοδο 2000-2010 οι δύο δείκτες, χωρίς όμως να εισπράττονται οι απαιτήσεις του Οργανισμού με βραδύτερο ρυθμό απ' ότι εξοφλούνται ότι οι υποχρεώσεις του, γεγονός που αντανακλά αφενός την αλλαγή της πιστωτικής πολιτικής της εταιρίας και αφετέρου αποδεικνύει την αποτελεσματικότητα της διοίκησης στην είσπραξη απαιτήσεων.

Μελετώντας τα πάγια στοιχεία του Οργανισμού, τα οποία αποτελούν ένα πολύ σημαντικό «κομμάτι» του εξάγουμε τα εξής συμπεράσματα. Η παγιοποίηση του ενεργητικού αυξήθηκε την περίοδο λειτουργίας ως Α.Ε. κατά 10% μέσο όρο ενώ κατά το ίδιο ποσοστό η εταιρία επέλεξε τη χρηματοδότηση τους με δανειακά κεφάλαια από εκεί που την περίοδο λειτουργίας του ως Ν.Π.Δ.Δ. τα αυτοχρηματοδοτούσε στο σύνολό τους.

Οι μεταβολές που επήλθαν στους δείκτες κεφαλαιακής διάρθρωσης συγκρίνοντας τις δύο περιόδους μελέτης είναι οι ακόλουθες: Ο δείκτης κεφαλαιακής διάρθρωσης, δηλαδή η σχέση Ίδια Κεφάλαια προς Συνολικά Κεφάλαια, σημείωσε πτώση από 83% σε 60% κατά μέσο όρο ενώ ο δείκτης δανειακής επιβάρυνσης (Ίδια Κεφάλαια/ Δανειακά Κεφάλαια) ενώ ήταν ίσος με 5,5 την περίοδο 1985-1998, τα έτη 2000-2010 κατέληξε στο 1,5 κατά μέσο όρο. Έτσι, μπορούμε να διακρίνουμε αφενός την στροφή του Οργανισμού στη χρηματοδότηση με ξένα κεφάλαια και αφετέρου την σταθερή πολιτική της εταιρίας να μην ξεπερνούν τα δανειακά κεφάλαια τα ίδια.

Από όλα λοιπόν τα παραπάνω συμπεράσματα επί των χρηματοοικονομικών δεικτών και τα οικονομικά μεγέθη που καταγράφηκαν στο χρονικό διάστημα των ετών 1985 έως 2010 φαίνεται πως η λειτουργία του Ο.Λ.Π. ως Ν.Π.Δ.Δ. σε σύγκριση με την Α.Ε. ήταν πιο αποδοτική και δίχως ξένη χρηματοδότηση σημείωνε υψηλότερη κερδοφορία. Χρησιμοποιούμε το ρήμα «φαίνεται» διότι το Δημόσιο Λογιστικό των Ν.Π.Δ.Δ. το απλογραφικό σύστημα, θέλει την τυπολατρία των νομικών διατάξεων υπεράνω της οικονομικής ουσίας διαστρεβλώνοντας το τελικό αποτέλεσμα της ετήσιας δραστηριότητας. Με την επιφύλαξη λοιπόν πως στη σύνταξη των οικονομικών εκθέσεων δεν παραλήφθηκαν σημαντικές πληροφορίες για την αποτύπωση της χρηματοοικονομικής κατάστασής του, ο Ο.Λ.Π. φαίνεται να είχε δυνατότητες εξέλιξης σε έναν υγιή και ανταγωνιστικό Οργανισμό. Παρόλα αυτά κατακερματιζόταν από τη γραφειοκρατία, από αδικαιολόγητα υψηλά επίπεδα εξόδων (κυρίως λόγω υποχρέωσης καταβολής συντάξεων στους εργαζομένους του) και από το νομικό πλαίσιο στο οποίο στηριζόταν. Αυτά τα προβλήματα κλήθηκε να λύσει η θεσμική αλλαγή του, στόχος που τελικά επιτεύχθη καθώς η Α.Ε. διατηρώντας το δημοσίου συμφέροντος χαρακτήρα του κατάφερε να μεταμορφώσει τον Ο.Λ.Π. σε έναν πιο ευέλικτο, διοικητικά και οικονομικά αυτοτελή οργανισμό με μικρότερη άσκηση ελέγχου από τον κρατικό μηχανισμό. Οι επιχειρηματικές δραστηριότητες του επεκτάθηκαν, λειτουργεί πλέον με τους σκληρούς κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, οι στρατηγικές, οι πολιτικές και η νοοτροπία του άλλαξαν. Αλλά όλες αυτές οι αλλαγές δυστυχώς συνοδεύτηκαν με πτώση της αποτελεσματικότητάς του και με κατακόρυφη αύξηση των υποχρεώσεών του. Τα αίτια της πορείας αυτής μπορούμε να τα αναζητήσουμε στην έλλειψη

ανταγωνιστικότητα, που δε διακατέχει βέβαια μόνο τον Ο.Λ.Π. αλλά όλο το ελληνικό σύστημα. Μοναδικά πλεονεκτήματα που κατέχει το λιμάνι του Πειραιά όχι μόνο δεν αναδεικνύονται αλλά κατατροπώνονται από απεργίες ναυτεργατών, από πόρους που αντλούνται αλλά δε χρησιμοποιούνται σε επενδύσεις για την αύξηση της παραγωγικότητας, από τεράστια έξοδα λειτουργίας που δεν περιορίζονται.

Σε τι ωφέλησε λοιπόν η αλλαγή του Ο.Λ.Π. σε Α.Ε.; Μήπως θα ήταν προτιμότερη η εξαρχής παραχώρηση τμημάτων του λιμανιού σε τρίτους ακολουθώντας το μοντέλο landlord που ακολουθούν άλλες χώρες στην Ευρώπη, όπως ακριβώς η Ο.Λ.Π. Α.Ε. έπραξε παραχωρώντας στην Cosco Pacific τους προβλήτες II και III; Η τρέχουσα χρηματιστηριακή αξία του 100% των μετοχών του Ο.Λ.Π. υπολογίζεται μόλις στα 300 εκατομμύρια ευρώ. Αν λάβουμε υπόψη ότι η καθαρή παρούσα αξία της σύμβασης με την Cosco Pacific, με επιτόκιο προεξόφλησης 9%, είναι 664,7 εκατομμύρια ευρώ ίσως θα έπρεπε να στραφούμε στην αναζήτηση παρόμοιων επενδύσεων για τον Προβλήτα I, το car terminal, το cruise terminal, της ναυπηγοεπισκευαστικής ζώνης. Εφόσον δεν μπορούμε μόνοι μας να διαχειριστούμε σωστά την περιουσία μας, ας προσπαθήσουμε τουλάχιστον να διαπραγματευτούμε όσο το δυνατόν καλύτερα την παραχώρησή της...

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλία

- Νικήτας Α. Νιάρχος, (2004), «Χρηματοοικονομική Ανάλυση Λογιστικών Καταστάσεων», Εκδόσεις Σταμούλη
- Γεώργιος Π. Αρτίκης, (2003), «Χρηματοοικονομική Διοίκηση-Ανάλυση και Προγραμματισμός», Εκδόσεις Interbooks
- Κωνσταντίνος Χλωμούδης, (2001), «Οργάνωση και Διοίκηση Λιμένων», Εκδόσεις Τζει&Τζει Ελλάς
- Παρδάλη Αγγελική, (2001), «Η Λιμενική Βιομηχανία στις προκλήσεις της Παγκοσμιοποιημένης οικονομίας και των ολοκληρωμένων μεταφορικών συστημάτων», Εκδόσεις Σταμούλη
- Κάντζος Κ., (2002), «Ανάλυση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων», Εκδόσεις Interbooks, 3^η έκδοση
- Χαρίλαος Ψαραύτης, (2007), «Θεσμικά Μοντέλα για τον Οργανισμό Λιμένος Πειραιώς»

Άρθρα

- Χαρίλαος Ψαραύτης, (2000), «Ο.Λ.Π. Α.Ε.- Κατάσταση και Προοπτικές»
- Χαρίλαος Ψαραύτης, (2005), «Θεσμική Μετεξέλιξη Ο.Λ.Π.:Χθες- Σήμερα-Αύριο»
- Χαρίλαος Ψαραύτης, (Δεκέμβριος 2006), «Ο.Λ.Π.:Ο δύσκολος δρόμος της ιδιωτικοποίησης», 'Ο ΕΦΟΠΛΙΣΤΗΣ'
- Θάνος Πάλλης, (2007), «Πειραιάς: Ένα λιμάνι, 2 μελέτες και ο μαγικός αριθμός 3», 'ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ'
- Θάνος Πάλλης, (2007), «Το λιμενικό Πρόβλημα», 'ΝΑΥΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ'
- Eddy Van de Voorde, (2012), «Άλλο ιδιωτικοποίηση και άλλο Ανταγωνισμός», 'Logistics and Management'

Διαλέξεις

- Ψαρράς Ι. (ακαδημαϊκό έτος 2006-2007), «Χρηματοοικονομική Ανάλυση και Αριθμοδείκτες», 3^η διάλεξη
- Παρδάλη Α.- Θαλασσινός Ε.,(2009), «Θεσμικός εκσυγχρονισμός και τιμολογιακή πολιτική: Η περίπτωση του σταθμού εμπορευματοκιβωτίων του Λιμένος Πειραιώς»

Οικονομικές Εκθέσεις

- Οικονομικές Εκθέσεις ετών 1985-1999 (εκτός 1995) από αρχείο Ο.Λ.Π.
- Οικονομικές Εκθέσεις ετών 2000-2010 από www.olp.gr

Ιστοσελίδες

- www.olp.gr
- <http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CF%81%CE%B9%CE%B8%CE%BC%CE%BF%CE%B4%CE%B5%CE%AF%CE%BA%CF%84%CE%B7%CF%82>
- <http://www.ethnos.gr/article.asp?catid=22770&subid=2&pubid=63115136>
- <http://www.bankingnews.gr>
- http://www.bizhelp365.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=1235:-a-&catid=1:articles-financial&Itemid=93
- http://www.taxheaven.gr/pagesdata/logsxedio/1_deiktes.htm
- http://www.et.gr/index.php?option=com_wrapper&view=wrapper&Itemid=104&language=el
- <http://shipping-press.blogspot.com/2012/02/plan.html>

Περιοδικά

- ΝΑΥΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ, Εκδόσεις GRATIA Publications

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 1985-1999

Πίνακας 4α. Βεβαιωθέντα Έσοδα ετών 1985-1991

ΒΕΒΑΙΩΘΕΝΤΑ ΕΣΟΔΑ (ποσά σε ευρώ)							
ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991
Φορτοεκφορτωτικά	13.215.953	16.872.534	18.866.107	22.776.622	24.036.129	31.525.764	31.284.607
Αποθηκευτικά	8.056.810	10.309.608	10.853.840	11.785.368	12.698.145	16.781.517	16.860.760
Από παραχώρηση χώρων	713.966	1.107.850	1.182.888	2.332.082	1.821.541	2.480.056	3.006.530
Από χρήση και μίσθωση μηχανημάτων-πλωτών μέσων	248.232	329.156	345.115	335.125	317.268	298.867	320.974
Από Δεξαμενισμούς	591.199	789.729	1.006.207	1.176.822	1.285.764	1.307.216	1.849.400
Από Υδροδοτήσεις	341.555	392.490	426.550	509.156	862.791	1.385.274	1.727.208
Από Παροχές και Υπηρεσίες λιμένος	2.078.486	2.621.934	3.081.617	2.865.470	3.111.316	4.197.473	5.229.092
Από Λιμενικούς φόρους	228.012	49.729	36.578	13.544	56.470	59.310	50.952
Από πρόσθετες Εξυπηρετήσεις	255.651	327.800	322.706	380.839	478.450	798.732	984.097
Ανόργανα Έσοδα	3.397.130	4.667.847	6.036.792	7.915.924	8.636.032	5.968.748	14.778.043
ΣΥΝΟΛΟ	29.126.993	37.468.678	42.158.401	50.090.952	53.303.906	64.802.958	76.091.663
ΛΟΙΠΑ ΕΣΟΔΑ							
Εισπρακτ. υπολ. παρελ. χρόνων	1.912.763	2.302.979	2.800.073	3.393.376	3.898.386	4.521.690	6.035.181
Κρατήσεις Υπέρ Τρίτων	4.947.052	5.197.080	6.019.249	6.511.046	8.210.583	10.130.195	12.116.725
ΣΥΝΟΛΟ	6.859.815	7.500.059	8.819.322	9.904.423	12.108.968	14.651.886	18.151.906
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	35.986.809	44.968.737	50.977.723	59.995.375	65.412.875	79.454.844	94.243.569

Πηγή: Απολογισμοί Χρήσεων 1985-1998, αρχείο Ο.Α.Π.

Πίνακας 4β. Βεβαιωθέντα έσοδα ετών 1992-1998

ΒΕΒΑΙΩΘΕΝΤΑ ΕΣΟΔΑ (ποσά σε ευρώ)							
ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Φορτοεκφορτωτικά	39.339.020	35.567.304	34.644.719	44.674.926	47.848.924	46.695.307	69.053.611
Αποθηκευτικά	19.113.541	15.086.163	10.155.123	11.594.409	10.596.517	11.212.238	13.410.145
Από παραχώρηση χώρων	3.879.583	6.035.137	4.929.767	4.321.652	4.421.852	4.446.274	5.816.801
Από χρήση και μίσθωση μηχανημάτων-πλωτών μέσων	401.356	320.434	327.425	385.940	341.109	294.814	188.901
Από Δεξαμενισμούς	1.632.980	1.609.685	2.128.158	2.193.594	2.320.672	2.347.574	2.500.293
Από Υδροδοτήσεις	2.198.920	1.951.900	2.894.671	3.120.757	2.963.888	3.271.771	3.331.671
Από Παροχές και Υπηρεσίες λιμένος	6.840.431	6.747.586	7.941.893	10.298.254	10.759.572	10.725.896	12.224.575
Από Λιμενικούς φόρους	30.982	74.809	44.910	45.896	12.901	69.494	54.166
Από πρόσθετες Εξυπηρετήσεις	987.789	890.638	988.781	1.257.811	1.115.748	1.354.882	1.323.105
Ανόργανα Έσοδα	13.595.501	13.068.267	12.953.752	13.713.438	15.080.575	14.357.074	14.779.965
ΣΥΝΟΛΟ	88.020.103	81.351.924	77.009.197	91.606.676	95.461.758	94.775.325	122.683.234
ΛΟΙΠΑ ΕΣΟΔΑ							
Εισπρακτ. υπολ. παρελ. χρόνων	7.803.569	10.044.106	14.950.832	19.098.301	22.530.694	25.725.450	28.697.403
Κρατήσεις Υπέρ Τρίτων	11.244.563	11.698.829	12.547.184	14.466.110	16.463.084	18.996.141	16.896.461
ΣΥΝΟΛΟ	19.048.132	21.742.935	27.498.016	33.564.411	38.993.778	44.721.591	45.593.864
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	107.068.235	103.094.858	104.507.213	125.171.087	134.455.536	139.496.916	168.277.098

Πηγή: Απολογισμοί Χρήσεων 1985-1998, αρχείο Ο.Α.Π.

Πίνακας 5α. Βεβαιωθέντα Έξοδα ετών 1985-1991

ΒΕΒΑΙΩΘΕΝΤΑ ΕΞΟΔΑ (ποσά σε ευρώ)							
ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991
Γενικά Έξοδα Οργανισμού	313.124	319.483	357.596	374.500	499.422	523.721	590.151
Δαπάνες Λειτουργίας Υπηρεσιών	21.742.870	21.302.946	21.281.570	24.076.640	30.380.094	37.142.841	42.608.831
Δαπάνες Υγειον. περιθαλψης	276.561	356.411	387.806	468.346	618.536	708.428	1.016.631
Δαπάνες Επισκευών και Συντήρησης	741.749	540.813	555.592	721.705	728.740	829.899	1.126.274
Δαπάνες Προμήθειας Εργαλείων και Υλικών	601.218	801.018	1.304.825	1.148.980	1.249.409	1.554.450	2.105.259
Συνταξιοδότηση Υπόλ. Προσωπικού	1.989.670	2.803.281	3.519.398	4.578.054	5.078.125	7.165.297	7.752.012
Χρηματοοικονομικές Επιβαρύνσεις	141.282	112.531	112.531	112.531	112.531	112.531	112.531
Λοιπές Δαπάνες	108.114	115.712	101.162	153.459	161.899	205.324	266.574
ΣΥΝΟΛΟ	25.914.588	26.352.197	27.620.481	31.634.216	38.828.754	48.242.492	55.578.263
ΛΟΙΠΑ ΕΞΟΔΑ							
Αποδόσεις διάφορες	362.753	1.415.909	1.380.082	1.882.970	1.687.748	1.929.503	2.249.629
Αποδόσεις των Υπερ Τρίτων Εισπρ/ντων	4.744.343	5.247.445	6.249.864	6.817.464	8.098.148	10.340.449	14.967.296
ΣΥΝΟΛΟ	5.107.096	6.663.354	7.629.946	8.700.434	9.785.896	12.269.952	17.216.924
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	31.021.685	33.015.551	35.250.427	40.334.650	48.614.650	60.512.443	72.795.187

Πηγή: Απολογισμοί Χρήσεων 1985-1998, αρχείο Ο.Α.Π.

Πίνακας 5β. Βεβαιωθέντα Έξοδα ετών 1992-1998

ΒΕΒΑΙΩΘΕΝΤΑ ΕΞΟΔΑ (ποσά σε ευρώ)							
ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Γενικά Έξοδα Οργανισμού	736.634	231.363	431.384	540.760	2.000.405	1.066.351	957.828
Δαπάνες Λειτουργίας Υπηρεσιών	43.125.793	45.235.466	48.643.765	51.809.746	56.504.308	59.020.634	61.479.557
Δαπάνες Υγειον. περιθαλψης	1.430.357	1.778.794	1.843.481	2.017.324	2.300.968	2.716.079	2.447.331
Δαπάνες Επισκευών και Συντήρησης	1.626.178	1.272.188	1.476.575	1.850.588	1.905.658	1.775.698	1.600.977
Δαπάνες Προμήθειας Εργαλείων και Υλικών	2.983.589	2.326.492	2.155.366	2.199.293	2.490.591	2.404.860	2.943.322
Συνταξιοδότηση Υπόλ. Προσωπικού	8.418.450	9.062.923	10.089.042	11.198.597	12.394.415	13.523.645	15.711.839
Χρηματοοικονομικές Επιβαρύνσεις	132.062	135.190	135.190	135.190	1.174.811	3.051.419	4.180.273
Λοιπές Δαπάνες	498.747	315.915	301.277	206.225	1.206.674	491.081	1.404.701
ΣΥΝΟΛΟ	58.951.809	60.358.330	65.076.079	69.957.723	79.977.831	84.049.767	90.725.828
ΛΟΙΠΑ ΕΞΟΔΑ							
Αποδόσεις διάφορες	1.969.538	2.461.071	2.624.757	4.265.162	4.130.104	3.407.704	4.326.735
Αποδόσεις των Υπερ Τρίτων Εισπρ/ντων	13.047.927	12.305.400	12.547.184	14.466.110	16.463.084	18.996.141	16.896.458
ΣΥΝΟΛΟ	15.017.464	14.766.471	15.171.941	18.731.272	20.593.189	22.403.844	21.223.193
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	73.969.274	75.124.801	80.248.021	88.688.995	100.571.020	106.453.611	111.949.021

Πηγή: Απολογισμοί Χρήσεων 1985-1998, αρχείο Ο.Α.Π.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Πίνακας 6α Ισολογισμοί Περιόδου 1985-1999

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (ποσά σε ευρώ)							
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991
Πάγιο και Δεσμευμένο	16.924.431	21.168.012	26.362.436	32.243.580	45.103.448	56.751.284	74.629.494
Αποθέματα	1.376.276	1.430.506	1.634.016	1.793.394	1.844.349	2.140.182	1.999.689
Απαιτήσεις	2.322.902	2.855.052	3.474.544	4.931.633	6.949.532	9.182.189	12.512.572
Διαθέσιμα	12.104.197	16.207.472	23.129.150	32.388.693	30.346.251	29.179.463	34.171.525
Κυκλοφορούν και Διαθέσιμο	15.803.375	20.493.030	28.237.711	39.113.720	39.140.132	40.501.834	48.683.786
ΣΥΝΟΛΟ	32.727.806	41.661.042	54.600.147	71.357.300	84.243.580	97.253.118	123.313.280
ΠΑΘΗΤΙΚΟ							
Ίδιο Κεφάλαιο	25.942.773	34.952.311	46.817.315	62.083.639	72.733.676	87.838.591	107.759.354
Προβλέψεις	1.192.126	1.102.958	1.128.446	972.578	1.423.768	1.705.828	2.856.910
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	691.454	648.070	600.346	547.847	490.101	426.583	356.707
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	4.901.453	4.957.702	6.054.040	7.753.236	9.596.035	7.282.116	12.340.308
Υποχρεώσεις και Προβλέψεις	6.785.033	6.708.731	7.782.832	9.273.661	11.509.905	9.414.527	15.553.925
ΣΥΝΟΛΟ	32.727.806	41.661.042	54.600.147	71.357.300	84.243.580	97.253.118	123.313.280

Πηγή: Ισολογισμοί Χρήσεων 1985-1998, αρχείο Ο.Α.Π.

Πίνακας 6β Ισολογισμοί Περιόδου 1985-1999

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (ποσά σε ευρώ)							
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Πάγιο και Δεσμευμένο	97.558.327	112.507.704	125.264.857	138.691.123	157.097.579	170.603.081	171.953.045
Αποθέματα	2.346.063	2.437.814	2.637.397		4.706.292	6.952.402	13.776.067
Απαιτήσεις	16.973.321	22.664.860	27.450.483	35.998.433	36.716.320	40.902.976	42.879.472
Διαθέσιμα	39.333.588	30.562.770	18.179.178	22.824.751	22.820.968	24.458.635	31.502.935
Κυκλοφορούν και Διαθέσιμο	58.652.971	55.665.444	48.267.058	58.823.184	64.243.580	72.314.013	88.158.474
ΣΥΝΟΛΟ	156.211.299	168.173.147	173.531.915	197.514.307	221.341.159	242.917.095	260.111.519
ΠΑΘΗΤΙΚΟ							
Ίδιο Κεφάλαιο	134.494.497	144.539.985	145.335.290	167.997.065	170.268.525	176.008.804	199.477.623
Προβλέψεις	4.095.745	9.670.647	10.697.558		18.967.586	21.232.898	23.050.439
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	283.340	203.117	107.651		17.608.205	29.241.368	29.241.368
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	17.337.717	13.759.398	17.391.416		14.496.842	16.434.025	8.342.090
Υποχρεώσεις και Προβλέψεις	21.716.801	23.633.162	28.196.625	29.517.241	51.072.634	66.908.291	60.633.896
ΣΥΝΟΛΟ	156.211.299	168.173.147	173.531.915	197.514.307	221.341.159	242.917.095	260.111.519

Πηγή: Ισολογισμοί Χρήσεων 1985-1998, αρχείο Ο.Α.Π.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Πίνακας 7. Πραγματοποιηθείσες επενδύσεις την περίοδο 1985-1998

	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
ΛΙΜΕΝΙΚΑ ΕΡΓΑ	3.648	1.496.009	3.330.004	4.184.420	5.571.727	7.983.310	11.261.990	11.470.307	3.911.516	4.751.765	4.576.757	10.185.913	4.597.887	3.513.517
ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑ	373.822	477.955	579.665	1.730.330	2.796.517	1.978.706	4.737.934	6.142.952	10.344.487	9.434.107	6.175.721	1.836.182	973.092	2.498.747
ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΕΙΣ	0	7.633	2.993	0	0	0	0	5.089	0	6.982	0	0	0	4.549
ΟΔΟΠΟΙΑ	481.781	462.720	210.809	307.616	320.308	522.735	2.101.957	699.965	832.613	720.992	4.363.246	5.797.130	4.291.252	5.675.234
ΠΛΩΤΑ ΜΕΣΑ	20.813	936.097	0	95.489	59.868	0	0	49.303	118.679	0	209.238	860.200	2.752.810	0
ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΑ	16.291	28.883	99.216	66.207	65.869	36.930	15.886	4.789	37.344	72.264	342.629	117.147	56.960	43.492
ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΑΓΙΑ	760.748	1.618.183	1.721.594	811.401	6.509.379	3.004.296	2.095.704	6.976.000	2.923.111	4.408.185	8.903.457	10.888.390	11.548.103	5.493.482
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΟΣ	78.439	48.170	107.592	56.704	49.955	49.162	6.186	0	2.198	0	0	0	110.110	63.093
ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΕΣ ΓΙΑ ΕΡΓΑ	0	0	0	5.197	72.109	137.174	313.385	495.985	146.600	356.924	671.844	210.679	353.194	167.701
ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	1.735.542	5.075.651	6.051.874	7.257.365	15.445.731	13.712.314	20.533.042	25.844.390	18.316.549	19.751.219	25.242.894	29.895.642	24.683.407	17.459.815

Πηγή: Απολογισμοί- Ισολογισμοί Χρήσεων 1985-1998, αρχείο Ο.Α.Π.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Πίνακας 8. Δείκτες ρευστότητας και αποδοτικότητας περιόδου 1985-1998

ΔΕΙΚΤΕΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ				ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ				
ΕΤΟΣ	ΓΕΝΙΚΗ	ΕΙΔΙΚΗ	ΤΑΜΕΙΑΚΗ	ΜΙΚΤΟ ΚΕΡΔΟΣ	ΚΑΘΑΡΟ ΚΕΡΔΟΣ	ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΜΟΧΛΕΥΣΗ
1985	3,22	2,94	2,47	11,03%	4,13%	4,64%	3,68%	1,26
Μεταβολή %	28,20%	30,95%	32,38%	169,01%	481,33%	455,05%	487,46%	-5,52%
1986	4,13	3,85	3,27	29,67%	24,02%	25,75%	21,60%	1,19
Μεταβολή %	12,84%	14,03%	16,86%	16,23%	18,80%	-0,21%	1,99%	-2,16%
1987	4,66	4,39	3,82	34,48%	28,54%	25,70%	22,03%	1,17
Μεταβολή %	8,06%	9,57%	9,34%	6,85%	4,44%	-6,43%	-5,05%	-1,45%
1988	5,04	4,81	4,18	36,85%	29,80%	24,04%	20,92%	1,15
Μεταβολή %	-19,05%	-19,13%	-24,30%	-26,30%	-37,72%	-43,43%	-43,87%	0,77%
1989	4,08	3,89	3,16	27,16%	18,56%	13,60%	11,74%	1,16
Μεταβολή %	36,27%	35,48%	26,71%	-5,89%	24,84%	25,67%	31,47%	-4,41%
1990	5,56	5,27	4,01	25,56%	23,17%	17,09%	15,44%	1,11
Μεταβολή %	-40,75%	-28,27%	-30,89%	5,49%	-32,60%	-35,49%	-37,58%	3,36%
1991	3,95	3,78	2,77	26,96%	15,62%	11,03%	9,64%	1,14
Μεταβολή %	-16,86%	-14,02%	-18,07%	22,50%	70,15%	57,70%	55,37%	1,50%
1992	3,38	3,25	2,27	33,02%	26,57%	17,39%	14,97%	1,16
Μεταβολή %	19,82%	19,08%	-2,09%	-21,86%	-56,58%	-62,66%	-62,72%	0,18%
1993	4,05	3,87	2,22	25,81%	11,54%	6,49%	5,58%	1,16
Μεταβολή %	-31,36%	-32,30%	-52,94%	-39,95%	-94,36%	-94,69%	-94,82%	2,62%
1994	2,78	2,62	1,05	15,50%	0,65%	0,35%	0,29%	1,19
Μεταβολή %				52,51%	415,49%	430,49%	438,75%	-1,53%
1995				23,63%	3,36%	1,83%	1,56%	1,18
Μεταβολή %				-31,37%	-230,33%	-234,00%	-221,19%	10,57%
1996	4,43	4,11	1,57	16,22%	-4,38%	-2,45%	-1,89%	1,30
Μεταβολή %	-0,68%	-3,16%	-5,20%	-30,23%	31,98%	-34,67%	-38,46%	6,17%
1997	4,40	3,98	1,49	11,32%	-2,98%	-1,60%	-1,16%	1,38
Μεταβολή %	140,23%	124,12%	153,74%	130,18%	502,98%	-560,27%	-587,16%	-5,52%
1998	10,57	8,92	3,78	26,05%	11,99%	7,38%	5,66%	1,30

Πηγή: Απολογισμοί- Ισολογισμοί Χρήσεων 1985-1998, αρχείο Ο.Α.Π.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Πίνακας 9. Δείκτες δραστηριότητας και διάρθρωσης κεφαλαίων περιόδου 1985-1998

ΕΤΟΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ					ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ			
	ΤΑΧΥΤΗΤΑ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ	ΤΑΧΥΤΗΤΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	ΤΑΧΥΤΗΤΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΠΑΓΙΩΝ	ΤΑΧΥΤΗΤΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΙΔ. ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	ΤΑΧΥΤΗΤΑ ΒΡ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΗΣ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ	ΠΑΓΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	ΑΥΤΟΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΠΑΓΙΩΝ	ΔΑΝΕΙΑΚΗΣ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΗΣ
1985	12,54	0,89	1,72	1,12	5,29	0,79	0,52	1,53	3,82
Μεταβολή %	4,66%	1,06%	2,85%	-4,52%	0,53%	5,84%	-1,74%	7,72%	36,26%
1986	13,12	0,90	1,77	1,07	5,32	0,84	0,51	1,65	5,21
Μεταβολή %	-7,54%	-14,15%	-9,65%	-16,00%	-14,17%	2,20%	-4,97%	7,55%	15,46%
1987	12,13	0,77	1,60	0,90	4,56	0,86	0,48	1,78	6,02
Μεταβολή %	-16,29%	-9,09%	-2,86%	-10,40%	-10,57%	1,47%	-6,41%	8,42%	11,29%
1988	10,16	0,70	1,55	0,81	4,08	0,87	0,45	1,93	6,69
Μεταβολή %	-24,48%	-9,86%	-23,93%	-9,17%	-0,83%	-0,77%	18,49%	-16,25%	-5,61%
1989	7,67	0,63	1,18	0,73	4,05	0,86	0,54	1,61	6,32
Μεταβολή %	-7,99%	5,31%	-3,38%	0,67%	63,72%	4,61%	8,99%	-4,02%	47,65%
1990	7,06	0,67	1,14	0,74	6,62	0,90	0,58	1,55	9,33
Μεταβολή %	-13,83%	-7,39%	-10,71%	-4,29%	-32,02%	-3,25%	3,71%	-6,71%	-25,74%
1991	6,08	0,62	1,02	0,71	4,50	0,87	0,61	1,44	6,93
Μεταβολή %	-14,72%	-8,68%	-11,51%	-7,32%	-24,50%	-1,47%	3,19%	-4,52%	-10,61%
1992	5,19	0,56	0,90	0,65	3,40	0,86	0,62	1,38	6,19
Μεταβολή %	-30,79%	-14,15%	-19,86%	-14,00%	29,01%	-0,18%	7,12%	-6,81%	-1,25%
1993	3,59	0,48	0,72	0,56	4,39	0,86	0,67	1,28	6,12
Μεταβολή %	-21,84%	-8,26%	-14,98%	-5,86%	-14,70%	-2,55%	7,90%	-9,69%	-15,72%
1994	2,81	0,44	0,61	0,53	3,74	0,84	0,72	1,16	5,15
Μεταβολή %	-9,29%	4,51%	7,44%	2,91%		1,56%	-2,73%	4,40%	10,42%
1995	2,54	0,46	0,66	0,55		0,85	0,70	1,21	5,69
Μεταβολή %	2,17%	-7,01%	-8,00%	2,82%		-9,56%	1,08%	-10,52%	-41,42%
1996	2,60	0,43	0,61	0,56	5,52	0,77	0,71	1,08	3,33
Μεταβολή %	-10,88%	-9,54%	-8,58%	-3,96%	-7,30%	-5,81%	-1,05%	-4,81%	-21,09%
1997	2,32	0,39	0,56	0,54	5,11	0,72	0,70	1,03	2,63
Μεταβολή %	23,48%	20,89%	28,43%	14,22%	112,65%	5,84%	-5,87%	12,44%	25,06%
1998	2,86	0,47	0,71	0,62	10,88	0,77	0,66	1,16	3,29

Πηγή: Απολογισμοί-Ισολογισμοί Χρήσεων 1985-1998, αρχείο Ο.Α.Π.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2000-2010

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΙ

Πίνακας 10α.Ισολογισμοί Περιόδου 2000-2010

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Έξοδα Εγκατάστασης	2.613.533	4.103.341	3.336.022	2.481.374							
Ενσώματα πάγια στοιχεία	119.673.715	95.474.013	115.402.576	150.664.157	180.224.804	185.882.580	192.529.311	199.828.157	225.016.731	287.350.031	320.538.679
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	1.002.368	1.747.523	1.470.842	2.527.490	178.768	338.344	324.582	281.482	289.855	149.145	3.561.909
Συμμετοχές σε θυγατρικές											120.000
Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	814	86.053	122.829	123.841	198.276	189.973	300.880	317.970	326.204	317.754	321.162
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις					9.752.990	8.620.782	8.301.919	8.512.235	7.547.578	16.616.572	14.851.330
Σύνολο Πάγιου Ενεργητικού	120.676.898	97.307.590	116.996.247	153.315.489	190.354.838	195.031.679	201.456.692	208.939.844	233.180.368	304.433.501	339.393.079
Αποθέματα	3.965.836	4.542.974	4.558.952	4.917.165	4.723.692	4.898.297	5.612.963	5.370.306	5.694.551	1.975.232	1.627.559
Απαιτήσεις από πελάτες	6.576.927	7.623.155	1.413.247	3.485.757	11.729.975	12.892.247	10.804.496	8.164.618	8.621.672	22.922.734	19.829.103
Λοιπές απαιτήσεις	34.042.731	25.369.975	40.052.798	43.484.445	11.024.830	7.630.033	688.885	687.547	10.784.729	12.906.075	23.607.171
Χρηματικά Διαθέσιμα	55.280.835	84.042.735	67.433.441	39.640.914	13.786.627	12.374.956	22.618.537	49.007.142	41.604.513	33.270.080	8.204.798
Σύνολο Κυκλοφορούντος Ενεργητικού	99.866.329	121.578.839	113.458.438	91.528.280	41.265.124	37.795.533	39.724.881	63.229.613	66.705.466	71.074.121	53.268.632
Μεταβατικοί Λογαριασμοί Ενεργητικού		235.853	2.283.819	959.691							
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	223.156.759	223.225.622	236.074.526	248.284.834	231.619.962	232.827.212	241.181.573	272.169.457	299.885.834	375.507.622	392.661.711
Λογαριασμοί Τάξεως Χρεωστικοί	177.546.474	9.830.836	8.213.143	11.063.165							

Πηγή: Οικονομικές Καταστάσεις, Ισολογισμοί, Ο.Α.Π.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Πίνακας 10β Ισολογισμοί Περιόδου 2000-2010

ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Μετοχικό κεφάλαιο	23.673.270	50.000.000	50.000.000	50.000.000	50.000.000	50.000.000	50.000.000	50.000.000	50.000.000	50.000.000	50.000.000
Αποθεματικά	3.523.825	70.542.565	71.743.581	72.887.151	72.887.151	73.637.331	74.203.336	74.814.184	76.056.092	76.335.756	76.688.117
Κέρδη εις νέο	1.171.237	7.633.828	18.231.797	29.585.049	22.818.545	28.388.464	36.289.422	55.107.640	51.209.011	15.622.069	22.316.922
Ποσά προορισμένα για αύξηση κεφαλαίου/Επιχορηγήσεις επενδύσεων	131.141.694		11.400.000	11.396.584							
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	159.510.025	128.176.393	151.375.378	163.868.784	145.705.696	152.025.795	160.492.758	179.921.824	177.265.103	141.957.825	149.005.038
Επιχορηγήσεις Παγίων					11.119.331	10.554.826	9.986.064	10.527.301	9.958.538	10.861.142	21.258.654
Προβλέψεις υποχρεώσεων προς εργαζόμενους		6.221.673	6.221.673	6.221.673	6.250.321	6.657.734	6.841.646	7.050.466	6.708.191	11.485.080	9.084.831
Λοιπές Προβλέψεις	15.621.548	19.907.901	19.907.901	19.907.901	19.320.961	19.320.961	19.420.961	22.145.058	22.319.116	60.626.042	53.329.373
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις από χρημ/κες μισθώσεις						9.340.417	7.103.918	5.847.868	2.978.178	1.951.975	1.339.803
Μακροπρόθεσμα δάνεια τραπεζών	17.544.828	23.393.103	20.468.967	17.544.829	14.620.690	11.696.552	8.772.414	5.848.276	37.924.138	35.000.000	90.000.000
Έσοδα επομένων χρήσεων										48.063.023	46.779.327
Υποχρεώσεις σε προμηθευτές	2.246.639	2.065.078	3.599.813	4.103.959	16.204.845	3.974.814	4.156.869	7.924.241	7.352.474	38.306.211	8.271.823
Βραχυπρόθεσμα δάνεια τραπεζών					2.924.138	2.924.138	2.924.138	2.924.138	2.924.138	2.924.138	
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις από χρημ/κες μισθώσεις						2.207.681	2.277.600	2.663.804	2.864.149	995.349	609.414
Μερίσματα πληρωτέα	2.543.409	4.842.260	6.000.000	6.400.000	5.000.000	3.750.000	4.000.000	8.250.000	1.750.000		
Λοιπές υποχρεώσεις	24.935.444	37.056.848	26.109.500	28.791.542	10.473.980	10.374.295	15.205.207	19.066.481	27.841.811	23.336.836	12.983.448
Σύνολο Υποχρεώσεων	62.891.868	93.486.863	82.307.853	82.969.904	85.914.266	80.801.418	80.688.816	92.247.633	122.620.732	233.549.797	243.656.673
Μεταβατικοί Λογαριασμοί Παθητικού	754.866	1.562.366	2.391.295	1.446.147							
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	223.156.759	223.225.622	236.074.526	248.284.834	231.619.962	232.827.212	241.181.573	272.169.457	299.885.834	375.507.622	392.661.711
Λογαριασμοί Τάξεως Πιστωτικού	177.546.474	9.830.836	8.213.142	11.063.165							

Πηγή: Οικονομικές Καταστάσεις, Ισολογισμοί, Ο.Α.Π.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΕΩΣ

Πίνακας 11 Αποτελέσματα Χρήσης Περιόδου 2000-2010

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΕΩΣ											
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Έσοδα από πωλήσεις και λοιπές υπηρεσίες	179.001.069	117.383.692	130.846.198	142.362.164	147.994.873	139.978.022	144.137.187	171.354.852	116.038.393	128.483.428	116.720.754
Κόστος πωλήσεων	-151.041.791	-85.646.619	-99.638.666	-106.857.251	-120.451.125	-115.368.672	-115.756.115	-126.499.944	-96.363.118	-110.179.854	-95.939.840
Μικτά αποτελέσματα	27.959.278	31.737.073	31.207.532	35.504.913	27.543.748	24.609.350	28.381.073	44.854.908	19.675.275	18.303.575	20.780.914
Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	-24.134.058	-12.150.595	-13.190.887	-13.232.164	-15.131.800	-15.375.190	-16.024.604	-16.761.904	-16.467.780	-23.337.934	-20.401.471
Λοιπά λειτουργικά έσοδα	7.885.341	7.409.120	10.625.314	7.628.506	8.660.916	9.167.365	7.796.807	7.603.672	7.103.046	11.578.246	17.362.692
Λοιπά λειτουργικά έξοδα	-20.265	-1.351.718	-479.531	-404.530	-365.024	-1.091.754	-2.435.159	-3.009.939	-2.170.127	-45.637.675	-6.726.426
Λειτουργικά αποτελέσματα Εκμεταλλεύσεως	11.690.296	25.643.881	28.162.428	29.496.726	20.707.840	17.309.771	17.718.117	32.686.737	8.140.414	-39.093.788	11.015.709
Χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	3.840.973	3.127.673	1.908.385	1.049.272	196.816	-227.047	-265.442	764.019	770.579	768.453	217.886
Καθαρά Αποτελέσματα Περιόδου προ Φόρων	15.531.269	28.771.553	30.070.813	30.545.998	20.904.656	17.082.724	17.452.675	33.450.755	8.910.994	-38.325.334	11.233.595
Φόρος εισοδήματος ή διαφορές προηγούμενων χρήσεων	-4.673.563	-12.320.863	-10.682.688	-10.836.111	-10.888.713	-5.762.626	-5.235.712	-8.612.591	-3.317.715	4.768.057	-4.186.382
Καθαρά Αποτελέσματα Περιόδου	10.857.706	16.450.690	19.388.125	19.709.887	10.015.943	11.320.098	12.216.963	24.838.164	5.593.278	-33.557.277	7.047.213
Βασικά Κέρδη Ανά Μετοχή					0,40	0,45	0,49	0,99	0,22	-1,34	0,28

Πηγή: Οικονομικές Καταστάσεις, Αποτελέσματα Χρήσεων, Ο.Α.Π.

Πίνακας 12. Αριθμοδείκτες Ρευστότητας και Αποδοτικότητα ετών 2000-2010

ΔΕΙΚΤΕΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ				ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ				
ΕΤΟΣ	ΓΕΝΙΚΗ	ΕΙΔΙΚΗ	ΤΑΜΕΙΑΚΗ	ΜΙΚΤΑ ΚΕΡΔΗ	ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ	ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΜΟΧΛΕΥΣΗ
2000	3,36	3,23	1,86	16%	6%	6,96%	6,81%	0,98
<i>Μεταβολή (%)</i>	<i>-18%</i>	<i>-17%</i>	<i>3%</i>	<i>73%</i>	<i>131%</i>	<i>85%</i>	<i>89%</i>	<i>2%</i>
2001	2,77	2,66	1,91	27%	14%	12,89%	12,83%	1,00
<i>Μεταβολή (%)</i>	<i>15%</i>	<i>15%</i>	<i>-1%</i>	<i>-12%</i>	<i>6%</i>	<i>-1%</i>	<i>0%</i>	<i>1%</i>
2002	3,18	3,05	1,89	24%	15%	12,74%	12,81%	1,01
<i>Μεταβολή (%)</i>	<i>-27%</i>	<i>-28%</i>	<i>-47%</i>	<i>5%</i>	<i>-7%</i>	<i>-3%</i>	<i>-6%</i>	<i>-3%</i>
2003	2,33	2,20	1,01	25%	14%	12,30%	12,03%	0,98
<i>Μεταβολή (%)</i>	<i>-49%</i>	<i>-52%</i>	<i>-61%</i>	<i>-25%</i>	<i>-51%</i>	<i>-27%</i>	<i>-43%</i>	<i>-22%</i>
2004	1,19	1,06	0,40	19%	7%	9,03%	6,87%	0,76
<i>Μεταβολή (%)</i>	<i>36%</i>	<i>34%</i>	<i>34%</i>	<i>-6%</i>	<i>19%</i>	<i>-19%</i>	<i>8%</i>	<i>33%</i>
2005	1,63	1,42	0,53	18%	8%	7,34%	7,45%	1,01
<i>Μεταβολή (%)</i>	<i>-15%</i>	<i>-16%</i>	<i>49%</i>	<i>12%</i>	<i>5%</i>	<i>-1%</i>	<i>2%</i>	<i>4%</i>
2006	1,39	1,19	0,79	20%	8%	7,24%	7,61%	1,05
<i>Μεταβολή (%)</i>	<i>11%</i>	<i>19%</i>	<i>52%</i>	<i>33%</i>	<i>71%</i>	<i>70%</i>	<i>81%</i>	<i>7%</i>
2007	1,55	1,42	1,20	26%	14%	12,29%	13,80%	1,12
<i>Μεταβολή (%)</i>	<i>1%</i>	<i>1%</i>	<i>-19%</i>	<i>-35%</i>	<i>-67%</i>	<i>-76%</i>	<i>-77%</i>	<i>-5%</i>
2008	1,56	1,43	0,97	17%	5%	2,97%	3,16%	1,06
<i>Μεταβολή (%)</i>	<i>-31%</i>	<i>-26%</i>	<i>-48%</i>	<i>-16%</i>	<i>-642%</i>	<i>-443%</i>	<i>-849%</i>	<i>118%</i>
2009	1,08	1,05	0,51	14%	-26%	-10,21%	-23,64%	2,32
<i>Μεταβολή (%)</i>	<i>125%</i>	<i>124%</i>	<i>-26%</i>	<i>25%</i>	<i>-123%</i>	<i>-128%</i>	<i>-120%</i>	<i>-29%</i>
2010	2,44	2,36	0,38	18%	6%	2,86%	4,73%	1,65

Πηγή: Οικονομικές Καταστάσεις, Ισολογισμοί και Αποτελέσματα Χρήσεων, Ο.Α.Π.

Πίνακας 13. Δείκτες Δραστηριότητας ετών 2000-2010

ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ					
ΕΤΟΣ	ΕΙΣΠΡΑΞΗ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ	ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΠΑΓΙΩΝ	ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	ΚΑΛΥΨΗ ΒΡΑΧ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ
2000	4,41	0,80	1,48	1,12	5,08
<i>Μεταβολή (%)</i>	<i>-19%</i>	<i>-34%</i>	<i>-19%</i>	<i>-18%</i>	<i>-62%</i>
2001	3,56	0,53	1,21	0,92	1,95
<i>Μεταβολή (%)</i>	<i>-11%</i>	<i>5%</i>	<i>-7%</i>	<i>-6%</i>	<i>43%</i>
2002	3,16	0,55	1,12	0,86	2,79
<i>Μεταβολή (%)</i>	<i>-4%</i>	<i>3%</i>	<i>-17%</i>	<i>1%</i>	<i>-3%</i>
2003	3,03	0,57	0,93	0,87	2,72
<i>Μεταβολή (%)</i>	<i>115%</i>	<i>11%</i>	<i>-16%</i>	<i>17%</i>	<i>28%</i>
2004	6,50	0,64	0,78	1,02	3,48
<i>Μεταβολή (%)</i>	<i>5%</i>	<i>-6%</i>	<i>-8%</i>	<i>-9%</i>	<i>43%</i>
2005	6,82	0,60	0,72	0,92	4,97
<i>Μεταβολή (%)</i>	<i>84%</i>	<i>-1%</i>	<i>0%</i>	<i>-2%</i>	<i>-18%</i>
2006	12,54	0,60	0,72	0,90	4,05
<i>Μεταβολή (%)</i>	<i>54%</i>	<i>5%</i>	<i>15%</i>	<i>6%</i>	<i>-24%</i>
2007	19,36	0,63	0,82	0,95	3,10
<i>Μεταβολή (%)</i>	<i>-69%</i>	<i>-39%</i>	<i>-39%</i>	<i>-31%</i>	<i>-27%</i>
2008	5,98	0,39	0,50	0,65	2,26
<i>Μεταβολή (%)</i>	<i>-40%</i>	<i>-12%</i>	<i>-15%</i>	<i>38%</i>	<i>-25%</i>
2009	3,59	0,34	0,42	0,91	1,68
<i>Μεταβολή (%)</i>	<i>-25%</i>	<i>-13%</i>	<i>-19%</i>	<i>-13%</i>	<i>161%</i>
2010	2,69	0,30	0,34	0,78	4,39

Πηγή: Οικονομικές Καταστάσεις, Ισολογισμοί και Αποτελέσματα Χρήσεων, Ο.Λ.Π.

Πίνακας 14. Επενδυτικοί Αριθμοδείκτες και Αριθμοδείκτες Διάρθρωσης Κεφαλαίων και Βιωσιμότητας ετών 2000-2010

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ					ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΙΑΘΡΩΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ			
ΕΤΟΣ	ΚΕΡΔΗ / ΜΤΧ	ΜΕΡΙΣΜΑ / ΜΤΧ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΔΙΑΝΕΜΟΜΕΝΩΝ ΚΕΡΔΩΝ	ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΞΙΑ	ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗ ΔΙΑΘΡΩΣΗΣ	ΔΙΑΘΡΩΣΗ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	ΑΥΤΟΧΡΗΜΑ ΤΟΛΟΘΗΣΗ ΠΑΓΙΩΝ	ΔΑΝΕΙΑΚΗ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΗ
2000	0,43	0,10	23,42%	6,38	71,48%	0,39	1,32	2,54
<i>Μεταβολή (%)</i>	<i>52%</i>	<i>90%</i>	<i>26%</i>	<i>-20%</i>	<i>-20%</i>	<i>85%</i>	<i>0%</i>	<i>-46%</i>
2001	0,66	0,19	29,43%	5,13	57,42%	0,73	1,32	1,37
<i>Μεταβολή (%)</i>	<i>18%</i>	<i>24%</i>	<i>5%</i>	<i>18%</i>	<i>12%</i>	<i>-25%</i>	<i>-2%</i>	<i>34%</i>
2002	0,78	0,24	30,95%	6,06	64,12%	0,54	1,29	1,84
<i>Μεταβολή (%)</i>	<i>2%</i>	<i>7%</i>	<i>5%</i>	<i>8%</i>	<i>3%</i>	<i>-7%</i>	<i>-17%</i>	<i>7%</i>
2003	0,79	0,26	32,47%	6,55	66,00%	0,51	1,07	1,98
<i>Μεταβολή (%)</i>	<i>-49%</i>	<i>-22%</i>	<i>54%</i>	<i>-11%</i>	<i>-5%</i>	<i>16%</i>	<i>-28%</i>	<i>-14%</i>
2004	0,40	0,20	49,92%	5,83	62,91%	0,59	0,77	1,70
<i>Μεταβολή (%)</i>	<i>13%</i>	<i>-25%</i>	<i>-34%</i>	<i>4%</i>	<i>4%</i>	<i>-10%</i>	<i>2%</i>	<i>11%</i>
2005	0,45	0,15	33,13%	6,08	65,30%	0,53	0,78	1,88
<i>Μεταβολή (%)</i>	<i>8%</i>	<i>7%</i>	<i>-1%</i>	<i>6%</i>	<i>2%</i>	<i>-5%</i>	<i>2%</i>	<i>6%</i>
2006	0,49	0,16	32,74%	6,42	66,54%	0,50	0,80	1,99
<i>Μεταβολή (%)</i>	<i>103%</i>	<i>106%</i>	<i>1%</i>	<i>12%</i>	<i>-1%</i>	<i>2%</i>	<i>8%</i>	<i>-2%</i>
2007	0,99	0,33	33,22%	7,20	66,11%	0,51	0,86	1,95
<i>Μεταβολή (%)</i>	<i>-77%</i>	<i>-79%</i>	<i>-6%</i>	<i>-1%</i>	<i>-11%</i>	<i>35%</i>	<i>-12%</i>	<i>-26%</i>
2008	0,22	0,07	31,29%	7,09	59,11%	0,69	0,76	1,45
<i>Μεταβολή (%)</i>	<i>-700%</i>	<i>-100%</i>	<i>-100%</i>	<i>-20%</i>	<i>-36%</i>	<i>138%</i>	<i>-39%</i>	<i>-58%</i>
2009	-1,34	0,00	0,00%	5,68	37,80%	1,65	0,47	0,61
<i>Μεταβολή (%)</i>	<i>-121%</i>			<i>5%</i>	<i>0%</i>	<i>-1%</i>	<i>-6%</i>	<i>1%</i>
2010	0,28	0,00	0,00%	5,96	37,95%	1,64	0,44	0,61

Πηγή: Οικονομικές Καταστάσεις, Ισολογισμοί και Αποτελέσματα Χρήσεων, Ο.Α.Π.

Πίνακας 15. Πληθωρισμός ετών 1985-2010 με έτος βάσης το 2009

Εξέλιξη ετήσιων μεταβολών Γενικού Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (Έτος βάσης:2009=100,0)				
	Σύγκριση δείκτη Δεκεμβρίου κάθε έτους με τον αντίστοιχο δείκτη του προηγούμενου έτους		Σύγκριση μέσου ετήσιου δείκτη κάθε έτους, με τον αντίστοιχο δείκτη του προηγούμενου έτους	
	Δείκτης Δεκ.	Μεταβολή %	Μέσος ετήσιος δείκτης	Μεταβολή %
1985	15,818	24,8	14,021	19,3
1986	18,508	17,0	17,248	23,0
1987	21,425	15,8	20,077	16,4
1988	24,418	14,0	22,791	13,5
1989	28,043	14,8	25,913	13,7
1990	34,460	22,9	31,209	20,4
1991	40,669	18,0	37,280	19,5
1992	46,526	14,4	43,199	15,9
1993	52,116	12,0	49,425	14,4
1994	57,675	10,7	54,799	10,9
1995	62,244	7,9	59,696	8,9
1996	66,782	7,3	64,587	8,2
1997	69,930	4,7	68,163	5,5
1998	72,636	3,9	71,412	4,8
1999	74,630	2,7	73,294	2,6
2000	77,544	3,9	75,604	3,2
2001	79,906	3,0	78,155	3,4
2002	82,612	3,4	80,991	3,6
2003	85,153	3,1	83,851	3,5
2004	87,786	3,1	86,282	2,9
2005	90,966	3,6	89,341	3,5
2006	93,612	2,9	92,196	3,2
2007	97,247	3,9	94,865	2,9
2008	99,159	2,0	98,804	4,2
2009	101,778	2,6	100,000	1,2
2010	107,044	5,2	104,713	4,7

Πηγή: <http://www.statistics.gr> (Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία)